

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

ד.

עין משפט נר מצוה

יא א מיי פיא מלמט
מגילה הלכה א סמג
עשר ד טושע' א'ח ס'י
מרפט סעיף א:
יב ב מיי שם הלכה יג
נטור א'ח ס'י סמג
מרפט:
כ א מיי פייג מלמט
מפלה הלכה ח:
כא ד מיי פיא מלמט
מגילה הלכה ג' סמג
שם טושע' א'ח ס'י מרפו
סעיף א:

מסורת הש"ס

(א) וְיָלֵךְ עִיר מַטְוִה
בְּיָהוּדָה, (ב) וְעַרְכֵן גַּלְיָהּ, (ג) יֵשֶׁנָּה בְּגַם פַּסְתִּים קָח, (ד) לִקְמֵן לְבָנִים, (ה) וְלִשְׁלִיב לְקִמְּךָ, (ו) וְעִלִּיב לְקִמְּךָ, (ז) וְעֵת, (ח) וְאֶת צַדִּיק לְקִמְּךָ, (ט) וְאֶת צַדִּיק לְקִמְּךָ, (י) וְעֵת, (יא) וְאֶת צַדִּיק לְקִמְּךָ, (יב) וְעֵת, (יג) וְאֶת צַדִּיק לְקִמְּךָ, (יד) וְעֵת, (טו) וְאֶת צַדִּיק לְקִמְּךָ, (טז) וְעֵת, (יז) וְאֶת צַדִּיק לְקִמְּךָ, (יח) וְעֵת, (יט) וְאֶת צַדִּיק לְקִמְּךָ, (כ) וְעֵת, (כא) וְאֶת צַדִּיק לְקִמְּךָ, (כב) וְעֵת, (כג) וְאֶת צַדִּיק לְקִמְּךָ, (כד) וְעֵת, (כה) וְאֶת צַדִּיק לְקִמְּךָ, (כו) וְעֵת, (כז) וְאֶת צַדִּיק לְקִמְּךָ, (כח) וְעֵת, (כט) וְאֶת צַדִּיק לְקִמְּךָ, (ל) וְעֵת.

לוד ואונו וגיא הכרשים. הקשה ה"ר אלחנן אמאי אלטרין ליה לרבי יהושע לאשמועינן לאונו מוקפת מימות יהושע והא משנה שלימה היא צפרק בתרם דערין (דף לב). ויש לומר דלאגז דאלטרין לאשמועינן לוד וגיא הכרשים תלג נמי אונו בדדיירו:

הא אפצל בננהו. קשה אמאי לא פריך צפרק בתרם דערין כי האי גווה וי"ל דהתם לא תנן אלא אונו והיה יודע דמצי לשנויי מרי אונו הוה אלז הכא דהוה ג' זשלשן לא שייך למימר שהן כפולות:

נשים חייבות במקרא שמיטה. מכאן משמע שהנשים מוציאות את אחרים ידי חובתן ממלא קאמר לשמוע מקרא מגילה והכי נמי משמע צערין (דף ז: וס) דקאמר הכל כשרים לקרא את המגילה ומסיק הכל כשרים לאתויי מאי ומנאי לאתויי נשים משמע להוציא אפילו אנשים וקשה דהא צמוספתא^ו מני דהיא דטומטוס אין מוציא לא את מינו ולא שאין מינו ומלדורניגוס מוציא את מינו ואין מוציא את שאין מינו ושפיטא ללא עדיפא אשה ממלדורניגוס וכן פסקו ר"ג^ז דאשה מוציאה מינה אבל לא אנשים וי"ל דסלקא דעתך ללא יועיל קריאתן אפילו להוציא הנשים קמ"ל דחייבין^ח להכלל חייבין צשמיעה עבדים נשים וקטנים:

שואף את חזו באותו הנס. פירש שצ"ט שעיקר הכוונה היא על ידן צפורים על ידי אסתר צמוכה על ידי יהודית צפסח שצכות דקניות צלאותו הדור נגאלו^ט וקשה דלשון שאף אין משמע שהן טפלות ולפירושו היה לו לומר שהן לכן נראה לי שאף וכן היו צפסח ולהשגות ולהריו וכן צפסח מושעבדות לפרעה צמרים וכן צמוכה הגוירה היאה מאלד עליהן. גזי מלך יש מוקשה למה לי היאקא^י דכל שישנו צבל תחלל חמץ ישנו צקוס אכול מלה חיפוק ליה ממנוס שהן היו צלות הנס וי"ל דמשום דאין טעמא לא מחייבא אלא מדרבנן אי לאו מהיאקא ורצונו יוסף איש ירושלים תירץ

לוד ואונו וגיא הכרשים. מערי צנימין היו דכתיב וצני אלפעל עבר ומשעס ושמר הוא צנה את לוד ואת אונו וגו' ובספר דברי הימים^{יא} מיחסו על שצט צנימין. וגמרא גמיר לה רבי יהושע בן לוי מרביה דמוקפות חומה מימות יהושע בן נון הן וצמנני דערין^{יב} מן מרמי

מיייהו דקא מני לוד ואונו אלז ערי חומה שאין נהגות אלא מימות יהושע בן נון ולפי שחומתייהן נרואת חדשות כלדמרינן לקמן שנפלו והמזיקן הווקר ר' יהושע בן לוי להעיד שצכלל מוקפות חומה הן לקרות מגילה צט"ו: **יחוק אסא.** אינו צכלל המקרא אלז מקרא אחר דכתיב ויבן ערים ויהודה. וצ"ע ג דמיני ללא מיהודה יניחו ומצנימין היו מלכי יהודה מושלים על צנימין ומניינו צאסא שאף ערי צנימין חיזק דכתיב (ד"ה צ טו) וישאו את אצני הרמה ואת עמיה אסר צנה המלכה וכן פירש צנימין דכתיב צספר יהושע^{יג}: **זימי פילגש צצטע.** שהמציב ישראל את צנימין ואת עריו דכתיב וגם כל הערים המגלוות שלחו צאס שפטים^{יד} ופליטו.

החוק את צדיקה. ודומע לו צינמות (דף סג.) טוס ולא דמספן שפיין ולא תצנה: **דיקא נמי גרס:** שאף הן היו צלוס הנס. שאף על הנשים גור המן להשמד להרוג ולאצד מנער ועד זקן טף ונשים וגו'^{טו}: **שואלין ודורשין.** מעמדיו מורגמן לפני המלך לרשות אגרס פורים צצרים: **משום דרצה.** דגור לקמן^{טז} צקריאת מגילה שמה יעצירה ארבע אמות צצרות הציס וף כאן גורו דרשה אטו קרייה: **ולשנותה ציום.** וצר לנס שהיו ועקין צימי צמין יוס ולילה: **אקרא.** צמונוס למננח על אילת השמר הוא שאמאר על אסתר כלדמרינן צמסכת יומא (דף טז.) למה נמשלה אסתר כאילה

כו': **צבור מינה.** צני היציעה ששמעו צמועה זו צלה"ק ולשנותה ציום היו צבורין דהאי ולשנותה לשון שונה משנה הוא: **למינותיה מסתיינין דידה.** משניות של מסכת מגילה: **אעבור פרשהא דא ואתניהו.** אסיס פרשה זו וחסנה אותה פעם שניה: **ציראה.** דמן צירי: **יומך צבור.** ציום ולא ידום צלילה. והאי קרא צמונוס ארוממך ה' כי ליתמי דרשין צצסקתא והסן וצמאצורא קריאת מגילה שצח הוא שצפרסמין את הנס והכל מקלסין להקדוש צורך הוא:

תורה אור השלם

1. וּבְנֵי אֶחָד עֶבֶר וּמְשֻׁעַ יְשָׁמֵר וְשָׂמַר הוּא עַבְדָּא אֵת אוֹנוּ וְאֵת לַד וּבְנֵיהוּ:
2. דְּבַר הַיָּמִים בִּי יוֹם יוֹבָן עִיר מַצְרַיִם בִּירְחֵיהּ בִּי שְׂקִיבָה הָאֶרֶץ וְאָזָן עַמּוּ מִלְחָמָה בְּשָׁנִים הָאֵלֶּה בִּי הַיָּחִיד בִּי לֹא:
3. דְּבַר הַיָּמִים בִּי יוֹם יוֹבָן עִיר מַצְרַיִם בִּירְחֵיהּ בִּי שְׂקִיבָה הָאֶרֶץ וְאֵת עַמּוּ מִלְחָמָה בְּשָׁנִים הָאֵלֶּה בִּי הַיָּחִיד בִּי לֹא:
4. אֵלֶּיהּ אָקְרָא יוֹמָם וְלַא תִּנְעַה וְלַיְלָה לֹא וְדוֹמָה לֵי: תְהִלֵּם בְּ מִסְפָּח מִשְׁׁמֵר הַיָּחִיד בִּי לֹא:
5. לְמַעַן יִזְכְּרוּ הַיְּהוּדִים וְאֵת אֵלֶּיהּ יוֹם יוֹבָן עִיר מַצְרַיִם בִּירְחֵיהּ בִּי הַיָּחִיד בִּי לֹא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה נשים וכו' וכן פסקו הה"ר. ע"י סוכה דף ט' ע"א תוס' ד"ה צמח: שם ר"ה פסק ב"י משום דבתי' ב"י מפלה לעובדי כוכבי'. ע"י לקמן דף ע"ב וצונוט דף ט' ע"א יו"ט:

הגהות הב"ח

(א) נב' ולפעמים הוא אסא וכו' אש"י ליהודה אלא אתמר ר' אלחנן:

מוסף רש"י

שארן הן היו באותו הנס. משום דעל ידי אסתר נגלו (פסחים קמז.) כדו שיספקו מים ומזון. שיהו פנים ציום פורים קריה סגויה כעדת הוסידי לבני טיטויות (ע"ל ב.)

רבינו הגנאל

לוד ואונו גיא הכרשים. מוקפת חומה וכו'... רובן אסא את כל הערים המצורות אשר ביהודה, וכי כל הערים אסא בנאו והלא בניויות היו, אלא שפצינהו. כך יש לומר אלפעל שפצינהו. כריסן המוקפין חומה מימות יהושע בן נון מקורשות ומשלחין לצורין מוכן, ואמר ר' יהושע וכן ליון נשים חייבות לשיטור מקרא מגילה. שאף הן היו באותו הנס. כלומר שגם הן היו בכלל. להשימך להרוג וללמד. פורים שחל להיות בשבת. פירוש אם חל המשה עשר להיות בשבת שהוא פורים לבני כרכין, שואלין ודורשין בענייניו של משה דתימא ניגורו משום דרבה דאמר הכל חייבין במקרא מגילה ואין הכל בקאיין בה, ויורה שמה טילה [בדון] מי שאינו בקי וילך אצל מי שבקי וישיבנה ארבע אמות ברשות הרבים, אק משמע לן. וחיוב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשוב לקראתה ביום כולו. [פסקא] הכפרים מקרימין לזרין הכפרים.

דסקלא דעתך למיפטרנה מגזירה שיה דנ"ו ט"ו דחג הסוכות כדפי' צרק אלו עוברין (פסחים מג: ד"ה סלקא^ו): **פסח** ואומר על הנסים צבתפא צצוהולאה ויש אומרם כשם לפי שאמרו צמרים (ברכות לז.) לעולם לא ישאל אדם לרבי לא בג' ראשונות ולא בג' צצרות אחרונות וטעות הוא שהרי האי טעמא לא הוה אלא למתפלל צלאון יחיד אבל

צצילה הציבור שרי אבל נראה שאין לאומוס מתעס אחר משום דלמרו חכמים (פסחים קז:) דכל דצר דהוי צלהצא תקנו צלהצא וצצבר וצצבר לצניה ג' צצרות אחריה צצכה אמת על הנס המושיע השלים עומד לפני המציה ואומר ואתה קדוש ואין מתחילין וצא לגיון לפי שאין גלוה צלילה ואם מוציא שבת הוא יאמר ויהי נועם קודם וצצורה לקרות פושט את כולה קודם כלארת אבל לא גולל וקורא כמו ק"ת וצצבר מתפלל שמונה עשרה צצרות ואומר על הנסים צצוהולאה ואין אומר כשם לפי שכל הצצרה אינה אלא לשעבר וצ"כ אין לומר צה דצר צלהצא ואחר כך אומר קדיש עד דלמינן ואוחו ס"ת וקורא שלשה גצרי פרשת ויצא עמלק אצ"ע שאין צה אלא ט' פסוקים ואין מחזיר הספר מורה למקומו אלא יושב ואוחו צצדיו עד שקורא את המגילה ומצבר עליה כאשר עשה צצילה כדפירש בפנים ואחר כך אומר תהלה וצא לגיון ואין אומרם למננח משום דכתיב ציה צרה וצרה צפורים לא מוצרינן וכן אין נופלים על פניהם צצ"ד וצט"ו משום דכתיב ימי משתה ושמחה ואומר [הפליה צב] למננח על אילת השחרן^ק: **משום דכתיב** ציה מפלה לעובדי כוכבים וכן צליל ארבעה עשר ואומר פטוס הקעורה וכל הקדר כמו צמוח: **פורים** שח"ד להיות בשבת. דווקא צצנת לפי שאין קורין המגילה משום גזירה דצרה אבל צמוח א' צרי קורין המגילה וטפי איכא פרסומי ניסא: **מאי** איריא פורים אפילו י"ג נמי. נראה לי דה"פ מאי איריא פורים דאין דורשין בו מקודם לכן שלשים יום דמשום הכי לידרוש צו ציום אפילו צי"ט דדרשין שלשים יום לפניו ואפילו הכי דורשין צו ציום כדמניא (לקמן צב.) ודבר משה את מועדי ה' וכו': **חייב** אדם לקרות את המגילה בלילה וששנותה ביום. אומר ר"י דאף על גב דמצבר וצן צלילה חזר ומצבר אותו ציום דעיקר פרסומי ניסא הוה צקריאה דימנא וקרא נמי משמע כן דכתיב וילילה ולא דמיה לי כלומר אף על גב שקורא ציום חייב לקרות צלילה והעיקר הוה ציממא כיון שהוכירו הכתוב תחילה וגם עיקר הסעודה ציממא הוא כדאמר לקמן (דף ז:) דאם ציום צלילה לא ילא י"ח והכי נמי משמע דכתיב וצצרי ועשעס איתתקא וצצרה מה עיקר צציה ציממא אף וצצרה כן: ויעצירה

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

ו. תורה אור השלם

1. וזבולן לא הוריש את יושבי קטרון ואת יושבי נהלל וישוב הבננוני בקרבו ויהיה למס: שופטים א ל
2. וזבולן עם חרף נפשו למות ונתקלי על מרומי שדה: שופטים יח
3. עמיני הר יקראו שם יזכרו זכות צדק כי שפע ימים יתקד ושפוני טמוני חול: דברים לג יט
4. כי עזה עינקה תהיה ואשקולו ויאשקמה אשורו בצירום יתרושה ויקרונו מתקרו: צפניה ב ד

שמובה ראיתיה. שהיו שם גנות ופרדסים: **דבלי הנמשא (פרומה) ממך בלא דמים אין מועי.** דכתיב שם יזכמו וזמי דקז וגול לא מהני צנח: **מראמרות** (ה) וקרקסאות. ^{י"מ} צמי עזרת כוכבים ומכנה אמת טרטאכ' לשון חרפה וקרקסאות רואה לומר צית הכסא כלשון ערב וקסא לומר שאמת מקומות מטופפות יכול ללמוד שם מורה אלא ודאי לשממה יאה צמחיה צמיני ורואה לומר חמים שמתאספים שם לוועד של עובדי עזרת כוכבים: הא

5. והסדתי דמיו מפיו וישקציו מבין שניו וישאר גם הוא לאלהינו והיה סאלף ביהודה וקצרון פיכוס: זכריה ט ז
6. והוא נבל בני דן ויקחמו עם לעלו בני דן ויהיה עם לשם ויקברו אותה ויפיו אותה לפי חרב וירשו אותה וישבו בה ויקראו ללשם דן כשם דן אביהם: יחזקאל טו ז
7. בן אדם יען אשר אקרה צר על ירושלם דהא נשברה דלתות העמים נסבה אלי אמלאה חתובה: יחזקאל כו ב
8. ויאמר י' לה שני גזים בבטןך ושני לאמים ממעך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבר עיני: בראשית כה כ
9. יחן רשע כל למד צדק בארץ נכחות יעול וכל יקרא גאות: ישעיהו כו י
10. אל תתן י' מאני רשע זממו אל תפק ירומו וקלה: תהלים קט ט

רבינו חננאל

דמדליא כקראת דנהרא, פירוש ברובא כשפת הננה.

מסורת הש"ס

ואישכתח כוויי גרסי: רקא דנהרא. שפת הננה גזרה מן הננה אף ליפורי וישנת כרשא ההר: **כי שכי איניש הכל.** כשמת אדם גדול כזבולן: **ספדי ליה הסס.** כזכריאל: **שך.** כזבולן חלף א"ת צ"ס: **ושס לו כדקס.** יאל לו שס כזכריאל: **וכי מסקי ארון.** של מת מזבולן לקבורו כזכריאל: **אמרו בני.** הספדינין קורין כשוקים כלשון הזה שילאו לקרוא המה: **אוהבי שרידים.** אוהבי ישראל: **וישני רקס לאו וקבלו הרנוגי עומק.** מתי כזבולן העמוקה: ר' יורא עלה מזבולן לארץ ישראל ומת שם כזכריאל: **[ארץ זבי. ארץ] ישראל: גידלה צעשועיה.** של שנער: **כזכורה. כקטרו.** שצדה לחלוץ ועבר על מה שאמר הקב"ה לא מחיה כל נשמה (דברים ט) והניח לגור שם צנייהם ולהעלות להם מס: **על מדוסי.** על מזלו שנמדד לו מן השמים מדה שאינו חפץ בה: **כזון דמיון לך.** כל ארץ יהוה צריכה לך: **על דני חלוון.** חלוון עולה מן היס להרים ולזענין בדמו תלת וגמכר דמים יקריס: **עמיס הר יקראו.** מכל השבטים יתקבלו להרין לקנות שפוני טמוני חשב. ספון חשב כלשון כזכריאל: **עריס.** דג קורין טוויניא: **זכויס לניה.** היולא מן החול כדלמר כילואות השגת (שבת טו): וחולו של זבולון חשב משאר חולות ורואו לחוכית לניה: **מי מודיעני.** על זאת לגת י' דמיון: **על המולא חלוון ויטולו כלא דמים אינו מלליס:** **י' שס ינחו וזמי דקז.** כאשר אסור גול בעולה כך לא יגולו ממך כלום שחס יטול זה פרוטה כלא דמים מתקלקל הכניעה והחול ולא יעיל כלום: **זכט חלב ודכט.** העויל אולטין מאניס והדכט גנוף מהן והחלב זצ מן העויל ונעשים כמין חלב: **ששה עשר מיל.** ד' פרסאות: **לדיי חוי לי זכט חלב ודכט דכל ארץ ישראל.** כלל מקום שהוא שס. ואס צבת לפרוץ יחד הו ככני כווי עד אקרא דמולכניי שס מקוס: **אקרא.** מקוס מעבר הננה וזלע"ו פורטי: **עדיי ליה.** חזיני ליה: **יסד סקועה.** לרעה: **אחידה מגול שיר.** כזשפת מגדל שיר: **הססירויס דמיו מפיו וגו'.** גבי כור כמדי שהוא ראש לאדום: גלייא (א) כזמיל ראשי ע"ו הס לאדום: **כזכויס.** היא ירושלים: והיא אדום לאלופי יהודה ועקרין מהיה צית מלמדו כזכריאל: **לסס.** עיר שכישו בני דן: **וו פמייס.** שמש ירדן וילא כדלמר מר ירדן וילא ממערת פמייס (כמרות דף נה): **מטרופולין.** לשון יון אימא של מלכות. מטר"א אס. פולין לשון סררה כדלמר מר עד שכלו דיפולי מהערני שני שריס (תענית דף יט:): **דמרי.** סמגדלין שס דני מלכים: **אמלאה החרבה.** רישא דקרא יען אמרה כור על ירושלים אמלאה החרבה עכשו אמלאה מחורבתה: (י) רשע. זה עשו: **כארץ נכוחוס יעול.** את ירושלים יחריב: אמר יחך להקב"ה יוחן רשע זה (ט) עשו אמר לו הקדוש כרוך הו רשע הוא: **יחך:** כל הו רשע. כלומר אין אדם יכול ללמד עליו דק: **אמר לו.** הקב"ה: **כארץ נכוחוס יעול.** כלומר עמד להחריב את ארץ ישראל: **אמר.** יחך את סן כל ראה גאות ה': **וממו אל ספק.** אל תוליעו נכוחוסי. זכט כמין

- (א) ועין פמייס יבעורין ערך שיר פי אוהבי מלמתי חממי וישני צינח המרע של כזכריאל ופי הערוך מנאר על פי מה דלמר הס"ס כחולין קול. ארץ שיר אלא ח"ס שאלמר וכזכריאל אשר ה' יקראו (ט) מרין (ה) א (ז'יל רחל) (ד) כזכרת מ. עירובין יט. מגילה ט. סטדין לו. (ט) ז'יל רחל (ו) כחובות קיל: (ז) נכוחות קיל: ע"ש (ח) ז'יל כור כר בני ע"י ובערו ערך אחד גרס דש פי מגדל שפויס טו לפניס שירי פי"ח מגדל שחול ממוקם ששד (ט) כזכריאל ערך שפויס הארץ כזכריאל ודחוי שתי (י) כזכרות נה. (כ) סמחוס כז: (ג) ונמנות מר. (ד) ז'יל שס לפני ד"ה (ה) וכו' וסמחוס ש"ס (ו) ע"י למה: רשע זה.

גליון הש"ס

רש"י ד"ה זממו כו'. שמונת כחוטמה של חנה. שבת דף נה ע"ב.

הגהות הב"ח

- (א) גמ' מי מודיעני על זאת אמר לו וכו' שכל העול: (ב) שם דמיו מפיו זה צית כזכריאל שבת: (ג) רש"י ד"ה גלייא כזכריאל רש"י: (ד) ד"ה אמלאה וכו' מחורבתה סע"י וחריב מהי יוחן הר"ה: (ה) הר"ה סטראטורגוס י"מ בני כ"ל ופי וקרקסאות מנחם וכו' מקומות מטופפות ועמל ללמוד וכו' יערבורות וקרקסאות דכח רואה לומר חמים י"ב עין שבת דף ק. ופי"ק דע"י דף י"ב ע"ב:

לעיו רש"י

טוויניא. טנה. פורטי ו [פורטי]. נבל. מטר"א. אס.

מוסף רש"י

כי נח נפשיה דרבי יודא. רבי יורא היה מנגל וכה עולו ונגל כרץ ישראל, והייט דקאמר ארץ שבער הרה וילדה ארץ שבער גידלה שעשועיה. ואכתי קרי ליה רבי יורא ורבי יולא (מ"ק כ"ה). ארי נא לה אמרה רתק. ויטלה לומר כן, קתה הלא כזכריאל (כ"ב). כמבי כובי עד אקרא דתולכניי כשתפך כל התקומות שפער לכן (כחובות ק"ב). ופוחיא. רוכס (בבוח וברחיה. אמלאה החרבה. רישא דקרא יען אמרה כור וירושלים אמלאה החרבה עכשו אמלאה מחורבתה: (י) רשע. זה עשו: **כארץ נכוחוס יעול.** את ירושלים יחריב: אמר יחך להקב"ה יוחן רשע זה (ט) עשו אמר לו הקדוש כרוך הו רשע הוא: **יחך:** כל הו רשע. כלומר אין אדם יכול ללמד עליו דק: **אמר לו.** הקב"ה: **כארץ נכוחוס יעול.** כלומר עמד להחריב את ארץ ישראל: **אמר.** יחך את סן כל ראה גאות ה': **וממו אל ספק.** אל תוליעו נכוחוסי. זכט כמין

טבעת כרוך * שמונת כחוטמה של חנה. שבת דף נה ע"ב. וממך חוקה אינה משמרת כ' אס כו:

גרממא

ח: **עין משפט
גר מצוה**

גח א מיי פ"ח מהלכות
מעמלמא משכב ומושב
הלהכ א ב
ג נבב א מיי מיי מהלכות
טומאה דרעת הי"א
ה א ח מיי פ"ח מהלכות
מעמלמא משכב ומושב
הלהכ ט
ז א ד מיי פ"ח מהלכות
טומאה דרעת הי"א
זב א ח מיי פ"ח מהלכות
מעמלמא משכב ומושב
הלהכ ט
זב א ח מיי פ"ח מהלכות
טומאה דרעת הי"א
זב א ח מיי פ"ח מהלכות
טומאה דרעת הי"א

עד שיכתבו אשורית ועל הספר ובריו. לקמן מוקי לה בגמילה וקשיא דהא אמרינן צפק שני (דף י"ח) גיפטיט לגיפטיט עילמית לעילמית ולא וויידי ודאי שכתבו צלותו לשון שקורא דלס לא כן היו קורא על פה ולא ילא וסא כן קשיא אמאי לא מטימאה את הידים כיון שמתנה לקרות וליכתב צל לשון שמתכרין על קרס לומר דכיון שאינה כשרה לקרות אלא למכריס זה דין הוא שלא מטימאה את הידים אצל היכל דכתיבה אשורית (ה) כשירה אף לשאנן מכרינן ומשום הכי דין הוא שמתמאה את הידים:

המשלמה

אמר ליה רב פפא לאבוי מאי שנא האי מזווב דמכרבי ביה זב בעל שתי ראיות ומאי שנא האי מזווב דממעט ביה זב בעל שתי ראיות אמר ליה אי סלקא דעתך האי למעוטי הוא דאתא לישתוק קרא מיניה וכי תימא אתיא מדינא שומרת יום כנגד יום תוכיח וכי תימא האי מיבעי ליה מזווב ולא (ב) מנגעו א"כ ליכתוב קרא וכי יטהר הוב ולישתוק מזווב למה לי לימד על זב בעל שתי ראיות שטעון ספירת שבעה: **בתנ"ג** (א) אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה אין בין מהור מתוך הסגר למהור מתוך החלט אלא תגלחת וצפרים: **גמ'** הא לענין שילוח [וטומאה] זה וזה שוין מנהגי מילי דתני רב שמאל בר יצחק קמיה דרב הונא (א) וטהרו הכהן משפחת היא וכבס בגדיו וטהר מהור מפריעה ופרימה דמיעיקרא א"ל רבא אלא מעתה גבי זב דכתבי יוכבס מהור וטהר התם מאי וטהר מהור דמיעיקרא איכא אלא יטהור: השתא מלמא כלי חרס בהיטמ אע"ג אשה דהו חזי לא מטמא למפרע ה"ג יטהור (א) והשתא מלמא בביאה למפרע [א] אלא אמר רבא מהכא (א) הצרוע אשר בו הנגע מי שצרעתו תלויה בגופו יצא זה שאין צרעתו תלויה בגופו אלא בימים אמר ליה אבוי אלא מעתה (ב) כל ימי אשר הנגע בו יטמא מי שצרעתו תלויה בגופו הוא דטעון שילוח ושאין צרעתו תלויה בגופו אין טעון שילוח וכי תימא הכי נמי והא קתני אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה הא לענין שילוח ולטמוי בביאה זה וזה שוין א"ל ימי כל ימי לרבות מצורע מוסגר לשילוח (א) אי הכי תגלחת וצפרים מ"ט לא דקתני אין בין מהור מתוך הסגר למהור מתוך החלט אלא תגלחת וצפרים אמר אבוי אמר קרא (א) ויצא הכהן אל מחוץ למחנה (א) והנה נרפא נגע הצרעת מי שצרעתו תלויה ברפואות יצא זה שאין צרעתו תלויה ברפואות אלא בימים: **בתנ"ג** [א] אין בין ספרים לתפלין ומזוזות (א) אלא שהספרים נכתבין בכל לשון ותפלין ומזוזות אינן נכתבות אלא אשורית רשב"ג אומר יאך בספרים לא התירו שיכתבו אלא יוונית: **גמ'** הא לתופרין בגדיהן ולטמא את הידים זה וזה שוין: וספרים נכתבין בכל לשון וכו': ורמינהו (א) ומקרא שכתבו תרגום ותרגום שכתבו מקרא וכתב עברי אינו מטמא את הידים עד שיכתבו בכתב אשורית ועל הספר ובריו אמר רבא לא קשיא כאן

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

שומרת יום כנגד יום. הרואה יום אחד או שנים צמך אחד עשר יום שזין נדה לדה מונה יום אחד וטובלת צו ציוס מוכיח: **שמטמאה משכב ומושב.** בשמטמא צמרייתא דמקשת נדה (דף ע"ג): מרבינן לה: **מאי שנא האי מוזבו.** מוזבו וספר (לה) [ול] דרשת ליה (א) דמקשת וזו ולא שמעוין דמקשת זבין טעוין

שומרת יום כנגד יום תוכיח (א) שמטמאה משכב ומושב ואינה טעונה ספירת שבעה ואף אשה אל תתמה על זה שאע"פ ששמטמא משכב ומושב לא יהא טעון ספירת שבעה תלמוד לומר (מזווב) וספר מקצת וזווב וספר לימד על זב בעל שתי ראיות שטעון ספירת שבעה אמר ליה רב פפא לאבוי מאי שנא האי מזווב דמכרבי ביה זב בעל שתי ראיות ומאי שנא האי מזווב דממעט ביה זב בעל שתי ראיות אמר ליה אי סלקא דעתך האי למעוטי הוא דאתא לישתוק קרא מיניה וכי תימא אתיא מדינא שומרת יום כנגד יום תוכיח וכי תימא האי מיבעי ליה מזווב ולא (ב) מנגעו א"כ ליכתוב קרא וכי יטהר הוב ולישתוק מזווב למה לי לימד על זב בעל שתי ראיות שטעון ספירת שבעה: **בתנ"ג** (א) אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה אין בין מהור מתוך הסגר למהור מתוך החלט אלא תגלחת וצפרים: **גמ'** הא לענין שילוח [וטומאה] זה וזה שוין מנהגי מילי דתני רב שמאל בר יצחק קמיה דרב הונא (א) וטהרו הכהן משפחת היא וכבס בגדיו וטהר מהור מפריעה ופרימה דמיעיקרא א"ל רבא אלא מעתה גבי זב דכתבי יוכבס מהור וטהר התם מאי וטהר מהור דמיעיקרא איכא אלא יטהור: השתא מלמא כלי חרס בהיטמ אע"ג אשה דהו חזי לא מטמא למפרע ה"ג יטהור (א) והשתא מלמא בביאה למפרע [א] אלא אמר רבא מהכא (א) הצרוע אשר בו הנגע מי שצרעתו תלויה בגופו יצא זה שאין צרעתו תלויה בגופו אלא בימים אמר ליה אבוי אלא מעתה (ב) כל ימי אשר הנגע בו יטמא מי שצרעתו תלויה בגופו הוא דטעון שילוח ושאין צרעתו תלויה בגופו אין טעון שילוח וכי תימא הכי נמי והא קתני אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה הא לענין שילוח ולטמוי בביאה זה וזה שוין א"ל ימי כל ימי לרבות מצורע מוסגר לשילוח (א) אי הכי תגלחת וצפרים מ"ט לא דקתני אין בין מהור מתוך הסגר למהור מתוך החלט אלא תגלחת וצפרים אמר אבוי אמר קרא (א) ויצא הכהן אל מחוץ למחנה (א) והנה נרפא נגע הצרעת מי שצרעתו תלויה ברפואות יצא זה שאין צרעתו תלויה ברפואות אלא בימים: **בתנ"ג** [א] אין בין ספרים לתפלין ומזוזות (א) אלא שהספרים נכתבין בכל לשון ותפלין ומזוזות אינן נכתבות אלא אשורית רשב"ג אומר יאך בספרים לא התירו שיכתבו אלא יוונית: **גמ'** הא לתופרין בגדיהן ולטמא את הידים זה וזה שוין: וספרים נכתבין בכל לשון וכו': ורמינהו (א) ומקרא שכתבו תרגום ותרגום שכתבו מקרא וכתב עברי אינו מטמא את הידים עד שיכתבו בכתב אשורית ועל הספר ובריו אמר רבא לא קשיא כאן

שומרת יום כנגד יום. הרואה יום אחד או שנים צמך אחד עשר יום שזין נדה לדה מונה יום אחד וטובלת צו ציוס מוכיח: **שמטמאה משכב ומושב.** בשמטמא צמרייתא דמקשת נדה (דף ע"ג): מרבינן לה: **מאי שנא האי מוזבו.** מוזבו וספר (לה) [ול] דרשת ליה (א) דמקשת וזו ולא שמעוין דמקשת זבין טעוין ספירת שבעה וזהא עיינא שמעינן מיניה זב בעל שתי ראיות לספירה ומאי שנא האי מוזבו דלעיל דכתיב לגבי קרבן ולא דרשת ליה מקצת וזו לאתיא זב בעל שתי ראיות לקרבן אלא מקצת זבין דרשת ליה ומוקמת ליה אבעל שלש ראיות וממעטת מיניה זב בעל שתי ראיות: **לישטוק קרא מיניה.** ומטימא מיניו לן ספירה: **וכי סימא אחיה מיניא.** דלעיל כדאמרת אס מטמא משכב ומושב לא יהא טעון ספירת שבעה לא אחיה דלא אמרת שומרת יום כנגד יום מוכיח: **אס כן ליכטוב קרא וכי יטהר הוב.** ולא צניי מוזבו ומדלמדי וכי יטהר הוב ולא כתיב וכי יטהר סממא הוה דרשינן ליה וכי יטהר מן הזב מאי מוזבו שניע מינה למרשז מקצת זבין טעון ספירה: **בתנ"ג** (א) פריעה ופרימה. גזדיהו יהיו פרומים ורששו יהיה פרום (א): **מוחלט.** לאחרי שללו ימי ההסגר ונראה צו סימא תומאה האמורין צו: **גמ'** שילוח. כל חומר לחומת העיר: **וטומאה.** כל חומר טומאה האמורה צמזרוע: **מנא הני מילי.** דאין פריעה ופרימה צמזוכר דלמא גלי לן דמנמא צמזוכלס והוא דין למוסגר דכאמרת לענין טומאה: **וטורו הכהן משפחתו.** היל. צמזרוע שזא לכלל טהרה מתוך הסגר ולא חלט כתיב וסיפיה דקרא כתיב וכבס צמזרוע וטהר מנמא כזב וטהר ליטמא דמיעיקרא הוא והכי קאמר וכבר קודם צמיה היה טעור ממקשת טומאה של שומרת ומושב: **זג זב דלטיב.** כסף טהרותו וטהר מה טהור מעיקרא אמרת ציה: **אלא.** על כרחך טהור יהיה מכאן ולהבא מלמא כלי חרס ציהיטט. וזע"ג טעזילמו ציוס וסא ראה אחר טעזילמו צו ציוס סתכ אל

מסורה הש"ס
א) מהסדקין קו: עריכין טו.
ב) ר"ש פ"א (ד) ולרעה הכהן
ג) וכהו כ"ו (א) שנת קטו:
ד) וכו"ט (ט) ויניי מוספות שנת
ע: ד"ה מפלין וכי מה
ז) שהנימו כפית"ו (א) לקמן.
ח) פירוש פ"ד מ"ה (ע"ט) ד"ה
ט) פירוש א"ה ר"ה ד"ה מוחלט,
י) ויוקרא ג"ג (ט) ומוצרי
יא) מכללת חבסי פרישה ג.
יב) ויוקרא ג"ג (ט) ויוקרא ג"ג,
יג) וקמן ט:.

גליון הש"ס

מתני' אין בין מצורע
עין מייק' אן מד"ה אמר
רבי: עין משפט אית ד'
מיי פ"ח א' שם כלל
במגז"ס מהו טעמא
דברי רמז"ס מייזי דלמא
טומאה כלל למפרע אף לא
טומאה קלה. ועיין בספר
ראשון לציון דבעל פרי
מוחל: ר"ה לתופרין
בגדיהן וכו' בתפליין
ומזוזות. עיין משפוחות
יאיר סימן קנז אום יג.

הגהות הב"ח

(א) גמ' האי מייזי ליה
מוזבו ולא מוזבו ומנגעו
(ב) שם לא ימי
לרבות מוצרע מוסגר
לשילוח (הי אפי' נמלכת
ולצפרים וכו' ברפואות אלא
ציוס) סתמי' וזכ' סיא
אין צו טהור מתוך הסגר
וכי מאי טעמא אמר
(ב) זכרי אמר קרא ולא:
אפי' רש"י ד"ה מאי שנא
וכי דרשת ליה למקצת
וכי לגבי קרבן דלא
דרשת: (ד) ד"ה סתמי' נמי
וכי צמיה למפרע
ממוחל: (ה) ד"ה אשר צו
משפט בגופו סתמי:
ומה"ד מי צמזרועו סתמי:
בגופו טומאתו: (ו) ד"ה
לא מוסגר וכו' ציוס
שביעי קמייני: ד"ה
כתבו מקרא וכו' מרגום של
דניאל כליל ומיפת כזב
ממק: (ח) והספדת ד"ה
עד וכו' דכתיבה אשורית
דכשרה אף לשאנן מכרינן
משום הכי:

**הגהות מהר"ב
רנשבורג**

[א] בתנ"ג אין צו פריס
כ"ו. ג' עין מוסדות דף
ל"ב ע"ה מוס' ד"ה תפליין
וכי ועוי:

רבינו הגנאל (המשך)

הקורות. מנא לן פשיט
את רבה מהכא והצורע
אשר בו הנגע, דייקנין
קרא דכתיב בו, ו
שצרעתו תלויה בגופו
טעון פרימה ופריעה, יצא
מצורע מוחלט שוין
וצרעתו תלויה בגופו אלא
בימים, כלומר במלאות ד'
ימים ולא פשה הנגע
וצדא אינה לענינין
שילוח נדה דהא כתיב כל
ימי אשר הנגע בו יטמא

וגו', נידוק נמי בו דכתיב בהאי קרא ותימא מי שצרעתו תלויה בגופו טעון שילוח מחוץ למחנה יצא מצורע מוסגר
שאין טעון שילוח. ואם תאמר אין הכי נמי, והא דייקנין ממפתחין דקתני אין בין מצורע מוסגר כ"ו הא לענינין
שילוח זה וזה שוין. ופרקינן אי הוה כתיב ימי אשר הנגע בו, כדקאמרת, השתא נבצחי כל, לרבינו מצורע מוסגר,
שילוח. אי הכי דהאי כל לרבינו אהא, אפי' תגלחת וצפרין ביביעי. ופרקינן כתיב הנה נרפא נגע הצרעת מן הצרע,
יצוה הכהן וליקח מטטה שתי צפרים חיות וגו' הצרע שצרעתו [תלויה] בגופו ותחפא טעון צפרים ותגלחה, והיינו
מצורע מוסגר וצרעתו תלויה ברפאות אלא בימים. [בתנ"ג] אין בין ספרים לתפליין ומזוזות אלא שהספרים
נכתבין בכל לשון ותפליין ומזוזות, ולטומא את הידים משפחתו כתיב, אלא ואלו שני, ואקשינן וספרים נכתבין
בכל לשון מטמאין את הידים, והתנן בסוף משפחתו וטהר מהור מפריעה ופרימה דמיעיקרא א"ל רבא אלא מעתה
עכריה ועיכריה שכתבו תרגום וכתב עברי אינו מטמא את הידים עד שיכתבו אשורית על עור ובריו. וספרין רבה

הכל ומטמא למפרע משכב ומושב כדאמרינן צביד לולין (פסחים דף פ"א). וכל שזן אדס ושאפילו הכי מניחה צו טעזילה מלמטמא
כלי חרס שהסיט צין טעזילה לרציה והכי דריש לה צמורת כהניס"ט). ונראה צעניי דהא דרשינן ליה וטהר מלמטמא כלי חרס מדכתיביהו
להאי קרא צמר קרא אשר יגע צו הוצ דנפקא לן מיניה הסיט כלי חרס לוז ואין לך עוד טמא שמשטמא כלי חרס ציהיטט
אלא הוא: **הלא נמי וטור.** דמזרוע טהור השתא מלמטמא צמיה (א) ממזמרי מזרוע שמשטמא אדס וכליס הכנסקי עמו לבית שאפילו
חזרה המספחת ופשתה ונטמאלת טהור דכתיבי וסא פשה השתא המספחת צמור וגו' (א) הני צו טעזילה וליטה את הכליס
בצדן עמו לבית צ' שמוזרע מטימא צמיה צמורת כהניס וסא פשה המספחת ללל נגע וצמורת הכגוד לבגד לעית מה צ' היינו
מטימא צמיה אף כולן מטימאין צמיה: **אשר צו.** משמע (א) מי שזרעתו תלויה טומאתו בגופו שכל זמן שלא מטרפא ממנו טמא ויהייתו
מוחלט דגזי טהרה דליתה כתיב והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע: **יאל.** מוסגר טעומאתו תלויה צימי הסגר שאס לא ימאל ציוס (א) שבעה
סימני טומאה שער לצן או פסיון יטהרו וע"פ שנגעו עומד עליו: **כל ימי אשר הנגע צו וגו'.** שילות כתיב צהאי קרא מחוץ למחנה מושבו:
ימי כל ימי. מדהוה ליה למיכתב ימי וכתיב כל ימי: **אין צין טהור ממוחל.** צימי רפואתו: **לטהור מחוץ מהלטה אלא סגלנה
וצפרים.** דהא על גז דליתה קרבנות אסא ולוג שזן מיהו הכל ציוס סהרותו ורפואתו הוא דקתני ולא איירי בקרבנות שהן
ולפריעה. והנה נרפא וגו'. וכתיב צמיה שתי צפרים חיות וטהרות וכלל את כל שער: **אלא סתמי'.** תורה נציאס לתמוניס:
אשורית. לשון הקודש: **אף בצפרים לא הסיטו.** להס לשון אחר חוץ מלשון הקודש: **אלא יוונית.** ובגמרא (א) מפרש טעמא:
גמ' לתופרין בגדיהן. כל ספרייהן עשוין צליוון והלכה למשה מסיני הוא * צמפליין ומזוזות סיהיו תפוחין צנידין וצכפר תורה
נהלון צמסקת מכות (דף י"א). צכפר מורה שחפרה צמפתן השתא שמשעינן ממתינין כמאן דפסל: **מקרא צמזוכלס כגרוס.** ספר
צכזו מקרא. גלעד. וכגון מרגום (א) כתב צו דניאל ועורא: **וכבס עברי.** עד שלא שיהא את הלשון אזל שיהא את הכתב שכתבו צככז
של עבר הנטהר וממסקת כקבדקי (דף כ"א): אפי' תני כמצא ליעוצאה: **עד שיהא את האשורית.** הוא כתב צענו:

בין נדה ליוולדת אלא הבאת קרבן. אין בין נדה לשומרת יום כנגד יום אלא ספירת שבעה. [בתנ"ג] אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה (א) ותגלחת וצפרין. פיר' שני מצורעין, וטהור מתוך הסגר כגון שנרפאתה בהרת באדם והסגירה הכהן פפע ראשונה ושנייה וראה והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע וטהר, ונקרא מצורע מוסגר, אין צמילין אלא סבילה והעביט שמש. אבל אם פשתה וטמאו הכהן, נעשה מצורע צמיה, והוא הנקרא מצורע מוחלט כדמותרא גל צמיותה לחלוטין, ועליו כתיב והצורע אשר בו הנגע בגדיו יהוה פרומים וראשו יהיה פרום, והוה פריעה ופרימה. פריעה לגדל פרע שער ראשו והצורע טעון גילוח כל שער, פ"י פרימה קריעת בגדיו, ושילוח צפרו ושחיתתו אחת. הא לענינין שילוח מן המחנה, כדכתיב ושילוחו מן המחנה כל צרע. על זה שוין, כן לטמאין בביאה. כדתיב בגמז"ס פ"ח ד' הטהור מתוך הסגר פטור מן הפריעה ומן הפרמה ומן התגלחת ומן הצפרים, מתוך החלט חייב ככולם, וזה וזה מטמאין בביאה. ותנן נמי בפרק י"ב מצורע שנכנס לבית, הכלים שיש שם שמיאים עד

אלו כ"ה הם בתוספתה דמליקתו אצל נגעה דל"ה ספירת' ו וקרינן וכן לקמן אין צין נדה לשומרת יום וכו' אלא ספירת' ו נמי נדה לרבי ביה וכו'.

מסורת הש"ס

(א) [אסתר יב: 13] (א) [אסתר יב: 13] (א) [אסתר יב: 13] (א) [אסתר יב: 13] (א) [אסתר יב: 13]
 (ב) [אסתר יב: 14] (ב) [אסתר יב: 14] (ב) [אסתר יב: 14] (ב) [אסתר יב: 14] (ב) [אסתר יב: 14]
 (ג) [אסתר יב: 15] (ג) [אסתר יב: 15] (ג) [אסתר יב: 15] (ג) [אסתר יב: 15] (ג) [אסתר יב: 15]
 (ד) [אסתר יב: 16] (ד) [אסתר יב: 16] (ד) [אסתר יב: 16] (ד) [אסתר יב: 16] (ד) [אסתר יב: 16]
 (ה) [אסתר יב: 17] (ה) [אסתר יב: 17] (ה) [אסתר יב: 17] (ה) [אסתר יב: 17] (ה) [אסתר יב: 17]
 (ו) [אסתר יב: 18] (ו) [אסתר יב: 18] (ו) [אסתר יב: 18] (ו) [אסתר יב: 18] (ו) [אסתר יב: 18]
 (ז) [אסתר יב: 19] (ז) [אסתר יב: 19] (ז) [אסתר יב: 19] (ז) [אסתר יב: 19] (ז) [אסתר יב: 19]
 (ח) [אסתר יב: 20] (ח) [אסתר יב: 20] (ח) [אסתר יב: 20] (ח) [אסתר יב: 20] (ח) [אסתר יב: 20]
 (ט) [אסתר יב: 21] (ט) [אסתר יב: 21] (ט) [אסתר יב: 21] (ט) [אסתר יב: 21] (ט) [אסתר יב: 21]
 (י) [אסתר יב: 22] (י) [אסתר יב: 22] (י) [אסתר יב: 22] (י) [אסתר יב: 22] (י) [אסתר יב: 22]
 (יא) [אסתר יב: 23] (יא) [אסתר יב: 23] (יא) [אסתר יב: 23] (יא) [אסתר יב: 23] (יא) [אסתר יב: 23]
 (יב) [אסתר יב: 24] (יב) [אסתר יב: 24] (יב) [אסתר יב: 24] (יב) [אסתר יב: 24] (יב) [אסתר יב: 24]
 (יג) [אסתר יב: 25] (יג) [אסתר יב: 25] (יג) [אסתר יב: 25] (יג) [אסתר יב: 25] (יג) [אסתר יב: 25]
 (יד) [אסתר יב: 26] (יד) [אסתר יב: 26] (יד) [אסתר יב: 26] (יד) [אסתר יב: 26] (יד) [אסתר יב: 26]
 (טו) [אסתר יב: 27] (טו) [אסתר יב: 27] (טו) [אסתר יב: 27] (טו) [אסתר יב: 27] (טו) [אסתר יב: 27]
 (טז) [אסתר יב: 28] (טז) [אסתר יב: 28] (טז) [אסתר יב: 28] (טז) [אסתר יב: 28] (טז) [אסתר יב: 28]
 (טז) [אסתר יב: 29] (טז) [אסתר יב: 29] (טז) [אסתר יב: 29] (טז) [אסתר יב: 29] (טז) [אסתר יב: 29]
 (יז) [אסתר יב: 30] (יז) [אסתר יב: 30] (יז) [אסתר יב: 30] (יז) [אסתר יב: 30] (יז) [אסתר יב: 30]
 (יח) [אסתר יב: 31] (יח) [אסתר יב: 31] (יח) [אסתר יב: 31] (יח) [אסתר יב: 31] (יח) [אסתר יב: 31]
 (יט) [אסתר יב: 32] (יט) [אסתר יב: 32] (יט) [אסתר יב: 32] (יט) [אסתר יב: 32] (יט) [אסתר יב: 32]
 (כ) [אסתר יב: 33] (כ) [אסתר יב: 33] (כ) [אסתר יב: 33] (כ) [אסתר יב: 33] (כ) [אסתר יב: 33]
 (כא) [אסתר יב: 34] (כא) [אסתר יב: 34] (כא) [אסתר יב: 34] (כא) [אסתר יב: 34] (כא) [אסתר יב: 34]
 (כב) [אסתר יב: 35] (כב) [אסתר יב: 35] (כב) [אסתר יב: 35] (כב) [אסתר יב: 35] (כב) [אסתר יב: 35]
 (כג) [אסתר יב: 36] (כג) [אסתר יב: 36] (כג) [אסתר יב: 36] (כג) [אסתר יב: 36] (כג) [אסתר יב: 36]
 (כד) [אסתר יב: 37] (כד) [אסתר יב: 37] (כד) [אסתר יב: 37] (כד) [אסתר יב: 37] (כד) [אסתר יב: 37]
 (כה) [אסתר יב: 38] (כה) [אסתר יב: 38] (כה) [אסתר יב: 38] (כה) [אסתר יב: 38] (כה) [אסתר יב: 38]
 (כו) [אסתר יב: 39] (כו) [אסתר יב: 39] (כו) [אסתר יב: 39] (כו) [אסתר יב: 39] (כו) [אסתר יב: 39]
 (כז) [אסתר יב: 40] (כז) [אסתר יב: 40] (כז) [אסתר יב: 40] (כז) [אסתר יב: 40] (כז) [אסתר יב: 40]
 (כח) [אסתר יב: 41] (כח) [אסתר יב: 41] (כח) [אסתר יב: 41] (כח) [אסתר יב: 41] (כח) [אסתר יב: 41]
 (כט) [אסתר יב: 42] (כט) [אסתר יב: 42] (כט) [אסתר יב: 42] (כט) [אסתר יב: 42] (כט) [אסתר יב: 42]
 (ל) [אסתר יב: 43] (ל) [אסתר יב: 43] (ל) [אסתר יב: 43] (ל) [אסתר יב: 43] (ל) [אסתר יב: 43]

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

יג.

גיליון הש"ס

גמ' ואשתו היהודית. עי'
 מ"ל ריש ויקרא: שם
 על שם הצדיקים. עי'
 ברכות דף כו ע"ב מודיע
 האין שמה: רש"י ד"ה
 אסתר ירח: כי ירח
 מרגמו סהלא (בראשית לו
 ט):

הגהות הב"ח

(א) גמ' יושא חת בבח
 כח פרש"י: (ב) רש"י ד"ה
 (כא) אמת זו כח שעו:
 (כב) ד"ה מעטן מלאכי
 ומצוהיל סה"ד:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (שירי להס
 לפרטל מן זמיו) חלמי'
 ו"ג' שסורד מוכה
 למעלה:

לעזי רש"י

בקונ"ש [בקותשן]. כחלי
 דבר אחר מלוחים.

מוסף רש"י

קדלי דחוריי. מוריס
 יבשסי שקולין בקנ"ש
 (חורין י. וסם: כחלי)
 סטבת. לא יאמרפס
 (פסחים מג.) לו: שקולין
 כלשמי"א (מנחות כג).
 שלא הביאה שליש.
 שלא נטלה שלש (חור'
 ט.) ולמה סכין אותה.
 היינו שמן המור (שבת ט)
 שמשיר את השער. לפי
 סהלא נטק וק' כז כח
 (מנחות טו.) ומעדת את
 הכשר. אסקלירי
 (פסחים מג.) נדמה לו
 כאומתו. והיו אומרים
 צפיהם זו משללו היא
 (עירי ד.)

רבינו חננאל

כל המגדל יתום בתוך
 ביתו. מעלה עליו הכתוב
 כאלו הוא ילד. נקראת
 הדסה. מפני שהיתה צדקת.
 שהצדיקים קראין חסידין.
 לקחה מרדכי לו לבת. תנא
 משום ר' מאיר. לבית.

ולא קטליה דוד לשמעני דאיתליד מינייה
 מרדכי דמויקנו ביה המן ומה שילם לי ימיני
 ולא קטליה שאלו לאגג דאיתליד מינייה
 המן דמצער לישראל רבי יוחנן אמר
 לעולם מבנימין קאתי ואמאי קרי ליה
 יהודי על שום שכפר בע"ז שכל הכופר
 בע"ז נקרא יהודי בדכתיב 'איתי גוברין
 יהודאין וגו' רבי שמעון בן פוי כי הוה
 פתח בדברי הימים אמר הכי כל דברין אחד הם ואנו יודעין לדורשין
 ואשתו היהודיה ילדה את אבי גדור ואת חבר אבי שוכו
 ואת יקותיאל אבי זנוה ואלה בני כתיב בפרעה אשר לקח מרד
 אמאי קרי לה יהודיה על שום שכפרה בע"ז דכתיב ותרד בת
 פרעה לרחוץ על היאור ו'ואמר רבי יוחנן שירדה לרחוץ מגילולי בית
 אביה ילדה והא רבווי רבתייה לומר לך שכל המגדל יתום ויתומה בתוך
 ביתו מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו ירד זה משה ולמה נקרא שמו
 ירד [א] שירד להם לישראל מן בימיו ג'גדור שגדר פרצותיהן של ישראל
 חבר שחיבר את ישראל לאביהן שבשמים סוכו שנעשה להם לישראל
 כסוכה יקותיאל שקו לישראל לאל בימיו זנוה שהזניח עונותיהן של ישראל
 אבי אבי ירד אבי שוכו אבי נבנאיא ואלה בני כתיב אשר
 לקח מרד וכי מרד שמו ואלו כלב שמו אמר הקב"ה יבא כלב שמרד
 בעצת מרגלים וישא את [ב] בת פרעה שמרדה בגלולי בית אביה יאשר הגולה
 מירושלם אמר רבא שגלה מעצמו ויהי אומן את הדסה קרי לה הדסה וקרי
 לה אסתר תניא ר"מ אומר אסתר שמה ולמה נקרא שמה הדסה על שם
 הצדיקים שנקראו הדסים וכן הוא אומר והוא עומד בין ההדסים רבי
 יהודה אומר הדסה שמה ולמה נקראת שמה אסתר על שם שהיתה מסתרת
 דבריה שנאמר 'אין אסתר מגדת את עמה וגו' ר' נחמיה אומר הדסה שמה
 ולמה נקראת אסתר שהיו אומות העולם קורין אותה על שום אסתרה בן
 עזאי אומר אסתר לא ארוכה ולא קצרה היתה אלא בינונית כהדסה ר'
 יהושע בן קרחה אומר אסתר ירקרוקת היתה וחוט של חסד משוך עליה
 כי אין לה אב ואם ובמות אביה ואמה למה לי אומר רב אחא עיברתה מת
 אביה ילדתה מתה אמה ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת תנא
 משום ר"מ אל תקרי לבת אלא לבית וכן הוא אומר ולרש אין כל כי
 אם כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה ותגדל עמו ועם בנוי יחדו מפתו
 תאכל ומכוסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי לו כבת משום דבחיקו תשכב
 הוות ליה (לבת) אלא (לבת) הכי נמי לבית יארת שבע העניות וגו'
 אמר רבא שהיתה מונה בהן ימי שבת וישנה והיה וגו' אמר רב
 שהאכילה מאכל יהודי ושמואל אמר שהאכילה קדלי דחוריי ור' יוחנן
 אמר זרעונים וכן הוא אומר והיו המלצר נושא את פת כנום ונותן להם
 זרעונים ששה חדשים בשמן המור כ'מאי שמן המור ר' חייא בר אבא
 אמר סטבת רב הונא אמר שמן זית שלא הביא שלישי תניא רבי יהודה
 אומר אנפקינן שמן זית שלא הביא שלישי ולמה סכין אותו שמשיר את
 השיער ומעדת את הבשר כ'בערב היא באה ובכפר היא שבה אמר רבי יוחנן
 מגנותו של אותו רשע למדנו שבחו שלא היה משמש ממתו ביום ו'ותהי אסתר
 נשאת חן אר"א מלמד שלכל אחד ואחד נדמתה לו כאומתו ו'ותלקה אסתר
 אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש סבת ירח
 שבוהה גוף מן הגוף ו'ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים ותשא חן וחסד
 לפניו מכל הבתולות אמר רב ביקש לטעום טעם בתולה מעם טעם בעולה
 טעם ו'ועיש המלך משתה גדול עבד משתיא ולא גליא ליה דלי כרגא ולא
 גליא ליה שדר פרדישני ולא גליא ליה ו'ובהקבץ בתולות שנית וגו' אזיל שקל
 עצה ממרדכי אמר אין אשה מתקנאה אלא בירך חבירתה ואפי' הכי לא
 גליא ליה דכתיב 'אין אסתר מגדת מולדתה וגו' אמר רבי אלעזר מאי דכתיב
 לא

ולא קטליה דוד לשמעני דאיתליד מינייה
 מרדכי דמויקנו ביה המן ומה שילם לי ימיני
 ולא קטליה שאלו לאגג דאיתליד מינייה
 המן דמצער לישראל רבי יוחנן אמר
 לעולם מבנימין קאתי ואמאי קרי ליה
 יהודי על שום שכפר בע"ז שכל הכופר
 בע"ז נקרא יהודי בדכתיב 'איתי גוברין
 יהודאין וגו' רבי שמעון בן פוי כי הוה
 פתח בדברי הימים אמר הכי כל דברין אחד הם ואנו יודעין לדורשין
 ואשתו היהודיה ילדה את אבי גדור ואת חבר אבי שוכו
 ואת יקותיאל אבי זנוה ואלה בני כתיב בפרעה אשר לקח מרד
 אמאי קרי לה יהודיה על שום שכפרה בע"ז דכתיב ותרד בת
 פרעה לרחוץ על היאור ו'ואמר רבי יוחנן שירדה לרחוץ מגילולי בית
 אביה ילדה והא רבווי רבתייה לומר לך שכל המגדל יתום ויתומה בתוך
 ביתו מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו ירד זה משה ולמה נקרא שמו
 ירד [א] שירד להם לישראל מן בימיו ג'גדור שגדר פרצותיהן של ישראל
 חבר שחיבר את ישראל לאביהן שבשמים סוכו שנעשה להם לישראל
 כסוכה יקותיאל שקו לישראל לאל בימיו זנוה שהזניח עונותיהן של ישראל
 אבי אבי ירד אבי שוכו אבי נבנאיא ואלה בני כתיב אשר
 לקח מרד וכי מרד שמו ואלו כלב שמו אמר הקב"ה יבא כלב שמרד
 בעצת מרגלים וישא את [ב] בת פרעה שמרדה בגלולי בית אביה יאשר הגולה
 מירושלם אמר רבא שגלה מעצמו ויהי אומן את הדסה קרי לה הדסה וקרי
 לה אסתר תניא ר"מ אומר אסתר שמה ולמה נקרא שמה הדסה על שם
 הצדיקים שנקראו הדסים וכן הוא אומר והוא עומד בין ההדסים רבי
 יהודה אומר הדסה שמה ולמה נקראת שמה אסתר על שם שהיתה מסתרת
 דבריה שנאמר 'אין אסתר מגדת את עמה וגו' ר' נחמיה אומר הדסה שמה
 ולמה נקראת אסתר שהיו אומות העולם קורין אותה על שום אסתרה בן
 עזאי אומר אסתר לא ארוכה ולא קצרה היתה אלא בינונית כהדסה ר'
 יהושע בן קרחה אומר אסתר ירקרוקת היתה וחוט של חסד משוך עליה
 כי אין לה אב ואם ובמות אביה ואמה למה לי אומר רב אחא עיברתה מת
 אביה ילדתה מתה אמה ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת תנא
 משום ר"מ אל תקרי לבת אלא לבית וכן הוא אומר ולרש אין כל כי
 אם כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה ותגדל עמו ועם בנוי יחדו מפתו
 תאכל ומכוסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי לו כבת משום דבחיקו תשכב
 הוות ליה (לבת) אלא (לבת) הכי נמי לבית יארת שבע העניות וגו'
 אמר רבא שהיתה מונה בהן ימי שבת וישנה והיה וגו' אמר רב
 שהאכילה מאכל יהודי ושמואל אמר שהאכילה קדלי דחוריי ור' יוחנן
 אמר זרעונים וכן הוא אומר והיו המלצר נושא את פת כנום ונותן להם
 זרעונים ששה חדשים בשמן המור כ'מאי שמן המור ר' חייא בר אבא
 אמר סטבת רב הונא אמר שמן זית שלא הביא שלישי תניא רבי יהודה
 אומר אנפקינן שמן זית שלא הביא שלישי ולמה סכין אותו שמשיר את
 השיער ומעדת את הבשר כ'בערב היא באה ובכפר היא שבה אמר רבי יוחנן
 מגנותו של אותו רשע למדנו שבחו שלא היה משמש ממתו ביום ו'ותהי אסתר
 נשאת חן אר"א מלמד שלכל אחד ואחד נדמתה לו כאומתו ו'ותלקה אסתר
 אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש סבת ירח
 שבוהה גוף מן הגוף ו'ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים ותשא חן וחסד
 לפניו מכל הבתולות אמר רב ביקש לטעום טעם בתולה מעם טעם בעולה
 טעם ו'ועיש המלך משתה גדול עבד משתיא ולא גליא ליה דלי כרגא ולא
 גליא ליה שדר פרדישני ולא גליא ליה ו'ובהקבץ בתולות שנית וגו' אזיל שקל
 עצה ממרדכי אמר אין אשה מתקנאה אלא בירך חבירתה ואפי' הכי לא
 גליא ליה דכתיב 'אין אסתר מגדת מולדתה וגו' אמר רבי אלעזר מאי דכתיב
 לא

תורה אור השלם
 1. איתי גוברין יהודאין
 די מניח יתרון על
 צבירת מדינת גבול
 שדרד מישר ועבד נגו
 גבאיא קרי לא שמו
 עלך מלבא טעם לאלקך
 לא מלחין ולצלם ויהיא
 די היקמת לא גורדין
 נביא ג' יב
 2. ואשתו היהודיה ילדה
 את ירד אבי גדור ואת
 חבר אבי שוכו ואת
 יקותיאל אבי זנוה ואלה
 בני כתיב בפרעה
 אשר לקח מרד
 דברי הימים א ד"ה
 3. ותרד בת פרעה
 לרחוץ על היאור
 ונערתייה הלבט על יד
 היאור ותרד את התבה
 בתוך הסוף ותשליח את
 אמתה ותחקת
 שמת ב ה
 4. אשר הגלה
 מירושלים עם הגולה
 אשר הגלית עם יקניה
 מלך יהודה אשר הגלה
 לבבלואצאר מלך בבל:
 אסתר ב ו
 5. ויהי אמן ויהי הדיקה
 היא אסתר בת דוד כי
 אין לה אב ואם ותעקרה
 יפת תאר וטובת מראה
 ובמות אביה ואמה
 לקחה מרדכי לו לבת:
 אסתר ב ז
 6. ויאתי היללה ונתנה
 איש רכב על סוס אדם
 והוא עמד בין ההדסים
 אשר במצלה ואתריה
 חסידים צדיקים שרקים
 ולקבנים:
 7. אין אסתר מגדת
 מולדתה ואת עמה
 כאשר עזר עליה מרדכי
 ואת מאמר מרדכי
 אסתר עשה כאשר
 הנהיך באמנה אה:
 אסתר ב כ
 8. וְלָרֶשׁ אֵין כָּל כִּי אָם
 בכשה אחת קטנה אשר
 קנה ויחיה ותגדל עמו
 ועם בנוי יחדו מפתו
 ותאכל ומכוסו תשתה
 ובחיקו תשכב ותהי לו
 כבת משום דבחיקו תשכב
 הוות ליה (לבת) אלא
 (לבת) הכי נמי לבית
 יארת שבע העניות וגו'
 אמר רבא שהיתה מונה
 בהן ימי שבת וישנה
 והיה וגו' אמר רב
 שהאכילה מאכל יהודי
 ושמואל אמר שהאכילה
 קדלי דחוריי ור' יוחנן
 אמר זרעונים וכן הוא
 אומר והיו המלצר נושא
 את פת כנום ונותן להם
 זרעונים ששה חדשים
 בשמן המור כ'מאי שמן
 המור ר' חייא בר אבא
 אמר סטבת רב הונא
 אמר שמן זית שלא הביא
 שלישי תניא רבי יהודה
 אומר אנפקינן שמן זית
 שלא הביא שלישי ולמה
 סכין אותו שמשיר את
 השיער ומעדת את
 הבשר כ'בערב היא באה
 ובכפר היא שבה אמר
 רבי יוחנן מגנותו של
 אותו רשע למדנו שבחו
 שלא היה משמש ממתו
 ביום ו'ותהי אסתר נשאת
 חן אר"א מלמד שלכל
 אחד ואחד נדמתה לו
 כאומתו ו'ותלקה אסתר
 אל המלך אחשורוש אל
 בית מלכותו בחדש
 העשירי הוא חדש סבת
 ירח שבוהה גוף מן
 הגוף ו'ויאהב המלך את
 אסתר מכל הנשים ותשא
 חן וחסד לפניו מכל
 הבתולות אמר רב ביקש
 לטעום טעם בתולה
 מעם טעם בעולה טעם
 ו'ועיש המלך משתה גדול
 עבד משתיא ולא גליא
 ליה דלי כרגא ולא גליא
 ליה שדר פרדישני ולא
 גליא ליה ו'ובהקבץ
 בתולות שנית וגו' אזיל
 שקל עצה ממרדכי אמר
 אין אשה מתקנאה אלא
 בירך חבירתה ואפי' הכי
 לא גליא ליה דכתיב
 'אין אסתר מגדת מולדתה
 וגו' אמר רבי אלעזר מאי
 דכתיב לא

9. ותישב העקרה בעיניו ותשא חסד לפניו ויבהל את המרוקרה ואת מנותיה לתת לה ואת שבע הנערות הראיות לתת לה מבית המלך וישנה ואת נערותיה לטוב
 בית הנשים: אסתר ב ט
 10. ויהי המלצר נשא את פתגבם ויין משתייהם ונתן להם וידיעם: דיאל א טו
 11. ויהי עיר נערה ונערה לבוא אל המלך אחשורוש מקץ יהות לה כפרת הנשים שנים עשר חדש כי
 מן יקבליה ימי מרדכיין ששה חודשים בשמן המור וישנה חודשים בשמיים ובמרוקרה הנשים: אסתר ב יב
 12. בערב היא באה ובכפר היא שבה אל בית הנשים שני אל יד שעשנו סריס המלך שמן הפילגש
 לא תבוא עוד אל המלך כי אם חוץ המלך בן אה חוץ המלך בן אה חוץ המלך לא בקשה דבר כי אם את אשר יאמר הנן סריס
 המלך שמר הנשים ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל ראייה: אסתר ב טו
 13. ובהגיע תר נבנה אסתר דר באנית לך אשך לקח לו לבת לבוא אל המלך לא בקשה דבר כי אם את אשר יאמר הנן סריס
 המלך שמר הנשים ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל ראייה: אסתר ב טו
 14. ותלקח אסתר אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש סבת בשנה שבע למלכותה: אסתר ב טו
 15. והאב
 המלך את אסתר מכל הנשים ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות וישם בחר מלכות בראשה ומילכה תחת ושתי: אסתר ב יז
 16. ויעש המלך משתה גדול לכל שריו ועבדיו את משתה אסתר והנהיך למדינות
 עשה וחתן משאת מלך המלך: אסתר ב יז
 17. ובהקבץ בתולות שנית ומרדכי יושב בשער המלך: אסתר ב יז

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

יד.

עין משפט נר מצוה

א [מי] פ"ג מהל' מטוב
הל' ו' טושי"ט א"י ס'
מרגל' טע"ג]

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה ג' נבואה כי
אברהם כ"י. י"ז אלב' בסדר
עולם לא משק וכן איתא
תקח ועיקר משה אברהם
על שטמה נראה מחסי
ומש"ב נמקומם ל' בני קמ'
אסף יצחק ויחזק ויתן
וחכמים הכתוב ודמאל כי לא
מש"ב נמ"ח נבאלים רק
אשר מות טמא אף
שנבטלות מש"ב כי לו היו
רק י' וכן נראה ומחסי לא
נכתבו נבואות ולא קנאו
נבואים וכן עליו וטמה
ועל י"ח ב' ב"ן בן נריה
כי: [ב] שם בספרי' שיש
לא ידעמו. י"ז וס' מני
ועוד:

רבינו הנאל

ת"ר מ"ח ביבאים ושבע
נביאות לא פחתו ולא
החזירו לו מה שכתוב
בתורה אפי' אות תחת חוץ
ממקרא מגילה. ואלו הם
מ"ח נביאים משה ואהרן
ואסיר ואלקנה ואביאסף
בני קרח ונבואה במדבר.
יהושע, פנחס, אלקנה, גר
החזון, נתן הנביא, אסף,
יהונן, ירמיהו, שמואל,
דוד, א' אחיה, שפעה,
עזרא, עזריהו בן עזרא,
חגי הוראה, יהונן בן חנני,
אליהו, מביהו, עזובדיה,
אלישע, [יחזקאל]
[יחזקאל], אליעזר בן
דרבהו, יונה [נאמית],
זכריה בן יהוריש, אמון,
חבקוק, צפניהו בן כוש,
ירמיהו, ישעיהו, יחזקאל,
דניאל, ברוך בן נריה,
שריה בן חמטריה מרדיכי
בלשן, הושע בן בארי,
עמוס, מיקה המורשתי,
יואל בן פחאז, חנני,
חגי, זכריה, ומלאכי. שבע
נביאות שרה, מרים,
דבורה, וחולדה, חנה,
ואביגייל, ואסתר.

(א) אלו י"ז ס' כאן נמנה.

תורה אור השלם

- והט' הנק' את
טענותו מעל ידו ותקנה
לחמן וזה הפדוקא האגני
צדק ה' יתקדש:
- הללו זה הללו עבדי
ה' הללו את שם יי'
תהלים קי"ז א
- וזה איש אחד מן
הקב"ה עושים מחר
אפרים ושמו אלקנה בן
רחם בן אפריהו בן חזו
[כ] צ"ח אפריהו:
- ובני קרח לא מרת:
מדבר בו יא
ויהי אברהם ויחזרו
לק' נשים שם אשת
אברהם היא ושם אשת
נחור מלכת בה דרן אבי
מלכת אבי יסכה:
בראשית י"ט
- ויאמר אל' אל
אברהם אל ידע בענין
על הנער ועל אמתך כל
7. ותקח מרים הנביאה אחות אהרן
את החץ בקדה ותיצא לו בתים ובמחלת: 8. ותתבע אחריו מרחוק לדעה מה יעשה לו: 9. והיא
שמות ט"ו כ: 9. ודבורה אשר בפתח אשת ישראל צבת נהיא שופטית ד' 10. והיא
יושבת תחת תמר בדורה בין הקרמה ובין בית אל בהר אפרים ועל אלה בני ישראל למשפט: שופטית ד' ה
11. אין קדוש ב"ן פי אין בלקין א"ח צ"ח פאלהינה שמואל א ב ב: 12. ותקח היא רכבת על החמור וירדת ב"ן הר הנה

המורשתי וציני אמניא אמוך אמוך אמר לאמניא מדוע דרשת אלתי
אדוסית ואליהו ולאליע ויונה בן אמייתי ישעיה ציניי מנשה יואל
נחום חבקוק ציניי יאשיה צפניה אוריה מקרית ועירם ירימיה צבולה
יחזקאל דניאל צננת צ' לדריוס ברוך נריה שריה מחסיה חגי זכריה
מלאכי ומרדכי צלשן צבדר עולם

ועל דניאל אמרתי (דף ק"ג.) אינהו
נביאי ואיהו לאו נביא אלב' אפי'ן
דניאל ועייל שמעיה שאמר לרחבעם
אל תעלו ואל תלחמו עם אחיכם בני
ישראל. א' שניס לא ידעתי: [ב] נבצרי
להם. לשון גבוה כמו וצנורות
במשמ' (דברים ט.) **כש"ה אחרים**
אסרן. ועדיין לא נולד משה: **פסילוס**
למקדש. (י) משכן שילה: **משוש יהוד**.
שהוא גבוה ואין לו כל ואין אדם יכול
להתייחד שם עמיה כמו צבית: **לכ**
אחד. סרף יש לו כמו אילן אכל אזן
לו צעפיו אלב' צבועו על פני כל
גזבוה: **רמה קרני ולא רמה פני**.
זו היא נבואתה שנמנצת על
שאלו ויהוד שלב' מימשך מלכותו.
במשמ' דוד ושלמה כתיב' ק'ן
השמן שמשמ' שלב' ויהוד כתיב'
ק': **ויו רואין דס צבילה**. שנלמד
(שמואל א כה) אס אשאר לנצל עד
אזר הבקר משמין בקיר שמע מינה
דהוה צבילה. וכי מרואין דס צבילה
אס עמאל אז טמור הלל כרין הבצמן
מנרמיתו אס מה' דמיס הטמאלס
צאשה הוא: **וכי דיני דיני נפשו**
צבילה. והא כתיב (ירמיה כה) דינו
לצוקר משפט ומכיז והוקע אותם
לה' א נגד השמש (במדבר כה):
כלמיני

פרעה אלא הכא הללו עבדי ה' ולא עבדי אחשורוש אכתי עבדי אחשורוש אגן ב' בין לרבא בין לר"ג קשיא
והא תניא משנכנסו לארץ לא הוכשרו כל הארצות לומר שירה כיון שגלו חזרו להכשיון הראשון ותו
ליכא והכתיב ויהי איש אחד מן הרמתיים צופים אחד ממאתים צופים שנתבאו להם לישראל מיהוה
טובא הוו כדתניא הרבה נביאים עמדו להם לישראל כפלים כיוצאי מצרים אלא נבואה שהוצרכה לדורות
נכתבה ושלא הוצרכה לא נכתבה רבי שמואל בר נחמני אמר אדם הבא משתי רמות שצופות זו את זו
רבי חנין אמר אדם הבא מבני אדם שעומדין ברומו של עולם ומאן יניהו בני קרח דכתיב וכוני קרח
לא מתו תנא משום רבינו מקום נתבצר להם בניהם ועמדו עליו שבע נביאות מאן יניהו שרה מרים
דבורה חנה אביגיל חולדה ואסתר שרה דכתיב אבי מלכה ואבי יסכה ואמר ר' יצחק יסכה זו שרה
ולמה נקרא שמה יסכה שפסקתה כרוח הקדש שנאמר כל אשר תאמר אלקי שרה שמע בקולה ד"א
יסכה שהכל סוכין ביופיה מרים דכתיב ותקח מרים הנביאה אחות אהרן ולא אחות משה אמר ר"ג
אמר רב שהיתה מתנבאה אחות אהרן ואומרת עתידה אמי שתלד בן שיושיע את ישראל ובשעה
שנולד נתמלא כל הבית כולו אורה עמד אביה ונשקה על ראשה אמר לה בתי נתקיימה נבואתך וכיון
שהשליכותו ליאור עמד אביה וטפחה על ראשה ואמר לה בתי היכן נבואתך היינו דכתיב ותתצב אחותו
מרחוק לדעה לדעת מה יהא בסוף נבואתה דבורה דכתיב ודבורה אשה נביאה אשת לפידות מאי אשת
לפידות שהיתה עושה פתילות למקדש והיא יושבת תחת תומר מאי שנא תחת תומר אמר ר' שמעון
בן אבשלום משום יחוד דבר אחר מה תמר זה אין לו אלא לב אחד
אף ישראל שבאותו הדור לא היה להם אלא לב אחד לאביהן שבשמים
הנה דכתיב ותתפלל חנה ותאמר עלי לבי בה רמה קרני בה רמה קרני
ולא רמה פכי דוד ושלמה שנמשחו בקרן נמשכה מלכותן שאול ויהוה
שנמשחו בכף לא נמשכה מלכותן אין קדוש כה' כי אין בלתך אמר רב
יהודה בר מנשיא אל תקרי בלתך אלא לבלותך שלא כמדת הקב"ה
הוא אשר בשר ודם מדת בשר ודם מעשה ידיו מבלין אותו אבל הקדוש ברוך
הוא מבל לא מעשה ידיו ואין צור כאלהינו אין צייר כאלהינו אדם צר
צורה על גבי הכותל ואינו יכול להטיל בה רוח ונשמיה קרבים ובני מעים
אבל הקב"ה צר צורה בתוך צורה ומטיל בה רוח ונשמיה קרבים ובני מעים

הכרתים נטלה דם והראתה לו אמר לה וכי מראין דם בלילה אמרה לו וכי דיני נפשות בלילה אמר לה
מורד
אשר תאמר אלקי שרה שמע בקלה כי ב"ב יקרא לך ורע: בראשית כא יב
את החץ בקדה ותיצא לו בתים ובמחלת: 8. ותתבע אחריו מרחוק לדעה מה יעשה לו: 9. והיא
שמות ט"ו כ: 9. ודבורה אשר בפתח אשת ישראל צבת נהיא שופטית ד' 10. והיא
יושבת תחת תמר בדורה בין הקרמה ובין בית אל בהר אפרים ועל אלה בני ישראל למשפט: שופטית ד' ה
11. אין קדוש ב"ן פי אין בלקין א"ח צ"ח פאלהינה שמואל א ב ב: 12. ותקח היא רכבת על החמור וירדת ב"ן הר הנה

משל דאחשורוש והמן כו' כלומר יש ללמוד מאחשורוש שאף צדעמו
היה להשמיד: (ה) **להחזיק למוטב**. שגזרו עליהן מעניות לתשובה
כדמציב' אום וכו' ומספר שק ופטר יועל רכזים: **חוק ממקרא מגילה**.
ואם תאמר נר חנוכה כבר פסקו הנוצרים אצל ציניי מרדכי היו חגי

וכיה ומלאכי: **מעצרות לחיות**.
צילתה מלכים אמרו שירה על היס:
הלל נמי נימא. שהוא שירה: הכי
גרסי' **אמר רבא צלמא הסס כו'**
ולא עבדי פרעה. שהרי לחירות יאלו:
אקטי עבדי אחשורוש אגן. דלל
וגלבו אלב' זן המיתה: **צין לרבא**.
דלמר להכי לא אמרי הלל דלכתי
עבדי אחשורוש הוו הא לאו הכי
אמרינן: **צין לרבי נתן**. דלמר
קריאת מגילה במקום הלל: (י) **הוכשרו**
אמר ארצות לומר שירה. על נס
המלאכ' להם: **והי יכא**. נביאים:
נבואה שהוצרכה לדורות. ללמוד
תשובה או הוראה וכל הנך מ"ח
הולכו. ובהלכות גדולות (י) מנויין מקדש
עולם [א] אברהם יצחק יעקב משה
ואהרן יגשע פנחס ועל מלאך ה'
זן הלגל אל הבוכים (שופטים ז)
מן פנחס ויבא אש אלהים אל עלי
(שמואל א ב) זה אלקנה עלי שמואל
גד נתן דוד שלמה עזרא אלקי א' אל
המוצא צבית אלקי מיניהו בן ימלה
ציניי אחאז עובדיה אחיה השילוני
ויהוה בן חנני ציניי אלקי עזריה בן
עודד חזיאל [הלוי] מצני מתניה
אליעזר בן דודו ממורישה כולן
ציניי יהושפט צדכרי הימים
(ב) וציניי ירבעם בן יואש
הושע עמוס וציניי יתס מיכה

הא תניא משנכנסו לארץ לא הוכשרו כל הארצות לומר שירה כיון שגלו חזרו להכשיון הראשון ותו
ליכא והכתיב ויהי איש אחד מן הרמתיים צופים אחד ממאתים צופים שנתבאו להם לישראל מיהוה
טובא הוו כדתניא הרבה נביאים עמדו להם לישראל כפלים כיוצאי מצרים אלא נבואה שהוצרכה לדורות
נכתבה ושלא הוצרכה לא נכתבה רבי שמואל בר נחמני אמר אדם הבא משתי רמות שצופות זו את זו
רבי חנין אמר אדם הבא מבני אדם שעומדין ברומו של עולם ומאן יניהו בני קרח דכתיב וכוני קרח
לא מתו תנא משום רבינו מקום נתבצר להם בניהם ועמדו עליו שבע נביאות מאן יניהו שרה מרים
דבורה חנה אביגיל חולדה ואסתר שרה דכתיב אבי מלכה ואבי יסכה ואמר ר' יצחק יסכה זו שרה
ולמה נקרא שמה יסכה שפסקתה כרוח הקדש שנאמר כל אשר תאמר אלקי שרה שמע בקולה ד"א
יסכה שהכל סוכין ביופיה מרים דכתיב ותקח מרים הנביאה אחות אהרן ולא אחות משה אמר ר"ג
אמר רב שהיתה מתנבאה אחות אהרן ואומרת עתידה אמי שתלד בן שיושיע את ישראל ובשעה
שנולד נתמלא כל הבית כולו אורה עמד אביה ונשקה על ראשה אמר לה בתי נתקיימה נבואתך וכיון
שהשליכותו ליאור עמד אביה וטפחה על ראשה ואמר לה בתי היכן נבואתך היינו דכתיב ותתצב אחותו
מרחוק לדעה לדעת מה יהא בסוף נבואתה דבורה דכתיב ודבורה אשה נביאה אשת לפידות מאי אשת
לפידות שהיתה עושה פתילות למקדש והיא יושבת תחת תומר מאי שנא תחת תומר אמר ר' שמעון
בן אבשלום משום יחוד דבר אחר מה תמר זה אין לו אלא לב אחד
אף ישראל שבאותו הדור לא היה להם אלא לב אחד לאביהן שבשמים
הנה דכתיב ותתפלל חנה ותאמר עלי לבי בה רמה קרני בה רמה קרני
ולא רמה פכי דוד ושלמה שנמשחו בקרן נמשכה מלכותן שאול ויהוה
שנמשחו בכף לא נמשכה מלכותן אין קדוש כה' כי אין בלתך אמר רב
יהודה בר מנשיא אל תקרי בלתך אלא לבלותך שלא כמדת הקב"ה
הוא אשר בשר ודם מדת בשר ודם מעשה ידיו מבלין אותו אבל הקדוש ברוך
הוא מבל לא מעשה ידיו ואין צור כאלהינו אין צייר כאלהינו אדם צר
צורה על גבי הכותל ואינו יכול להטיל בה רוח ונשמיה קרבים ובני מעים
אבל הקב"ה צר צורה בתוך צורה ומטיל בה רוח ונשמיה קרבים ובני מעים

הכרתים נטלה דם והראתה לו אמר לה וכי מראין דם בלילה אמרה לו וכי דיני נפשות בלילה אמר לה
מורד
אשר תאמר אלקי שרה שמע בקלה כי ב"ב יקרא לך ורע: בראשית כא יב
את החץ בקדה ותיצא לו בתים ובמחלת: 8. ותתבע אחריו מרחוק לדעה מה יעשה לו: 9. והיא
שמות ט"ו כ: 9. ודבורה אשר בפתח אשת ישראל צבת נהיא שופטית ד' 10. והיא
יושבת תחת תמר בדורה בין הקרמה ובין בית אל בהר אפרים ועל אלה בני ישראל למשפט: שופטית ד' ה
11. אין קדוש ב"ן פי אין בלקין א"ח צ"ח פאלהינה שמואל א ב ב: 12. ותקח היא רכבת על החמור וירדת ב"ן הר הנה

(א) ע"י ר"ף והל"ש,
(ב) ענין: ע"ש א' סג,
(ג) ג"י ר"ף, ואל"ף ד'
(ד) ואל"ף ואל"ף ד'
והנפלה מתקף לה רבא מי
דמי ג' שלמה (ט) וענין י'
ע"ש (טו) טו, א' א' א' א'
(ז) טו, א' א' א' א'
ב' ע"ש: (ט) ז' א' א'
למות אהרן ולא וכו',
(י) ז' א' א' א' א'
ב' ענין: (ט) ז' א' א' א'
וע"י טו: יתא' לא ד"ה דל'
ותוס' כמות קד: ד"ה
ט' א' א' א' א' א'
(ט) כמות: ו. הוריות י"ג,
(ז) ברכות י"ג, א'
(ט) ז' א' א' א' א'
(ט) ז' א' א' א' א'
(ט) ז' א' א' א' א'
ע"י החוה ב"ה ב ט
ואספר עזרו החוה הוכר
ד"ה ב י היטי יעד,
(ק) ז' א' א' א' א'
(ל) ד"ה ב א'
(סג) ז' א' א' א' א'
(ט) ז' א' א' א' א'
הנפלה ד"ה ב י"ו וכו'
ד"ה א' א' א' א' א'
ב' טו: שנתבא על א' א' א'
פסיוט שממריה הנפלה
בנימו וס' א' א' א' א'
צדוע שא' א' א' א'
א' א' א' א' א'
זניי נמשחין בנביאם
המה ואינם ב' ס' נמשחין
זכריה בן יהושע הכהן ד"ה
ב' ד' א' עזרא הנביא
המתנבא צבית פקח ב'
מתנבא ד"ה ב' נ"ח
טו מ"ח א' א' א' א' א'
א' א' א' א' א' א'
א' א' א' א' א' א' א'
עד אור ע"ה

הגהות הב"ח

(א) נ"ב א"מ ר' יהושע בן
קריה ק"ל והומר ומה
מעצרות לחיות: (ב) שם
הלל נמי נימא אפ"ר
יצחק לפי שאין וכו'
שמואל לפרך דודי יואש
דכתיב דגם שמואל א' א' א'
ואמרי' הילילא התם
דכתיב עד כלי': (ג) שם
קריימ' לו הילל ומתקיי'
זה רבא מי דמי צלמא
הסס: (ד) רש"י ד"ה ב' ז'
ג' נתן וכי הלל הספד'
ואמ' מ"ה לא הוכשרו:
(ה) צ"ה נבואה וכו'
והכלמת גדולת הן מניין
ורובין י' ללמוד משה
עולם וכו' קרא על המנוח
ויהי ציניי יאשיה צפניה
רביהו אורייה מקרית
ועירי ליהוקים גבולה
יחזקאל דניאל: (ו) הלל
פתילות למקדש. למשכן
שילה בשעה שבני אדם
באין ללמוד עצה ממנה
וישבת תחת תומר שלא
תשט עמהם בסתר
משום יחוד שהוא גבוה
ואין לו כל ואין אדם יכול
להתייחד שם עמיה כמו
צבית ותחת שאר
אלוהות יש צל שיש
להם ענפים סמוך
לעוקבין הספד':

מוסף רש"י

קרייתא. קרייתא הנפלה
(ענין ב' א' א' א' א'
להם בגיהנם. למשן ע"י
נויה, מתקין לטון ספריה
מקום גבוה שלב' ענינו
ל' א' א' א' א' א' א'
נבחרין כ"ח:
מתנבאה שיהיא אחות
אלא לב אחד. כעין מות י' כו
ב' א' א' א' א' א' א'
11. ותתפלל חנה ותאמר עלי לבי בה רמה קרני בה רמה קרני
ולא רמה פכי דוד ושלמה שנמשחו בקרן נמשכה מלכותן שאול ויהוה
שנמשחו בכף לא נמשכה מלכותן אין קדוש כה' כי אין בלתך אמר רב
יהודה בר מנשיא אל תקרי בלתך אלא לבלותך שלא כמדת הקב"ה
הוא אשר בשר ודם מדת בשר ודם מעשה ידיו מבלין אותו אבל הקדוש ברוך
הוא מבל לא מעשה ידיו ואין צור כאלהינו אין צייר כאלהינו אדם צר
צורה על גבי הכותל ואינו יכול להטיל בה רוח ונשמיה קרבים ובני מעים
אבל הקב"ה צר צורה בתוך צורה ומטיל בה רוח ונשמיה קרבים ובני מעים

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

יד:

עין משפט
גר מצוה

מסורת הש"ס

- (א) צ"ק (ב) צ"ק (ג) ערכין גמ',
- (ד) נתי' רש"י במשנה
- (ה) פסהדרין ק': ד"ה שבת
- (ו) וכו' (ז) [למקומו ע"ש]
- (ח) ע"י צ"ק קכ"ג:
- (ט) [פסחים פ"א (ז) ז"ל היתה
- (י) ע"ש פס"י בערכין גמ']
- (יא) ע"י דאסרוני בלאו דלא
- (יב) תמחין ק"א לאחר שמגידיו,
- (יג) ונתי' חו"ס סוטה ל':
- (יד) ד"ה לרבות (ט) ונתי' חו"ס'
- (טו) גיטין ט' ד"ה כיון]

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בהדי כו'
שהאשה מבררת. עיין
סוטה דף ט' ע"ב רש"י
ד"ה שומא:

הגהות הב"ח

- (א) גמ' מהי נטי
- (ב) גביהו ידיונין אויין:
- (ג) שם אמר רב
- (ד) מחנן מולדה הנביאה
- (ה) מנתי' (ו) רש"י ד"ה
- (ז) לנפוק לישון בדין
- (ח) ברבים כמו ופיק דכריס:
- (ט) ד"ה צדיה שומא
- (י) ונתי' חו"ס ימות בבל
- (יא) ד"ה אלא
- (יב) מלמד וכו' לא היה שם
- (יג) ירמיה ויאשיהו המלך
- (יד) מלך עליהם וחזרו למצות
- (טו) וכו' אלא חמש שנים
- (טז) ד"ה שם קציר
- (יז) ויזדנה עמי משתח
- (יח) קצירה ועשה קציר:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (אלה מלמד
שגילהא ח"ס הי"ל גיפ
א"ל השמיעו לו אלה) (ב)
תא"מ:

מוסף רש"י

- טבעין. שמעך (ע"י ע"ז
- (ב) פשיל אוייל בר
- (ג) לומר מחמת
- (ד) עשיתו על אדם לא יאה
- (ה) בום משלול דברי הרבין לו,
- (ו) לומר דין לפניהם
- (ז) ולתובע חובו (ב"ק צ"ב).
- (ח) דכתיב. צימי דנקיוס, כי
- (ט) המוכר אל הממכר לא
- (י) ישור. דקמטר לוי סופס
- (יא) לגלות יוסף וכו' בעל ולא
- (יב) חזרו שדות ענבלים,
- (יג) אפשר יובל בטל. משגלו
- (יד) שבת ראונין וגד (ע"רין
- (טו) פתיא ארכמא.
- (טז) כלל חרס (ברכות ז')
- (יז) פתיא ארכמא, ללי שמור,
- (יח) כמו (ע"י ג'.) כי פתוחא
- (יט) דבי מיכסי ארכמא,
- (כ) שנתמח פ"י מלאכה
- (כא) כלומר גם אחר גיבול ומכיר
- (כב) בחסדיה, כמו (ברכות כח),
- (כג) מוטלי בתיך ויכר שפתמי
- (כד) חמה ממורה ככלי
- (כה) מיכסי (ע"י ע"רין) דנין
- (כו) מלמדי ממוכס
- (כז) שנתעריין על לימוד חורה
- (כח) חלום מככסין גדיהם
- (כט) (ע"י טו.)

כליטני. מנעת חוטי: דמיס. דס נדה ושפכות דמיס: שגילהא
זוקס. ומתאוה לה ותבעה ולא שמעה לו כדמסיס ואזיל: לפוקס.
(א) כמו פיק דכריס (חוס 3): הכי גרסי: ואס מכלל דאיכא אחרימי ומאי
ניסו מעשה דס שבת ומסקנא הכי הוה. והכי פירושה מדקאמרה

ליה ולא תהיה זאת לך לפוקס מכלל
שנתבצאמה לו שסופו להכשל בצריאה
אחרת ומאי ניהו צמ שבת ומסקנא
הכי הוה סוף שעלתה לו כך. אלמלא
נצריאה הוות שנתקיימה נצואתה:
בדאי שואת פילנא. עס ° שהאשה
מדברת הוה סוטה. כלומר עס שהיא
מדברת עמו על בעלה הוכרה לו
את עממה שאס ימות (ו) ישאלה:

מיטייפי. נופין למרחוק. ודוגמתו
בגמ' כמכות (דף ט.) נטוף עיניך:
וצמקוס ירמיה הכי מיטנציה היא.
הכי ירמיה עמד משנת י"ג ליאשיה

שנאמר אשר היה דבר ה' אל ירמיה
וגו' (ירמיה א) והספר מנאל שנת
י"ח ליאשיה ועליו שלח אלל חולדה(ה):
כי המוכר אל הממכר לא ישוב.

יחוקאל אמרו הוהא מננבא בתוך
(ט) י"ד שנה שצין גלות יכניה לחרבות
ירושלים ומתנבא שיהא בטל היובל
והמוכר שדהו לא ישוב לו: אפשר
יובל צטל. משגלו עשרת השבטים
צימי חוקיה שנאמר לכל יושביה
(ויקרא כה) צומן שכל יושביה עליה
ולא צומן שגלו מנקטמן מנאל משגלו
שבת ראונין וגד וחזי שבת מנשה
[ככר] צטלו היובלות ויחוקאל היה
מתנבא לאחר זמן שיבטל: אלא
מלמד שירמיה חזוין. בצומה שנה

שנמנאל הספר והיא שנת שמונה עשרה
ליאשיהו וכששלח על דברי הספר אלל
חולדה לא היה שם ירמיה (ט) וחזרו
למנות את היובל ולא הספיקו למנות
אלל שמינות עד שחרב הבית:
ויאמר מה הציון עלו. דליאשיהו כתיב
צהיומו צבית אל ושרך עצמות
הכומרים צבית אל על המזבח
שעשה ירבעם: מה טיבו צבית אל
והלל א משל מלכי ישראל (ט) היה

שחרי שם העמיד ירבעם את העגל:
שם קציר. עשה חיל ודולה. כמו (ו)
ועשה קציר כמו נטע (איוב יד):
לא נאה ויפרא לגשי. לא נאה חשיבות
לגשים: וסניין שמיישו. שמותיין
מאוסות. ויצורסא. דצורה:
כרכוסא. חולדה: כן תרחס.
ואע"ג דקדק על בעלה קא מרסיד

מיהו צמעשיה כתיב: אמר ליה
עינא סכא מיני ומינך ספסיס
שמעסא. כלומר על ידי ועל ידך
תמחור אמיתו על דבר הא והא
הוא: כמו וישוע צנו. את
שבת אפרים מייחס הכמות עד יהושע
ומיהושע למטה לא יחס איש:
בשלמא

בן תקוה וכתוב התם ¹³ את תקות חוש
השני אמר ליה ¹⁰ עינא סבא אוכמא מיני ומינך תסתיים דאיגיירא
ונסבה יהושע ומי הוה ליה זרעא ליהושע והכתוב ¹⁴ וכן בנו יהושע בנו בני לא הוה ליה בנתאן הוה ליה
בשלמא

במורד במלכות הוא ולא צריך למדייניה. קשה א"כ היאך גרס
פרק אחד דיני ממונות (פסהדרין דף לו.) וסס) דייני נפשות
מתחילין מן הזד מכתבי גבי נבל ויחגרו איש חרבו ויחגורו גם דוד
חרבו (ש"ס ה) והא מורד במלכות הוה ולא צעי למדייניה ועוד קשה

היאך יש דוד צדן והא חין מושיצין
מלך כנסהדרין כדממירין צמסקמ
כנסהדרין פרק כ"ג (דף י"ז:) וע"ק
מפ' צמה צמה יולאה (שבת דף נ.)
גבי אוריה דקאמר שיהי לו לדנו
כנסהדרין ואמאי והא מורד במלכות
יהי ו"ל דהא ה"פ מורד במלכות
הוה ולא צריך למדייניה כשאר דיני
נפשות שדיין צו ציוס לזכות וציוס
שלאחריו למונה אלל אפילו צו ציוס
גומרין לחובה וייניו הא דקאמרה ליה
ציגיל וכו' דיין עשית צלילה
היה לך להמתין לגמור עד למחמת
והוה השיב לה מורד במלכות הוה
ואין צריך להמתין עד למחר אלל
לדנו ודאי צריך וגם לא קשה מהא

שיצט דוד כנסהדרין דהא לחין
מושיצין מלך כנסהדרין ייניו משוס
ללא הוה כצדו להיות יושב שומט
אלל גבי מורד כצדו הוה ליות יושב
שומט לפי שהוה נוגע בצד:
ה"ג מאי מבוא בדמיים תרי דמיים
דס נדה ושפיכות דמים מלמד

שגלרתה שוקה. ולא גרסינן איכא
דלמי מלמד שגלטה שוקה דהא
השטא מפרש מאי מרי עומד ועד
השטא לא פריש להו:
שגלרתה שוקה והלך דוד לאורה
ג' פרסאות. קשה

היאך אותה דיקת גלתה שוקה לפני
דוד ועוד קשה דמחזי כגוממא לומר
שהלך לאור שוקה ג' פרסאות ו"ל
דנמנאל כספרים מדויקים שנקוד צהן
לאורה כלומר לאור שלח פירוש נתאלה
פרסאות: דאיגיירא ונסבה
יהושע. קטלי היאך נכסה הא אמרי'
פ' הערל (בימות עו. וע) וסס) דאפילו
גנירותן ⁶ לית להו תמנות וצריך לומר
שלא היתה מצענה עממין אלל משאר
עממין וצבת לגור סס) יש מפרשים
שרצו לומר שלא חזרו על לאו דלא
תמחנן עד לאחר שנכסו לארץ וזה
אינו דלמרי' צמדדש דנתיניס צאו
להתגיר צימי משה כמו צימי יהושע
ואף על פי כן לא חזרו לצב צקהל

אלל היו חוטבי עץ וסוצבי מים
אלמלא דקודס שצברו את הירדן
ונכנסו לארץ החזהו עליהם ס):
כרבע

הכא ⁷ בן חרסם וכתוב התם ¹² בתמנות חרסם איתביה רב עינא סבא לרב
נחמן שמונה נביאים והם כהנים יצאו מרחב הוונה ואלו הן גריה כרוך
ושריה מחסיה ירמיה חלקיה הנמאל שלום רבי יהודה אומר אף חולדה
הנביאה מבני בניה של רחב הוונה היתה כתיב הכא ⁴ בן תקוה וכתוב התם ¹³ את תקות חוש
השני אמר ליה ¹⁰ עינא סבא אוכמא מיני ומינך תסתיים דאיגיירא
ונסבה יהושע ומי הוה ליה זרעא ליהושע והכתוב ¹⁴ וכן בנו יהושע בנו בני לא הוה ליה בנתאן הוה ליה
בשלמא

- 1. וברוך עורך הברכה
- 2. ולא תהיה זאת לך
- 3. וקם אדם לרדוף
- 4. ותלך חלקיהו הכהן
- 5. וקם אדם לרדוף
- 6. וקם אדם לרדוף
- 7. וקם אדם לרדוף
- 8. וקם אדם לרדוף
- 9. וקם אדם לרדוף
- 10. וקם אדם לרדוף
- 11. וקם אדם לרדוף
- 12. וקם אדם לרדוף
- 13. וקם אדם לרדוף

14. וכן בנו יהושע בנו בני לא הוה ליה בנתאן הוה ליה בשלמא

טו:

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

מסורת הש"ס

(א) וסנהדרין קראו: ע"ש סמחא שניס ופכרשי" ס"א, (ב) ור"י פ"א, (ג) ברכות נד: (ד) סוטה י"ב: (ה) ז'ל מה לך אסתר המלכה ומהלך, (ו) פ"א, (ז) סוף מעניט ט"ט ע"פ"א, (ח) ופ"א מוס' ב"ב: ד"ה דין.

גיליון הש"ס

גמ' רבה בר עופריה: ע"ל י" ע"ב מה"ס רבה: שם אמר רב"ש: ורב כתיב: כעין זה יומא לז' ע"ב ודף עה ע"ב:

הנהגות הב"ח

(א) גמ' פסלה דמוזנין בטולמי דהמא ואמר ר' אלעזר אמר ר' חנינא כל"ל ותימיה וכל זה אינו שיהיה לה מלמד וכו' אמר כל זה אינו שיהיה לה מלמד וכו' לי נתמק: (ב) שם משני מתמנה אלו שנתמק:

מוסף רש"י

יכול לבל. לני ששנין לכוין אפי"ס שמתמנה (סנהדרין ק"א): שמשים עצמו כשירים. שריים שאין נתמקין קר אינו שחבו בעיניו ואינו מתמנה (שם). ולרוב משפט. וספ"ט את רובו המתמנה על יצרו. מנחם לך טוב על לך ה"ע, אם היתיר אמר לו עשה ענינה זו, לא נזי שומע מן עניניה אלף הולך ושעה מזה, ומתמנה עדיף מזה (שם). שעה. לני בני כנסיות (שם). מה שנתנו אלו מאלו. שיש כנס מנות הללו מן השאלה אמר הק"ה שיש לנו (שם). ול"ג שם אמר לה הק"ה ישראל לון (כ"ו). אלא שריבבת. לון אשתכחו אשתכחו, ירו ויגלו למטה (ברכות דד).

רבינו חננאל

ובושי. פי עשירים ודלים. עתה הקב"ה להיות עטרה בראש כל צדיק וצדיק, שני ביום ההוא ויהיה ה' צבאות ויהיה צדי שמשכימין וגו'. שעה, משכימין ומעריבין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. אמרה מידת ה' לפני הקב"ה: כו'. אמר לי רבה בר אבהו דההוא כמאן הוא אסתר דעבדה הכי, א"ל ככולהו תנאי וככולהו אמוראי.

מלמדת: **שיהא מלוי לה.** אולי מולד להכשילו בשום דבר לפני המלך: **ירגיש הקב"ה.** שאף אני מקרבת שונאיהן של ישראל. אי נמי ירגיש שאני זרימה להחכיף רשע זה ולחלול בכבודי: **שיהרג הוא והיא.** שיחשדני המלך ממנו ויהרגו את שנינו. וי"א וכו' גורי גיירה ומית חד מינייהו צטלי הגזירה^(א): **מלך הפסל סיה.** וחזר גזיבור. אמרה שמה אוכל לפמונו ולהורגו ואס לא יהא מומן מעבור השעה ויחזור זו: **חמוס אשים את משפיהם.** על בלשנך וסיעתו נאמר בזונס מן המלמדת שדריש וזכרס היו לרין על צלל ונתקן בלשנך ראשו היום והיו עיפיים וממסר אותו לשמות ונשתכרו ובאזתו היום נהרג. ואף אסתר אמרה מתוך משפיהן של רשעים צאה להם פורענות: **שבעים בלחם נשכרו.** יונתן תרגם על בניו של מן: **שנת מלכו של עולם.** דוגמא ויקן רישן ה' (מהלל עמ) לנקוס נקמתו: **נדדו עליונים.** שהיו מלאכים מזהילים אותו כל היללה ואמרו לו כפוי טובה שלם טובה למי ששטאה לשון מורי. יש אומרים (נדדו עליונים) כדי שירבו בתמנויים לנקס על הדבר: **מאי דקמן דומיניה.** כלומר מה זאת הצאה לפני עכשיו דבר חדש כזה: **כפוב.** משמע שהיה כתוב מתדס כתב משמע מעיקרא וימלא כתוב ספר וכוון לפניו אשר הגיד מנדכי: שמש

בפרובוטי אמר רב פפא וקרו ליה עבדא דמזרבן^(ב) בטלמי וכל זה איננו שוה לי מלמד שכל גזיוו של אותו רשע חקוקין על לבו ובשעה שרואה את מורדכי יושב בשער המלך אמר כל זה איננו שוה לי ואמר ר' אלעזר אמר רבי חנינא עתיד הקב"ה להיות עטרה בראש כל צדיק וצדיק שנאמר ביום ההוא יהיה ה' צבאות לעמרת צבי וגו' מאי לעמרת צבי ולצפירת תפארה לעושיין צביונו ולמצפין תפארתו יכול לכל ת"ל לשאר עמו^(ג) למי שמשכים עצמו כשירים^(ד) ולרוח משפט זה הדין לקחו העדים טובע עד שיתבאר האמת ואלו דיונו אותו לאמתו^(ה): **ה"ג אל תקרי שברת אל** שברבת. ל' אשתכחו (סוכה ה.) ול"ג שריבבת: זה הדין אמר ר' אמת לאמת דמסוס הכי נקט אמת לאשמועינן דדנין מרומה לרין לקחו העדים טובע עד שיתבאר האמת ואלו דיונו אותו לאמתו^(ה): **ה"ג אל תקרי שברת אל** שברבת. ל' אשתכחו (סוכה ה.) ול"ג שריבבת: זה המתגבר על יצרו משיבי מלחמה^(ו) שנושאין ונותנין במלחמתה של תורה שעהר (אלו ת"ח) שמשכימין ומעריבין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות אמרה מרת הדין לפני הקב"ה רבונו של עולם מה נשתנו אלו מאלו אמר לה עסקו בתורה אומות העולם לא עסקו בתורה אמר לה שנו ובשכר תעו פקו פליליה אין פקו אלא גיהנם שנאמר ואלא תהיה זאת לך לפוקה ואין פליליה אלא דיינין שנאמר ונתן בפלילים^(ז) ותעמד בחצר בית המלך אמר רבי יוחנן ג' מלאכי השרת נודמנו לה באותה שעה אחד שהגביה את צוארה ואחד שמשך חוט של חסד עליה ואחד שמתח את השרביט וכמה אמר רבי ירמיה שתי אמות היה והעמידו על שתי עשרה ואמרו לה על שיש עשרה ואמרו לה על עשרים וארבע במתניתא תנא על ששים וכן אתה מוצא באמתה של בת פרעה וכן אתה מוצא בשיני רשעים דכתיב^(ח) שיני רשעים שברת ואמר ריש לקיש^(ט) אל תקרי שברת אלא שריבבת^(י) רבה בר עופרין אמר משום ר"א ששמע מרבו ורבו מרבו מאתים^(יא) ויאמר לה המלך^(יב) לאסתר המלכה מה בקשתך עד חצי המלכות ותעש חצי המלכות ולא כל המלכות ולא דבר שחוצץ למלכות ומאי ניהו בנין בית המקדש^(יג) יבא המלך והמן אל המשתה ת"ר מה ראתה אסתר שזימנה את המן ר"א אומר פחים טמנה לו שנאמר^(יד) יהי שלחנם לפניהם לפח ר' יהושע אומר מבית אביה למדה שנאמר^(טו) אם רעב שונאך האכילהו לחם וגו' ר"מ אומר כדי שלא יטול עצה וימרוד ר' יהודה אומר כדי שלא יכירו מן שהיא יהודית ר' נחמיה אומר כדי שלא יאמרו ישראל אחות יש לנו בבית המלך ויסוּחו דעתן מן הרהמים ר' יוסי אומר כדי שיהא מצוי לה בכל עת ר"ש בן מנסיא אומר אולי ירגיש המקום ויעשה לנו גם רבי יהושע בן קרחה אומר אסביר לו פנים כדי שיהרג הוא והיא רבן גמליאל אומר מלך הפכפכן היה אמר רבי גמליאל עדיין צריכין אנו למודעי דתניא ר' אליעזר המודעי אומר קנאתו במלך קנאתו בשרים רבה אמר^(טז) לפני שבר גאון אביו ורבא דאמרי תרויהו^(יז) בחומם אשית את משתיהם וגו' אשכחיה רבה בר אבהו לאליהו א"ל כמאן הוא אמר ר' א"ל ככולהו תנאי וככולהו אמוראי^(יח) ויוספר להם המן את כבוד עשרו ורוב בניו וכמה רוב בניו אמר רב ל' עשרה מתו ועשרה נתלו ועשרה מחזרין על הפתחים ורבנן אמרי אותן שמהזרין על הפתחים שבעים הוו שנאמר ורוב בניו רוב בניו בגימטריא תקרי שבעים אלא שבעים ורמי בר אבא אמר כולן מאתים ושמונה הוו שנאמר ורוב בניו רוב בניו בגימטריא מאתן וארביסר הוו^(יט) אמר רב נחמן בר יצחק ורב כתיב^(כ) בלילה ההוא נדדה שנת המלך אמר רבי תנחום נדדה שנת מלכו של עולם ורבנן אמרי נדדו עליונים נדדו תחתונים רבא אמר שנת המלך אחשורוש ממש נפלה ליה מילתא בדעתיה אמר מאי דקמן דמינתיא אסתר להמן דלמא עצה קא שקלי עילויה דההוא גברא למקטליה הדר אמר אי הכי לא הוה גברא דרחים לי דהוה מודע לי הדר אמר דלמא איכא איניש דעבד בי טיבותא ולא פרעתי משום הכי מימנעי אינשי ולא מוגלו לי מיד ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים ויהיו נקראים מלמד שנקראים מאיליהן^(כא) וימצא כתוב מבועי ליה מלמד שמשמי

בוטי. לשון עניות כמו והעצט מעציטנו (דגריס טו) במסכת גיטין (דף לז:): **צוולמי נהמא.** צדקות לחם. עשרים לחם שעורים (מלבי"ם ז ד) מתרגמינן עשרין טולמין לחמא: **לרוח משפט.** לשפטים את רוחן יהיה לעטרה: **דן אס ילוי.** כופה לשון בתפורה: **ומתגבר על ילוי.** אינו הולך אחרי לעצור עזירה: **שמשימין כו'.** והיינו שעה שעושין [שנעשים שוערים] לפתוח לפתוח צדקות צדקות צדקות ולאחר [שם ען] זמן ועילתו: **גם אלף.** אלו הרשעים הנודוין צדיקים: **ניין שגו.** כלומר אף הם עשו כהם לפיכך דנס: **פקו פליליה.** לגיהנם נשפטו: **אלי אלי למה עזבני.** ממומר אילת השחר הוא: **על אונס.** [אטע"פ] שאני צאה אליו מחלי אונס הוא: **הילנה מתרצ נפשי.** צדומו ממומר הוא: **אמטה על גמ פרה.** ותשלה את אמטה ומתקפה (שמות ז): **בשיני רשעים.** עוג מלך הבצן במס' זרכות פרק ה' ה' (דף נד:): **שענק הר גת ג' פרסי.** להשילכו על ישראל ומתנו על ראשו ושלח הקב"ה מליים ונקצוהו ונכנס צלאלו נקס לשמונו ושמתרצו שיניו לכלן ולכלן: **אל סקרי שרס אלף שרצנס** גרסיין. ומשיני רשעים נפיק להאי דרסה דליכתו קהל וסן רשע אלף^(א) דשיני וי"ס דרשעים הרי ששים: **ולא דבר שחוצץ מלכות.** בנין הניס שהא צלאלו על עולם כדלמרינן כסדר יומא (דף נד:): **אלן שמה שממנה נשתת העולם:** **מינס אביה למדה.** שמעה התינוקות אומרים כן: **וימרו.** במלך שהיתה שעתו

תורה אור השלם

- 1. ביום ההוא יקרה יי צבאות לעמרת צבי ולצפירת תפארה לשאר עמו. ישעיהו כח ה
- 2. ולרוב משפט ילישב על המשפט ולגברה משכיבי מלכותה שעה: ישעיהו כח ו
- 3. וגם אלה בנין שגו ובשכר תעו כהן וביא שגו בשכר נבלעו מן היין תעו מן השכר שגו בראה פקו פליליה: ישעיהו כח ז
- 4. ולא תהיה זאת לך לפוקה ולמכשול לב לאדני ולשפך דם חנם ולהשיע אדני לו והיטב יי לאדני וחקר את אמתה: ישעיהו כח ז
- 5. וכן יצאו אנשים ונגפו אשה תרה יצאו לדינה לא לא יקרה אסון עונש יענש כבשר ישיח עליו בעל האשה ויחן בפלילים: שמוח כח כב
- 6. יהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות ותעמד בחצר בית המלך והתעריב נכח בית המלך והצפירה יושב על כסא מלכותו בבית המלכות נכח פתח הכותל: אסתר א ה
- 7. אלי אלה למה עזבתי רוחק מישועתי דברי שאנתי: תהלים כב ב
- 8. הצילה מחרב נפשי מיד כלב ידונית: תהלים כב כ
- 9. והשיני משפט אריה ומקרי רמים ענייני: תהלים כב כב
- 10. ויהי כראות המלך אסתר המלכה עמדת בחצר נשאו חן בעיניו ויחש המלך לאסתר את שרביט הזהב אשר בידו ותקרב אסתר ותגע בראש השרביט: אסתר ה ב
- 11. קומי יי הושיעני אלחי כי הפית את כל איבי לחי וששעים שברתי: תהלים ג ח
- 12. ויאמר לה המלך מה לך אסתר המלכה ומה בקשתך עד חצי המלכות וקמן לך: אסתר ה ג
- 13. ותאמר אסתר את א"ל קומי יי המלך טוב ויאב המלך והמן היום אל המשתה אשר עשיתי לו: אסתר ה ד
- 14. יהי שלחנם לפניך לפח ולשלומים למחוק: תהלים טז כב
- 15. אם רעב שנאך האכילהו לחם ואם צמא השקוהו מים: תהלים טז כג
- 16. לפני שבר גאון ולפני כשילון גבה רחי: משלי טו יח
- 17. בחקם אשית את משתידיהם והשכרתי למען יעלזו וישנו שנת עולם ולא יקיצו נאם יי: ירמיה נא לט
- 18. ויפטר להם חקן את כבוד עשרו ורוב בניו ואת כל אשר גדלו המלך ואת אשר נשאו על השקרים ועבדי המלך: אסתר ה יא
- 19. שבעים בלחם נשכרו ורעבים תרלו עד שקרה ולךה שבעה ורבת בניו אמללה: שמואל א ב ה

20. בלילה ההוא נדדה שנת המלך ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים ויהיו נקראים לפני המלך: אסתר א ב 21. וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי על בגנתא ומרס שני סריסי המלך משמיי הסף אשר בקשו לשלח יד במלך אחשורוש: אסתר א ב

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

טז.

תורה אור השלם

1. ויאמר המלך מה נעשה זקן וגדולה למורדכי על זה ויאמרו נעדי המלך משרתיו לא נעשה עמו דבר: אסתר ו 1
2. ויאמר המלך מי בחצי והמן בא לחצר בית המלך החיצונה לאמר למלך לחלות את מורדכי על העץ אשר הכין לו: אסתר ו 2
3. ויאמר המלך לתקן מחר קח את הלבוש ואת הסוס כאשר דברת ועשה כן למורדכי היהודי והישב למשער המלך אל תפול דבר מכל אשר דברת: אסתר ו 3
4. וישח תקן את הלבוש ואת הסוס וילבש את מורדכי ויכריחו ברחוב העיר ויקרא לפני ככה יעשה לאיש אשר המלך תפץ ביקור: אסתר ו 4
5. בנפל אויבך אל תשתח ויבשלו לך יגל מפני: אסתר ו 5
6. אשר יקרא מישראל מי כמוך עשנו עמי: אסתר ו 6
7. והשב מרדכי אל שער המלך והמן נחת אל ביתו אבל וחפיו ראש: אסתר ו 7
8. ויספר המן לנש אשתו ולכל אהובי את כל אשר קרה ויאמרו לו תכמיו ונרש אשתו אם מורע תקוהו מרדכי אשר החלית לנפול לפניו לא תוכל לו כי נפל תפול לפניו: אסתר ו 8
9. והודה אשה יודוך אחיך ודך בערך איבך: אסתר ו 9
10. לפני אפרים ובנימין ומנשה ועודרת את גבורתך ולכה לישעתך: אסתר ו 10
11. עתים מרדכי עמו וקריסי המלך הגיטי ויבהלו להביא את המן אל המושבה אשר עשתה אסתר: אסתר ו 11
12. כי נמרצו אני ועמי להשמדי להרוג ולאבד ואילו לעבדי ולשפחותי נמרצו החרשתי כי אין הער שנה בנזק המלך: אסתר ו 12
13. ויאמר המלך אתחורש ויאמר לאסתר המלכה מי הוא זה ואי הוא אשר מלאו לבו לעשות כן: אסתר ו 13
14. ותאמר אסתר איש צר ואויב המן הרע הזה והמן נבעת מלפני המלך והמלכה: אסתר ו 14
15. והמלך קם בתקומו ממשלת המן אל גנת הביתן והמן עמד לבקש על נפשו מאסתר: אסתר ו 15
16. ויאמר חבוה אדם מן הקיסרים: אסתר ו 16
17. וישלך עליו ולא יתקן מידו ברח: אסתר ו 17
18. ויתקן את המלך על העץ אשר הכין למורדכי והמת המלך שכה: אסתר ו 18
19. לבלם נתן לאיש חלולת שמלת ולבנימן נתן שלש מאות כסף והמת בראשי מי כב: אסתר ו 19

מסורת הש"ם

א) ויפסדו 65. ב) ויפסדו 66. ג) ויפסדו 67. ד) ויפסדו 68. ה) ויפסדו 69.

גליון הש"ם

גמ' עבר שקנה נכסים. על זה ע"א רש"י ד"ה וזו ב"א:

הגהות הב"ח

א) גמ' אמר ליה ההוא קני ליה: (ב) שם כיון דלמרה ליה בת מלכים (ג) מדינת סאול: (ד) רש"י ד"ה שמש' סופר וכו' עד שצוה כורש וכו' מצו שצוה הרובא בסדר עולם שבני המן כתבו שונה המלך: (ה) ד"ה מלמד שטהר וכו' מריבו דבר זה חלה למד שהיה לה לומר המן הרע הזה אלא שהיתה רוצה לומר על אחשוורוש איש נר ואחי ועל המן הרע הזה: (ו) תפוס ד"ה ומי וכו' כל פרוש' ג"כ פי הכר הוא ס' מנה ושל קש ק"י מנה והמנה כ"ה טעם והמן נתן עשרת אלפים ככרות על חול חס' ה' אלפים על קש והמלכה השקל על ח' אלף משנה חמת עולה מלת ככר על קשן ויני שמינה עבדים שנה ופס כ' ומעלה נתנו כורש ופס והמן נתן כעש ממשיס טנה בעד מ"ר אלף:

שמשי. סופר המלך שונא ישראל היה ומימות כורש היה כמו שנאמר בספר עזרא (פרק ד) שכתב שטנה על צנין הצית עד (א) שזא כורש וציתו ואלף צימי אחשוורוש עשה כן שנאמר (ס) ובמלכות אחשוורוש נתחלת מלכותו כתבו שטנה: לו **סין**. לנזק ענמו: **דיסקרסא**. כפר: **נרסא**. ליעול מכס: **נרצנן**. תלמודיו: **הלכות קמילה**. דורש צעניו של יוס וששה עשר צניסן היה הוא יוס מנופת העומר: **ואשקול למוזיא**. ואטול שער: **אסרטינהו**. נזמה עליהן להחזיקן: **אומני**. ספרים: **זוזא**. זוג של ספרים ענין מספרים: **עלין**. כלי חסם: **ולפעניסו**. יוס שלישי תענית היה שהתענית להשתנות צ"ד צניסן. ומה שאמר המלך ליוס אתמול שלישי והי ציוס השלישי ותלנש אסתר מלכותו יוס שלישי לשילוח הרעים היה: **אס מורע יהודי**. יוס זרע ציהודים שאלו הוא צא משה לא מול לו: **מלמד שהצוהו צנהל**. ולא רחץ יפה מטינופו: **שזה**. מושש: **מלמד שהיה מחוזה כנגד אחשוורוש**. מרצו (ו) חלה לומד איש צר ואיזי המן הרע הזה: **נופל**. לשון עושה והלך. **נופל ורוצה לזקוף והמלך מפילו: וישלך עליו**. הקצ"ה משלך פורענות על הרשע צלי ממלה: **מידו צרוח יכרת**. בני סיעתו וצברו צרחים מידו: **אחס של אסתר**. שהיה כעוס אחשוורוש על מה שעשה המן לאסתר: **דבר שנלעטר בו אוסו זדיק**. לעבד נמכר יוסף על ידי קנחת אמיו: יכשל

שמשי מוחק וגבריא כתוב אמר רבי אסי דרש ר' שילא איש כפר תמרתא ומה כתב שלמטה שלכותן של ישראל אינו נמחק כתב שלמעלה לא כל שכן לא נעשה עמו דבר אמר רבא לא מפני שאוהבין את מרדכי אלא מפני ששונאים את המן הכין לו תנא לו הכין ועשה כן למרדכי אמר ליה מנו מרדכי אמר ליה היהודי אמר ליה טובא מרדכי איכא ביהודאי אמר ליה הוישב בשער המלך אמר ליה (ב) סגי ליה בחד דיסקרסא אי נמו בחד נהרא אמר ליה הא נמי הב ליה אל תפל דבר מכל אשר דברת ויחך המן את הלבוש ואת הסוס אזל אשכחיה דיתבי רבנן קמיה ומחוי להו הלכות קמיה לרבנן כיון דחזייה מרדכי דאפיק לקבליה וסוסייה מיוחד בדיה מירתת אמר להו לרבנן האי רשיעא למיקמל נפשי קא אתי זילו מקמיה די לא תכוו בגחלתו בההיא שעתא נתעטף מרדכי וקם ליה לצלותא אתא המן ויתבי ליה קמיהו ואורוך עד דסליק מרדכי לצלותיה אמר להו במאי עסקיתו אמרו ליה בזמן שבת המקדש קיים מאן דמגבד מנחה מייתי מלי קומציה דסולתא ומתכפר ליה אמר להו אתא מלי קומצי קמחא דידכו ודחי עשרה אלפי ככרי כספא דידי אמר ליה רשע (ב) עבד שקנה נכסים עבד למי ונכסים למי אמר ליה קום לבוש הני מאני ורכוב האי סוסיא דבעי לך מלכא אמר ליה לא יכילנא עד דעייילנא לבי בני ואשקול למוזיא דלאו אורח ארעא לאשתמושי במאנא דמלכא הכי שררה אסתר ואסרתינהו לכוליהו בי בני ולכוליהו אומני עייליה איהו לבי בני ואסחיה ואזיל ואייתי וזוא מביתיה וקא שקיל ביה מוזיה בהדי דקא שקיל ליה אינגד ואיתנח אמר ליה אמאי קא מיתנחת אמר ליה גברא דהוה חשיב ליה למלכא מכולהו ברבנותיה השתא לישווייה בלאני וספר אמר ליה רשע ולא ספר של כפר קרצום היית תנא המן ספר של כפר קרצום היה עשרים ושנים שנה בחד דשקלינהו למוזיה לבינהו למאניה אמר ליה סק ורכב אמר ליה לא יכילנא דכחישא חילאי מימי תעניתא גחין וסליק כי סליק בעט ביה אמר ליה לא כתיב לכו בנפול אויבך אל תשמח אמר ליה הני מילי בישראל אבל בדידכו כתיב ואתה על במותינו תדרוך ויקרא לפניו ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו כי הוה נקוט ואזיל בשבילא דבי המן חויתיה ברתיה דקיימא איגרא סברה האי דרכיב אבוה והאי דמסגי קמיה מרדכי שקלה עציצא דבית הכסא ושדיתיה ארישא דאבוה דלי עיניה וחזת דאבוה הוא נפלה מאיגרא לארעא ומתה והיינו דכתיב וישב מרדכי אל שער המלך אמר רב ששת ששב לשקול ולתעניתו והמן נדחף אל ביתו אבל וחפיו ראש אבל על בתו וחפיו ראש על שאירע לו ויפסד המן לזרש אשתו ולכל אהוביו וגו' קרי להו אהוביו וקרי להו חכמיו אמר רבי יוחנן כל האומר דבר חכמה אפילו באומות העולם חכם אם מורע היהודים מרדכי וגו' אמרו ליה אי משאר שבטים קאתי יכלת ליה ואי משבט יהודה חכמין ואפרים וימנשה לא יכלת ליה יהודה דכתיב וידך בערך אויבך אינד דכתיב בהו לפני אפרים ובנימין ומנשה עוררה את גבורתך כי נפל תפול לפני דרש ר' יהודה בר אלעאי שתי נפילות הללו למה אמרו לו אומה זו משולה לעפר ומשולה לכוכבים כשהן יורדין יורדין עד עפר וכשהן עולין עולין עד לכוכבים וסריסי המלך הגיעו ויבהילו מלמד שהביאוהו בבהלה כי נמכרנו אני ועמי וגו' כי אין הצר שוה בנזק המלך אמרה לו צר זה אינו שוה בנזק של מלך איקני בה בושתי וקטלה השתא איקני בידי ומכעי למקטלי ויאמר המלך אחשוורוש ויאמר לאסתר המלכה ויאמר למה לי אמר רבי אבהו בתחלה על ידי תורגמן כיון דאמרה ליה (ט) מדבית שאול קאתינא מיד ויאמר לאסתר המלכה: ונתאמר אסתר איש צר ואויב המן הרע הזה אמר ר' אלעזר מלמד שהיתה מחוזה כלפי אחשוורוש ובא מלאך וספר ידה כלפי המן: והמלך קם בחמתו וגו' והמלך שב מנגת הביתן מקיש שיבה לקימה מה קימה בחימה אף שיבה בחימה דאזל ואשכח למלאכי השרת דאידימו ליה כגברי וקא עקרי לאילני דבוסתני ואמר להו מאי עובדיכו אמרו ליה דפקדינן המן אתא לביתיה והמן נופל על המטה נופל נפל מיבעי ליה אמר רבי אלעזר מלמד שבא מלאך והפילו עליה אמר ויי מביתא ויי מברא ויאמר המלך הגם לכבוש את המלכה עמי בבית ויאמר הרבונה וגו' אמר רבי אלעזר אף הרבונה רשע באתה עצה היה כיון שראה שלא נתקיימה הצלו מיד ברח והיינו דכתיב וישלך עליו ולא יחמול מידו ברוח יברה והמת המלך שככה שתי שכיבות העלו למה אחת של מלכו של עולם ואחת של אחשוורוש ואמרי לה אחת של אסתר ואחת של ושתי לכלם נתן לאיש חליפות שמלות ולבנימן נתן חמש חליפות אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק יכשל

ורחי עשרה אלפי ככרי כספא שמעתי ששכרה אלפי ככר כסף עולין חזי שקל לכל אחד מישראל שהיו שש מאות אלף כשילאו ממנכרים ואמר סימן לאחשוורוש כל פדיונם (ה) וזוק ותשמח: זריך

חשיב ליה למלכא מכולהו ברבנותיה השתא לישווייה בלאני וספר אמר ליה רשע ולא ספר של כפר קרצום היית תנא המן ספר של כפר קרצום היה עשרים ושנים שנה בחד דשקלינהו למוזיה לבינהו למאניה אמר ליה סק ורכב אמר ליה לא יכילנא דכחישא חילאי מימי תעניתא גחין וסליק כי סליק בעט ביה אמר ליה לא כתיב לכו בנפול אויבך אל תשמח אמר ליה הני מילי בישראל אבל בדידכו כתיב ואתה על במותינו תדרוך ויקרא לפניו ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו כי הוה נקוט ואזיל בשבילא דבי המן חויתיה ברתיה דקיימא איגרא סברה האי דרכיב אבוה והאי דמסגי קמיה מרדכי שקלה עציצא דבית הכסא ושדיתיה ארישא דאבוה דלי עיניה וחזת דאבוה הוא נפלה מאיגרא לארעא ומתה והיינו דכתיב וישב מרדכי אל שער המלך אמר רב ששת ששב לשקול ולתעניתו והמן נדחף אל ביתו אבל וחפיו ראש אבל על בתו וחפיו ראש על שאירע לו ויפסד המן לזרש אשתו ולכל אהוביו וגו' קרי להו אהוביו וקרי להו חכמיו אמר רבי יוחנן כל האומר דבר חכמה אפילו באומות העולם חכם אם מורע היהודים מרדכי וגו' אמרו ליה אי משאר שבטים קאתי יכלת ליה ואי משבט יהודה חכמין ואפרים וימנשה לא יכלת ליה יהודה דכתיב וידך בערך אויבך אינד דכתיב בהו לפני אפרים ובנימין ומנשה עוררה את גבורתך כי נפל תפול לפני דרש ר' יהודה בר אלעאי שתי נפילות הללו למה אמרו לו אומה זו משולה לעפר ומשולה לכוכבים כשהן יורדין יורדין עד עפר וכשהן עולין עולין עד לכוכבים וסריסי המלך הגיעו ויבהילו מלמד שהביאוהו בבהלה כי נמכרנו אני ועמי וגו' כי אין הצר שוה בנזק המלך אמרה לו צר זה אינו שוה בנזק של מלך איקני בה בושתי וקטלה השתא איקני בידי ומכעי למקטלי ויאמר המלך אחשוורוש ויאמר לאסתר המלכה ויאמר למה לי אמר רבי אבהו בתחלה על ידי תורגמן כיון דאמרה ליה (ט) מדבית שאול קאתינא מיד ויאמר לאסתר המלכה: ונתאמר אסתר איש צר ואויב המן הרע הזה אמר ר' אלעזר מלמד שהיתה מחוזה כלפי אחשוורוש ובא מלאך וספר ידה כלפי המן: והמלך קם בחמתו וגו' והמלך שב מנגת הביתן מקיש שיבה לקימה מה קימה בחימה אף שיבה בחימה דאזל ואשכח למלאכי השרת דאידימו ליה כגברי וקא עקרי לאילני דבוסתני ואמר להו מאי עובדיכו אמרו ליה דפקדינן המן אתא לביתיה והמן נופל על המטה נופל נפל מיבעי ליה אמר רבי אלעזר מלמד שבא מלאך והפילו עליה אמר ויי מביתא ויי מברא ויאמר המלך הגם לכבוש את המלכה עמי בבית ויאמר הרבונה וגו' אמר רבי אלעזר אף הרבונה רשע באתה עצה היה כיון שראה שלא נתקיימה הצלו מיד ברח והיינו דכתיב וישלך עליו ולא יחמול מידו ברוח יברה והמת המלך שככה שתי שכיבות העלו למה אחת של מלכו של עולם ואחת של אחשוורוש ואמרי לה אחת של אסתר ואחת של ושתי לכלם נתן לאיש חליפות שמלות ולבנימן נתן חמש חליפות אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק יכשל

מנגת הביתן אל בית משתה הין והמן נפל על המטה אשר אסתר עליה ויאמר המלך הגם לכבוש את המלכה עמי בבית דברך יצא מפני המלך ופני המן חפה אסתר ו 16. ויאמר חבוה אדם מן הקיסרים: אסתר ו 16. וישלך עליו ולא יתקן מידו ברח: אסתר ו 17. ויתקן את המלך על העץ אשר הכין למורדכי והמת המלך שכה: אסתר ו 18. לבלם נתן לאיש חלולת שמלת ולבנימן נתן שלש מאות כסף והמת בראשי מי כב: אסתר ו 19.

הקורא למפרע פרק שני מגילה

יח.

עין משפט נר מצוה

- א (עור ל"ח סימן קע"ט):
- ב (עור ש"י סימן ק"ק):
- ג (שם ס"י קמ"ג):
- ד (שם ס"י קק"ג):
- ו ה מ"י פ"ב מהל' מגילה ב"ה ד' ס"ג
- ז עש"ד ד' ט"ז ע"כ א"ח סימן תל"ט
- ח (עור ש"י סימן ק"ק):
- ט (עור ש"י סימן ק"ק):

תורה אור השלם

- אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

- יקרא ט כב ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם: במדבר ו כו ע' זו לעמו יתן י' יקר את עמו בשלום: תהלים כט א' מ' ימלל גבורות י' ישמע כל תהלתו: תהלים קו ב' ויקסר לו כי אדבר אם אמר איש כי יקלני: איוב לו כ' לך דמיה תהלה אלהים בציון וקרן ישלם נדר: תהלים סה ב' והקמים האלה נקרים ונעשים בכל דור ודור משפתה ומשפתה מדינה ומדינה ועיר ועיר ימי הפורים האלה לא יעברו מתוך הקידיים ויקרם לא יסחו מנועם: אסתר ט כה י' ואמר י' אל משה כתב זאת וקרן בספר ושים באוני והושע כי מוח אמתה את זכר עמלק מתחת השמים: שמות יז י' זכור את אשר עשה לך עמלק בקרן בראתם מעמרים: דברים כז י' והיה הנהיג י' אלקיך לך ככל איביך מסביב בארץ אשר י' אלקיך נתן לך נחלה לרשתה ממחית את זכר עמלק ומחת השמים לא תשחת:

- דברים כה ט' והיבט שם מזבח ויקרא לו אל אלקי ישראל: בראשית לג כ' קמו וקבלו הקידיים עליהם ועל זרעם ועל כל הנולדים עליהם ולא יעברו לעשות עשית את שני הקמים האלה ככתבם וכוונתם בכל שנה ושנה ויחזקו אותה ללעז יוני: ואותבית עליה, קראה גיפסית עבירה יבד דרעים בסוטים רכיב הרכש והאשתיקנים בני הרמכים: אסתר ח י' כ' השלך על י' והקר והוא יכלכלך לא יתן לעולם מוט לצדיקי: תהלים נה כג י' ושמתייה למורש קפד ואנגני מים וטאתתיך השמד נגם י' יצאנו: ישעיהו יח כג

בכתבם וכוונתם בכל שנה ושנה ויחזקו אותה ללעז יוני: ואותבית עליה, קראה גיפסית עבירה יבד דרעים בסוטים רכיב הרכש והאשתיקנים בני הרמכים: אסתר ח י' כ' השלך על י' והקר והוא יכלכלך לא יתן לעולם מוט לצדיקי: תהלים נה כג י' ושמתייה למורש קפד ואנגני מים וטאתתיך השמד נגם י' יצאנו: ישעיהו יח כג

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופקודו אל ה' והל' טובו בארצות הקיימים: הישג ג ה' ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית הפלה יקרא לכל העמים: ישיהו נו ז וזבח תודה יבדני וישך דוד יאמר בנשע אלהים: תהלים נ כ ג וישא אהרן את קריו אל הקם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והתשלמים:

גליון הש"ס

נברא שבחם ודוד וסדרו: למלך דף ג ע"א וסוד דף ד ע"א: שם סמאל ואלך אמור לספר: עין לקמן דף כה ע"א:

הגרות הב"ח

(א) רש"י ד"ה עילמם לטון עילם הק"ד וכו' מה"ד לוקמה בכל לע"ז ומעמיתו וכו' וקרא (ב) וסודות ד"ה דאי הזו ואלך היה הנס ומודיעין להן: לא הו' ידעי רבנן. תלמידי רבינו הקדוש: חולגונה וכו' מין ירק הוא ושני כזמה מקומות כזמה וכו' פפחוני: פירקל"י בלע"ז: מסלסל בשערך: למדנו מהסלסול לטון מיפוס והיפוך: טאטיסא: אשקופ"א בלע"ז: פירקל"י

לעיו רש"י

פירקל"י (פולפרי"ר): רגלה, חלגונה (עשר-בר): אישקופ"א (אישקוביא): מטאטא.

מוסף רש"י

אף ספרים לא התירו: לטע לטון אמר מן מלשון הקודם (ע"ל ח). פסקי פסקי: לפסקי שפך נכנסין יחד (ד"ה כ"ג). חלגולוגות: ששיתו פסקי דיומא (י"ח). כל שפם היסט לא היה מלכ הסוס והחלגולוגות (ד"ה ס"ו). פפחוני: ירק שקורין עירקל"י (ש"ס). סלסלה: פחות ופך כעמיתם של מורה (ש"ס). במזיזה: כעקור (דברים ע"ב כ"ה). וקא דרינא טובא: טעם משה (ד"ה כ"ו).

רבינו חננאל

ואחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם: ואחריה תפלה (ואחריה) עבודה, שנא ונביאותם אל הר קדשי ושמותם בבית הפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון: אחר עבודה הודאה, שנאמר וזבח תודה יבדני: אחריה ברכת הנים, שנאמר וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וגו' וטעם ששעה היבצת ואחר כך בית את העם, אחר ברכת שלום, שנא ואני אברכם, וברכת הקיב"ה הוא שלום, שנא ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום. מבין ואלך אסור לספר בשבחם להשמיע כל תהלתו. אמר ר' אלעזר כל המספר בשבחו של הקיב"ה יותר מדאי נעקר מן העולם. שנאמר אם אמר איש כי יבולע: ומכיל לך דומיה תהלה אלהים בציון, כלומר הדומיה היא תהלתך. סמא דכולא, משתוקא. מילה בלע, ומשתוקא בתרתי, קראה על פה לא יצא. דאחרי זכירה וזכירה, כתוב הכא נזכרים ונעשים, וכתיב הים כתוב ואת זכרון בספר, ופירשנא זכור כפה מה שכתוב בספר. קראה תרגום, אוקימנא בשכתובה תרגום וקראה תרגום לא יצא. וכל שכן אש כתובה אשורית וקראה תרגום, דהיינו על פה. בכל לשון לא יצא. אבל קורין אותה ללעזות בלעז. ואוקמה רב ושמאל בשכתובה בלעז ויוני וקראו אותה ללעז יוני. ואותבית עליה, קראה גיפסית עבירה יבד דרעים בסוטים רכיב הרכש והאשתיקנים בני הרמכים: אסתר ח י' כ' השלך על י' והקר והוא יכלכלך לא יתן לעולם מוט לצדיקי: תהלים נה כג י' ושמתייה למורש קפד ואנגני מים וטאתתיך השמד נגם י' יצאנו: ישעיהו יח כג

בכתבם וכוונתם בכל שנה ושנה ויחזקו אותה ללעז יוני: ואותבית עליה, קראה גיפסית עבירה יבד דרעים בסוטים רכיב הרכש והאשתיקנים בני הרמכים: אסתר ח י' כ' השלך על י' והקר והוא יכלכלך לא יתן לעולם מוט לצדיקי: תהלים נה כג י' ושמתייה למורש קפד ואנגני מים וטאתתיך השמד נגם י' יצאנו: ישעיהו יח כג

הקורא למפרע פרק שני מגילה

מסורת הש"ס

עין משפט גור מצוה

בר א מיי פ"א מלמטה מגילה הלכה י' טוש"ע
ל"ח פ"י מפתח פניה ה:
בו ב מיי שם הלכה ג
טור ש"ע פ"א ח"ט ס'
מגל ס'פ"ג:
ב"ח ג מיי שם הלכה י
טור וצ"ע פ"א ח"ט ס'
מפתח ס'פ"ג ה:
ב"ח ג מיי פ"ג שם הל'
ו טוש"ע פ"א ח"ט ס'
מגל ס'פ"ג ג:
ל ה מיי פ"ב מלמטה
מגילה הלכה יא סגמ
עשין ד טוש"ע פ"א ח"ט ס'
ובסג טוש"ע פ"א ח"ט ס'
מגל ס'פ"ג ו:
לא ז ח מיי שם הלכה ח
טוש"ע שם ס'פ"ג ח:

גלוין הש"ס

התוספות ד"ה ובלבד שיהו ב"י פירוש התרומה
עין סדרות דף לג ע"א
מוספות ד"ה ובלבד
משולשין וט' אלמא טוש"ע
הדף ונ"י וכן נה"ל:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מנח
אמינא לה דמשום האו:
(ב) תוס' ד"ה כל ספר
ויו' דתנן כלל תוספין דנין
ובסג וטוש"ע פ"א ח"ט ס'
דכ"ר: (א) ד"ה כן כפר וכו'
שעמיד לחזור בבלי י"ד
ואע"פ:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א רש"י ד"ה שיהו
משולשין שיהא מלמטה
התפר וכו'. י"ג עין
מהר"ם ש"ק שאח"כ
והגיע בלשון רש"י פעמים
בספר חתם סופר ועין
הספר דף לג ע"א
בכונות דף לג ע"א
מוספות ד"ה שיהו וכו'
שמעם כדכרו ודבריהם
סותרים להא' יעוש"ה
ודו"ק:

מוסף רש"י

חרתא דארושכפי:
למנו"ט (שבת טז)
למנו"ט (גיטין סד)
דשיו בפשיה ע"ז לז'
לזו הכי לא הו' מרדכי
ממנה ג' והיה טוע
ממנוהו לו (סנהדרין
סז)
הלכה כדברי
האומר כולה. לכן
לקרות. ולפני זה מנאי
ממנו"ט (לעיר יח):

רבינו הגנאל

קלקניום, חרתא
דארושכפי. דפתרא. דמילת
אקמיה ולא עפי'ן. יגוד,
מחקא. באלו כולו לא
יצא. עד שתהא כתובה
על העוד וכו'. דגמרו
כתובה. כתובה אגרת,
והכתוב אסתר המלכה,
וכתיב הים ויאמר להם
ברך מפי קריא אלי את
כל הדברים האלה ואני
כותב על הספר בדין.
מתני' בן עיר שהלך
לכרן ובן כרן שהלך לעיר
אם עומד לחזור ולמקומו
קורא במקומו. אהר רב
לא שנו בן כרן שהלך
לעיר קורא במקומו. אלא

י"ט.

דִּפְתָרָא דמַלְיָה וקמיה ולא עפיין. קשיא ל"ח האין כותבין על
קלפים שלנו ללא עפיני ספר תורה ותפלין ומגילה
ומירן רבינו מס שהסיד שלנו נותנין בקלפים שלנו מהני כעפלים
ומעד דצפרק שני דגיטין (דף עז). אמר דכלל עפיין יכול להודיע
ושלנו אין יכול להודיע על הלצן (א):

על הספר וכו'. ופירש ר"ת
שהדיו שלנו הוא דיו גמור
אבל של עפלים לא הוא דיו והכי
משמע פ"ג דגיטין (ג"ס) (ב) דמניח
ככל כותבין דנין ובסג ומסיק ככל
דבר של קיימא ומסיק לנחתי מאי
ומשני לנחתי הא דלמנא רכי כתיב
כמנו דלמני טריאל ועפלא כתיב
ומלמנא טריין לנחתי עפלא מרדכי
דנר דמני דיו שמע מינה דעיקר
דיו לא הוא מעפלא וממעט זה ראה
לפסול ספר תורה הכתובה מדיו של
עפלים וכהשקטוהו השיבו לו דלמנ
מייירי גמטש שפרו כן עפלים אזל
אותו שעשו מגוף העפלים ודלי הוא
טוב ומי"מ נראה דאותו שלנו הוא
עיקר דיו דכשמע פרק כל היד
(מה דף ב). דרבי אמר פלי קורטא
דדיתא דזדיק פירוט שמזר תמיכה
של דיו וזדיק ניה דס שעבר וצלותו
שלנו שייך דיערה ולא צלותו של
עפלים: **בן** כפר שהלך לעיר בין
כך ובין כך קורא עמהם. פירש
רש"י ואע"פ שקרא ככל ליוס הכניסה
וקשיא למה יחזור ויקרא שני פעמים
ומי"מ נראה דשפי"ר רש"י דמיון
סיהי בעיר צלילה נעשה כזני העיר
ואע"פ שעמיד לחזור (א) (ב) צ"ד
ואע"פ שקרא ציוס הכניסה דהא
דלמרי' כפרים מקדימים ליוס הכניסה
כדי שיספיקו מים ומזון לנחיתה
שצרכים ופטורים ממגילה אינו
דווקא כשאינם שזהים שם צליל י"ד
אלא ציוס י"ד צליס שם אבל כשזהים
שם צליל חרבעה עשר ודלי דינס
כזני העיר אע"פ שקראו ככר:

ובלבד שיהו משולשין. נראה
כמו שפשי"ש שיהיה

* מראש התפר עד הגיד כנגיד לגיד
דכירו ציון מלמעלה ציון מלמטה והכי
נמי משמע צמכות (דף עז: וסג)
גזי ערי מקלט דקאמר ושלש שיהו
משולשין מדלוס לחצרין כמתכונן
לשכס ומשכס לקדש כמקדש לנפון
שמע מינה דמשולשין משמע מי
ולא כמו שמפרשים ששים הגיד
צראש הדף וצמלמעימו וצקופו (א):

שיוך

שנין ולא איפרוק ומה הגיע אליהם דקמל ושתוי ומ"ד מאיש יהודי מה
ראה מרדכי דאיקני בהמן על ככה *דשוי *נפשיה ע"ז ומה הגיע אליהם
דאתרחיש ניסא ומ"ד מאחר הדברים האלה מה ראה המן שנתקנא בכל
היהודים על ככה משום *מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה ומה הגיע אליהם
*ותלו אותו ואת בניו על העץ ומ"ד מבלילה ההוא מה ראה אחשוורוש להביא
את ספר הזכרונות על ככה דומינתיא אסתר להמן בהדיה ומה הגיע אליהם
דאתרחיש ניסא *א"ר חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב הלכה כדברי
האומר כולה ואפי' למאן דאמר *מאיש יהודי *צריכה שתהא כתובה כולה
וא"ר חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב מגילה נקראת ספר ונקראת
אגרת נקראת ספר *שאים תפרה בחוטי פשתן פסולה ונקראת אגרת
גידין כשרה אמר רב נחמן ובלבד שיהו משולשין אמר רב יהודה אמר
שמואל *הקורא במגילה הכתובה בין הכתובים לא יצא אמר רבא *לא אמרן אלא דלא מחסרא ומייתרא
פורתא אבל מחסרא ומייתרא פורתא לית לן בה לוי בר שמואל הוה קא קרי קמיה דרב יהודה במגילה
הכתובה

עומד לחזור ולמקומו
קורא במקומו. אהר רב
לא שנו בן כרן שהלך
לעיר קורא במקומו. אלא

שפתי לחזור בבלי י"ד
פירו בן יוסף קרו פרו. וכן מוקף (במקומו) [בן יוסף] קרו מוקף. **דְּרִישְׁלָטָא** יוחא בן כרן שהלך לעיר שמענו מאחורי, בן עיר שהלך לכרן ואין זמנו מוקרם. (א) לפיכך שנינו אם עתיד לחזור, אם חזר הרי הוא לא נעשה מוקף. אמר ר' יוחנן לן בן עיר שהלך לכרן. אמר ר' יוסי אית כאן, בעתיד לחשתקע. כו'. ונחבד הפירוש שפירשו. אמר רבה בן כפר שהלך לעיר בין עתיד לחזור בכפר בין אינו עתיד לחזור קורא עמהן בי"ד, ולא תקינו ליה רבנן לאקדמיא ליום הכניסה אלא כי איתיה בכפר אבל כי איתיה בעיר כבני העיר בעי למיקרא. ומזמינן אביי עליה, ומתירין הכי בן כפר שהלך לעיר בין כפר שהלך לעיר בין כפר שהלך לעיר עמהן. [פיסקא] מוכיח קורא עמהן [אמינא] את המגילה ויוצא בה, רבי מאיר אומר כו'. ואסיקנא ויחלבתו כדברי האומר את כולה. אמרו ממימה דרב מגילה נקראת ספר, ללמוד שאם תפרה בפתן פסולה כספר תורה. נקראת אגרת, שאם היטיל בה [ג'] הכי גידין כשרה. ובלבד שיהו משולשין, כלומר החוט כרוך זה אחר זה ג' פעמים, שלש שלש בשתי קצוות ושלש באמצע. הקורא במגילה הכתובה בין הכתובים, פירוש אם הן כולן כתובים שנכתבו במגילה אסתר במגילת אסתר ביהוה ורומב היריעות הכתובות כולן מדה אחת, פסולה. ואם מיחסרא או מייתרא, כגון שכל יריעא רחבה שלש זרתות והיריעות שכתובה בהן מגילה אסתר רחבן שלש זרתות וחצי זרת, או שתי זרתות וחצי, שנראת מגילה כפני עצמה כשרה.

הכתובה

הרחא דארושכפי. סס שזכרין צו מנעלים שמורין: קמיה. זמנים:
ולא עפיין. מעודד בעפלים שקורין גלי"ש: **מחאק**. מין עצמים עשוי
על ידי דבק: **מתני' זן עיר**. שזמנו צארכענה עשר: **שהלך**
לכרך. שזמנו צממסה עשר: **אס עמיד לחזור**. מפרס בגמ': **קורא**

למקומו. כחוצת מקומו צן עיר
צארכענה עשר צן כרך צממסה עשר:
גמ' לא שנו. דצן כרך שהלך לעיר
ועמיד לחזור למקומו קורא צממסה
עשר ולא צארכענה עשר: **אלא**
שעמיד לחזור צליל חרבעה עשר. אס
קודם עמוד השחר ילא מן העיר הוא
דמתי שאינו ריין לקרות עמהן צלילי
י"ד אע"פ שעודנו שם והאיל ציוס
לא יהיה שם אין זה אפילו פרוז צן
יומו: **אכל אין עמיד**. ללמא משס
צלילה דהשתא הוא פרוז לאתוי יוס
אע"פ שעמיד לחזור למחר ליוס
ז' אחר נקרא פרוז וקורא עמהן
צן צלילי י"ד צ"ד צ"ד. והיה לנן
עיר שהלך לכרך אס עמיד לחזור
צלילי ט"ו שאל יהא שם ציוס ט"ו
לא הו' מוקף ליומו וקורא צ"ד כחוצת
מקומו ואע"פ שהו' צכרך אכל אין
עמיד לחזור צלילי ט"ו אין ריין
עמיד לחזור י"ד וממתיין וקורא עמהן
אע"פ שסופו לחזור לאחר זמן: **מנא**
(א) ליה. דמשום ההוא יומא חשיב
כוומייהו: **צן כפר**. שהקדיס וקרא
ליוס הכניסה ואח"כ הלך לעיר והיה
שם צליל י"ד: **צן צדן קד**.
אפילו עמית לחזור וללמא משס קודם
היוס קורא עמהן צלילה: **כזני העיר**
צני מקרי. כל הפרוזים זמנס
צארכענה עשר צן כפרים צן עירות
ורצנן הוא דאקילו עליהו להקדיס
ליוס הכניסה: **זהני מנין**. דאקילו
ועליהו דלון ריין לקרות ולקרות
צארכענה עשר צן איתיה צכפר:
* **מאחר הדברים האלה**. גידל המלך
וכו': **כל מוקף**. לקיים אגרת הפורים *
על מוקף הקפיד להזכיר: **טוקופ של**
אחשוורוש. ומתחלתה ומה מדברת
תוקופ על סופה: **ואל ראו על**
ככה. המגילה נכתבה ונקראת
להודיע לדורות מה ראו צלותו הומן
שעשו מה שעשו ומפרס על ככה
עשו ולפרס מה הגיע על העושים:
קוראס ספר. וכתב ספר: **אלס**
ספרה בחוטי פשתן פסולה. דליכא
למאן דלמר צממסת מכות (דף יא).

תורה אור השלם

1. קומו וקבלו היהודים
עליהם ועל ירעם ועל
כל הגוילים עליהם ולא
יעבדו לחיות עמיש את
שני הימים האלה
ככתבים וכוונתם בכל
שנה ושנה:

2. והכתב אסתר
המלכה בת אביהויל
ומרדכי היהודי את כל
תקף לקיים את אגרת
הפרים הזאת השנית:

3. ויאמר לקום ברוך
מפיו ויקרא אלי את כל
הדברים האלה ואני
כתב על הספר בדין:
4. איש יהודי יהיה
בשעתן הבידור ושמו
מקדכן בין יאיר בין שמעי
בן קיש מיש איש מיני:

5. אחר כך יקרא האלה
גדל המלך אחשוורוש
את המן בן הפדאגא
האגגי ויבשאוהו וישם
את כסאו מעל כל
השרים אשר אתו:

6. על פן היהודים
הפרים עליהם בערי
הפרות עשים את יום
ארגעה עשר לחדש
אזר שמוחה ומשתחה ויום
טוב ומשילוח מנות איש
לקרעה:

7. בקילתה הווא נודתה
שנת המלך ויאמר
להביא את ספר
הזכרונות דברי הקמים
ויהו יקראים לפני
המלך:
8. על פן קראו לויים
האזקה פורים על שם
הפור על פן כל דברי
האגרת הזאת ומה ראו
על כבה ומה הגיע
אליהם:
9. וכל עבד המלך אשר
בשער המלך וקרובים
ומשתחיתים להמן בן כן
עשה לו המלך וקרובי
לא יקרע ולא ישחיתו:
10. ובבאה לפני המלך
אמר עם הספר ישוב
חזרה וילקח הקהה אשר
ראשו ותלו אתו ואת
גניו על העץ:

לעזר רש"י
גלי"ש [גל"ש]. עפלים
גידולים טפילים בעלה
האלים:

(א) נראה דלי' למנאי ואין עשע אס עמיד לחזור אס חזר הכי חזר ולא ס'י.

הקורא למפרע פרק שני מגילה

יט: עין משפט
גר מצוה

מסורת הש"ס

(א) ע"י צרכיה ופי' פירוש
על זה בהקדמת המו"ק, ע"י
צרכיה טו. (עמ"ק צ"ג,
ד) ג"ז שם. לעיל ח"א.
(ה) צרכיה טו. (ד"ה ממט
אחרי
לחיות [מנומקו פ"א מ"ג,
ו] [פסקיה קטן: ט. ח. ו] ע"ש
מו"ק לקמן כד. ד"ה אל
ד"ה מי ומו"ק ע"י קטן ז.
ד"ה דלמאן.

תורה אור השלם

1. ויאמר לא תוכל
לראת את פני בן לא
יקאני האדם וחי
שמות לג כ
2. ויתן יי אלהי שני
לחיות האבנים בתבנית
באבנים אלהים ויגליהם
בכל האבנים אשר דבר
יי עמכם בקר מותוך
האש ביום הקדש:
דברים טו

גליון הש"ס

גברא בצבור שנו. ע"י
לעיל דף כ ע"ש מ"ו ד"ה
הוא עובדא. רש"י ד"ה
מהו סודיות וכו' ויש
מהם אחרת. ממנוי שעת
דף קכ ע"י: תוס' ד"ה
וה"י מבשר וכו' ולא אתי
תרי דרבנן. ע"י קטן דף
כד ע"א מוס' ד"ה אל:
בא"י ו"ל רש"י רש"י ע"י
ע"י קטן דף כד ע"א
מו"ק ד"ה מי שלא רש"י
תוס' ד"ה ודלמא ר"י
היא משום דפסקי ע"י
זה שנת ח' דף ע"א מוס'
ד"ה לעולם:

הגהות הב"ח

(א) גמ' לאו ר' יהודה הוא
(ודלמא כולה וכו' לבעיה)
פא"י וכו' רש"י לא גרס
ליה: (ב) תוס' ד"ה ור'
יהודה וכו' לחינוך מה
שהוא אומר:

מוסף רש"י

מאן גמא חרש דיעבד
נמי לא. דקמני גבי שוטה
(ברכות טו.)

ומחו לה אמוחא. לאחר שאמר שמועה זו הכה על קדקדה כלומר
סמך מקלמה ואמר לא אמרו אלל צבור: שויר הספר. כשומפרין
יריעות של ספר תורה לחצקן יחד משיירין בתפר למעלה ולמטה:
ומחו לה אמוחא. לאחר שאמר הכה על קדקדה כלומר חזר ופתח
ואמר לאו מוחה למשה מסיני הוא
אלל חכמים אמרו: כדי שלל יקבע.

שאלם אינו משייר מהדק צחוקה
כשהוא מהדקו לפרס תורה והוא
נקרע אבל עכשיו כשהוא מהדקו
צנח ומתחיל להרחיב ורואה להיקרע
מונע מלהדקו יותר: מערה שעמד
זה משה. כשעמד הקצ"ה לפניו
שנאמר ושמתין צנקרת האור (שמות
לג) ואליהו אף הוא עמד בצאותה
מערה ועבר הקצ"ה לפניו שנאמר
ויצא שם אל המערה וגו' ויאמר לא
ועמדת צבר וגו' והנה ה' עוזר וגו'
(מלכים א' ט: ט) מהט סידקית. שלנו
שהיא דקה ומופרין זה סדקי צגדים
* ויש ממט אחרת גסה שנקראת ממט
של שקאין: צלמי ששעיר נה צה
כפי ממט שעבר עליהן הקצ"ה כמו
שנאמר ושכתי כפי עליך עד עברי
(שמות לג): דקדוקי תורה. ריבויין
אמין וגמין מיעוטיין אפין וקטין:
דקדוקי סופרים. שדקדוק האחרונים
מלשון משנת הראשונים: לא ילא.
דיעבד הוא: ומאלי. לחון ממרש
דקאמר ממתי אפי' דיעבד קאמר
ור' יוסי היא דפסל דיעבד:
ולנסתלה הוא דלא. ובהא איכא
למימר דלפ"י ר' יהודה מודה דלא
לא שמעתי ליה דפליג אלל דיעבד:
מדסיפא רבי יהודה דקמני ור'
יהודה מכשיר בקטן: לא דמי רישא
לפסולה וסיפא להכשירה לא גרסינן
ליה דלישא ליתרא הוא. אלל הוה
גרסינן ודלמא רבי יהודה הוא וכו'
גווי קטן וחסורי מוספא כו' כלל
כשינין לקדוש אס המגילה חוץ
מחרש שוטה וקטן. הא כדליתא
והא כדליתא חרש לכתמילה ושוטה
אפילו דיעבד: כד"א בקטן שלל
הגיע לחינוך. לחינוך מלות כגון פל
משע וכן עשר כדלמתינן ציומא
צפרק צמרא (דף קד פב): צמאי
אוקימתא כר' יהודה. ואשמעת לן
דכי אמר רבי יהודה בלא השגיע
לאזנו ילא דיעבד קאמר ולא
לכתמילה: אלל הא דמיני כו' סופר.
ואע"פ שהוא צריך לצרכן ואין אנו
שומעות הצרכה שהוא מוילא מפיו:
אלל מאי. צנית למימר דרבי יהודה
דאמר בלא דיעבד לאזנו ילא אפילו
לכתמילה הוה היכי דמיקוס הא דר"י
צריה דר"ש בן פזי אליביה והאי דר"י
מיפלגי דיעבד להודיען כמו דר'
יוסי: אלל הא דסינא כו' מני:
לעולם

הכתובה בין הכתובים אמר ליה הרי אמרו
הקורא במגילה הכתובה בין הכתובים לא
יצא א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן הקורא
במגילה הכתובה בין הכתובים לא יצא
ומחו לה אמוחא * בצבור שנו ואמר רבי
חייא בר אבא א"ר יוחנן שויר התפר הלכה
למושה מסיני ומחו לה אמוחא ולא אמרו
אלא כדי שלא יקרע ואמר רבי חייא בר
אבא א"ר יוחנן אלמלי נשתייר במערה
שעמד בה משה ואליהו כמלא נקב מחט
סדקית לא היו יכולין לעמוד מפני האורה
שנאמר וכו' לא יראני האדם וחי ואמר ר'
חייא בר אבא א"ר יוחנן מאי דכתיב
ועליהם ככל הדברים אשר דבר ה' עמכם
בהר * למלמד שהראוהו הקב"ה למושה דקדוקי
תורה ודקדוקי סופרים ומה שהסופרים עתידין
לחדש ומאי נידו מקרא מגילה: מתנני * הכל
כשרין לקרות את המגילה חוץ מחרש שוטה
וקטן ר' יהודה מכשיר בקטן: גמ' מאן
תנא חרש דיעבד נמי לא אמר רב מתנה
ר' יוסי היא דתנן * הקורא את שמע ולא
השמיע לאזנו יצא רבי יוסי אומר לא יצא
וממאי דרבי יוסי היא ודיעבד נמי לא דלמא
רבי יהודה היא ולכתחלה הוא דלא הא
דיעבד שפיר דמי לא סלקא דעתך דקתני
חרש דומיא דשוטה וקטן מה שוטה וקטן
יעבד נמי לא אף חרש דיעבד נמי לא
ודלמא הא כדאיתא והא כדאיתא מדרקתני
סיפא רבי יהודה מכשיר בקטן כמלל דרישא
לאו ר' יהודה היא * (ב) ודלמא כולה ר' א
יהודה היא מי דמי רישא לפסולה וסיפא
לכשירה ודלמא כולה ר' יהודה היא ותרי
גווי קטן ותרי חסורי מיחסרה והכי
קתני הכל כשרין לקרות את המגילה חוץ
מחרש שוטה וקטן כד"א בקטן שלא הגיע
לחינוך אבל בקטן שהגיע לחינוך אפילו
לכתחלה שר' יהודה מכשיר בקטן במאי
אוקימתא כר' יהודה ודיעבד אלא הא דתני
(ר') יהודה בריה דרבי שמעון בן פזי חרש
המדבר ואינו שומע תורם לכתחלה מני
אי רבי יהודה דיעבד אין לכתחלה לא אי
רבי יוסי דיעבד נמי לא ואלא מאי ר' יהודה
ואפי' לכתחלה בלא הא * דתניא ילא יברך
אדם ברכת המזון בלבו ואם בירך יצא מני
לא רבי יהודה ולא רבי יוסי אי ר' יהודה אפי'
לכתחלה אי ר' יוסי אפי' דיעבד נמי לא
לעולם

ציה לרין שישמיע לאזנו ויש לומר דקיס ליה דגמרינן צרכת המזון מקריאתא שמת: ואלל

שויר התפר הרכה למושה מסיני. נראה דלף צמגילה וצשאר
ספרים צעינן שויר התפר כיון דטעמא הוה כדי שלא יקרע:
חוץ מחרש. סתם חרש * הוה אינו שומע ואינו מדבר אבל חרש
דהכא מדבר הוא מדקרי המגילה ופתח הוא לכל דבריו
חוץ מדבר זה לרין שישמיע לאזנו:
ורבי יהודה מבשיר. קשה בלאוהו:

קטן מיירי אי בלא הגיע
לחינוך מאי טעמא דרבי יהודה
למכשיר והא אמרינן בסוף פ' בתרא
דראש השנה (דף טו.) כל שאינו
מחויב צבר אין מוילא אחרים ידי
חובתן ואי הגיע לחינוך מאי טעמא
דרבנן דפסלי והלא כל האחרים נמי
אין חייבין אלל מדרבנן וא"כ קשיא
אמאי לא אמרינן דלמי דרבנן ומפיק
דרבנן דהכי נמי אמרינן פ' מי שמטו
(ברכות דף כ: ועס) דבן מצרך לאציו
אע"פ שהוא קטן ויואל צרכתו
ומוקי לה סתם כגון שאלל האצ כוית
או כצ"ה דהוה שיעורא דרבנן ואמי
קטן שחיוצו דרבנן ומפיק אלל שלא
אלל אלל שיעורא דרבנן ואמאי לא
אמרינן כן צמגילה וכן צ"ל לובל הגזול
(סוכה דף נח: ועס) דלמר אין קטן
מוילא וצקריאל הלל ועוונן אחריו
מה (ב) שהן אומרים מאי שנא
מצרכת המזון ו"ל דלעולם מיירי
בקטן שהגיע לחינוך ופ"ה פסלו
רבנן משום דמגילה ליכא מיוצא
אפילו בגדולים אלל מדרבנן וקטן
אין מחויב אלל מדרבנן אפילו צשאר
מלות וצגדול ליכא אלל חד דרבנן
צמגילה שהרי צשאר מלות הוא חייב
דלור"י * ולא חת מרי דפ"ה ומפיק
חד דרבנן אלל הוה דצמ"ו מיירי
שהקטן אלל כדי שצ"ה דהוה מיוצא
דלור"יאלל וליכא אלל חד דרבנן ומפיק
האצ שלא אלל אלל שיעורא דרבנן
ומ"י קשיא דקאמרינן * דרב ששת
ורב יוסף אמרי אגדתא צלילי פסקים
ומוילאין האחרים משום דצברי מנה
צומן הוה דרבנן ולפי מה שפירש'
קשה היכי אמי איהו דהוה מרי דרבנן
דשה סומא פטור מלומר האגדה
ומפיק האחרים דמיצידי מישא דרבנן
וליכא צהו אלל חד דרבנן * ו"ל
דסומא עדיף מקטן שהרי נחמיצ צבר
מדלור"יאלל משא"כ בקטן *:

ודלמא ר' יהודה היא * משום
דפסקי האס כרבי
יהודה דמיק לאוקומי ממני כוומיה:
אלא הא דתניא אא יברך אדם
ברכת המזון בלב. קשיא היכי מדמינן צרכת המזון
לקריאת שמת צשלמא מגילה ליכא
למימר דצבר כמלל דלמר לרין
צקריאל שמת השמעת אחן וצבר
דמקינו רבנן מגילה כעין דלור"יאלל
אלל צרכת המזון דהוה דלור"יאלל
ולל כתיב ציה שמת מנגלן לתקן

לב א מ"י פ"ב מה' מ'ג
מגילה הלכה ח סמג
עשין ד טו"ש"ע א"ח כ"י
התלל טעין ח:
לב ב מ"י פ"ב מה' מ'ג
הלכה יד סמג עשין כה
טו"ש"ע י"ד כ"י רעש טעין
א [טו"ש"ע א"ח כ"י מתלל
טעין ח]:
לד ג מ"י פ"ב מהלכות
מגילה הלכה ב סמג
עשין ד טו"ש"ע א"ח כ"י
הרעש טעין ב:
לד ד מ"י פ"ב מהלכות
ברכות הלכה א פ
[טו"ש"ע א"ח כ"י קשה
טעין ב]:

רבינו חננאל

אמר ר' יוחנן הקורא
במגילה הכתובה בין
הכתובים לא יצא. ומחו
לה אמוחא לא אמרו
לא יצא אלא בצבור.
שבע מניה קורין אותה
ברב. ושויר
התפר. פי' שיהיה כמו
אצבע ועוד בתחילתה]
ואתח כן יתפר בבין,
הלכה למשה מסיני היא.
ואוקימנא כדי שלא יקרע.
ואמר ר' יוחנן אילמלא
שתייר במערה שעמד
בה משה ואליהו כמלא
מחט נקב סדקית, לא
יכלו לעמוד מפני האורה.
דכתיב כי לא יראני האדם
וחי. ומאי דכתיב ועליהם
ככל הדברים, דייקתין מן
עליהם. מלמד שהראוהו
הקב"ה למושה בסני
דקדוקי תורה ודקדוקי
סופרים ומה שתיירין
לחדש ומאי נידו מקרא
מגילה. ירושלמי וחרס
לא יוסף מחרש. מיכן
שקבעו להם חכמים
מסכת. בתנ"י הכל כשרין
לקרות את המגילה חוץ
מחרש שוטה וקטן. ר'
יהודה מכשיר בקטן. ואין
גמא חרש אפילו דיעבד
לא. ואוקימנא רב מתנה לר'
יוסי, דתנן הקורא את שמע
ולא השמיע לאזנו יצא, ר'
יוסי אומר לא יצא. פירוש
כיון שלא שמע הריהו
מחרש לפיכך לא יצא.
ואחרש ודלמא מנתיח
ר' יהודה היא ולכתחלה
הוא דלא, הא דיעבד שפיר
דמי. ודחינן קתני חרש
בדוי שוטה דשמעינן
מינה חרש דומיא דשוטה,
מה שוטה דיעבד פסול
אף חרש נמי כן. ואמרינן
ודלמא הא כדאיתא והא
כדאיתא, כלומר אע"פ
שנאמא כאחר כל אחר יש
לו דין. ודחינן מדיפא
ר' יהודה ומכשיר בקטן,
רישא דפסיל בקטן לאו
ר' יהודה היא, דאם כן
קשיא דר' יהודה אדר'
יהודה. ופריקין כולה ר'
יהודה היא ותרי גווי קטן,
רישא בקטן שלא הגיע
לחינוך, ותוא דתנן בפרק
יום הכיפורים תינותוק אין
מענין אותן (לשפוח) ביום
הכיפורים אבל מתחבין

אחת קודם שנה ושתיים כדי (רגלים) [להרגילם] למצוות. ואמר ר' יוחנן בן עשר בן י"א מתחבין אותן לשעות כו'. ולפיכך פסול. אבל סיפא דקתני ר' יהודה מכשיר בקטן, הוא קטן (שלא) [ש]הגיע לחינוך כגון י"א שנה ולמעלה ולפיכך אמר כשר ואפילו לכתחלה שר. ודחינן במאי אוקימתא למנתיח כו' יהודה, ורישא כולה דיעבד אין לכתחלה לא, (ר') אלא הא דתני חרש המכיר ואינו שומע תורם לכתחלה מני, הא ר' יהודה דאיעבד מכשיר אבל לכתחלה לא ור' יוסי לא לכתחלה ולא דיעבד מכשיר, הא דקתני תורם לכתחלה מני היא, וקשיא לן אי הכי היה לו להקשות אי הכי ליחייב ר' יהודה מכשיר בקטן ובחרש. ופריקין חזא מחרתי מותיב ליה. ומתמתיחן ואלא מאי הא דתני חרש תורם לכתחלה ליה. וכתב ר' אדם לכתחלה ברכת המזון בלבד ואם בירך יצא כו'.

הקורא למפרע פרק שני מגילה

ב.

עין משפט נר מצוה

ל' א טו"ע פ"ח סימן
מפ"ט ע"ב פ"ד
ל' ב מ"י פ"א מלכות
מלה הלכה ס סג
עשין כח טו"ע י"ד ס"י
רפ"ט ע"ב
ל' ג מ"י פ"א מלכות
מקולות הלכה ו סג
עשין רמ"ח
ל' ד מ"י פ"א מל'כ'
פ"ה תלמוד הלכה א
סג עשין ר"ג
ל' ה מ"י פ"א מלכות
מקולות הלכה ט
סג עשין כ"ט ו עשין רמ"ז
טו"ז י"ד סימן קפ"ג

רבינו חננאל

ופריקין לעולם תרווייהו
ר' יהודה היא הוא דתני
חרש תורם לבתחילה
ומתניתין
דידיה,
דאיכא קאמיא דאיבעדי הוא
דאמיא וכו' וכו' וכו' תני לה
ר' יהודה שמייה דרביה,
דתיב ר' יהודה אומר
משום ר' אלעזר בן עזריה
הקורא את שמע צריך
שישמיע לאזנו שבאמר
שמע ישראל, השמע
לאזניך לבתחילה מה
שאתה מוצא מפיו, ר' יהודה
מאיר אומר כשהוא אומר
אשר אנכי מצוך היום על
לבבך, אחר כונת הלב הן
הן הדברים, כלומר אין
צריך להשמיע ואפילו לא
הצוים הדברים מפיו אלא
ברוך לבו יצא, והדר
אוקימה מתניתין ר'
יהודה לבתחילה לא יקרא
החרש ואיבעדי אב קרא
לבתחילה לא, אבל
בריבעד יצא, והוא דתני
חרש תורם לבתחילה ר'
מאיר היא, ותיב אב ר'
קטן היתיה אוקימה
מביאין ראיה מן המותר,
וקיימא לן כלישנא בתרא
דרב יוסף דאמר (ברכות
טו, ב) מתלוות בקריית
שמע אבל בשאר מצוות
דברי הלכה יצא, ואמר ב
חסדא אב ר' שילא
הלכות כו' יהודה, ועוד
אמר הלכות כו' יהודה
שאמר משום ר' אליעזר בן
עזריה, הילכת לבתחילה
לא מוקימין חרש מרבר
ואינו שומע לפרסע על
שמע ולברך ברכת המעון
ואי עבד שפיר דמי,
ירושלמי ר' יוסי אומר
כתיב והזנת למצותיו,
השמוע לאזניך מה שאתה
מוצא מפיו, בר פפרא
אמר צריך לקרותה בפני
הנשים והתקנים שהן אף
היו בספק נפשות.
(מתני') אין קורין את
המגילה אלא ביום,
שנאמר והימים האלה
כבדים ועשויים וגו', ביום
זאת בלילה, והוא מילי
בקריאה של יום, כדקמינן
ולשנותה ביום, ולא
מהלך, דתיב וביס
השמיני ימול, ולא טובלין
ולא מוקין, דתיב והוה
הטורח על השמא ביום
השלישי, ואיתקש טעילה
לחואה שנאמר והוה
ורחץ, אלו כולן וכן

ולא מובאין ולא מוקין ביום. קשיא להמתין במסקנת פרה
(פ"ב משנה י"ב) אין טובלין האזנן בלילה ומקין ביום אבל
הוא עצמו טובל בלילה ומקין עליו ביום והאזן אמרינן דלרין לטבול
ביום ופר"ט דשמי טבילות זו אחת לפני ההאזה כדי לקבל ההאזה

ועולם ר' יהודה ואפי' לכתחילה ולא קשיא
הא דירידיה הא דרביה דתניא ר' יהודה אומר
משום ר"א בן עזריה הקורא את שמע צריך
שישמיע לאזנו שנאמר ושמע ישראל ה'
אלהינו ה' אחד השמע לאזנך מה שאתה
מוציא מפיו ר"מ אומר אשר אנכי מצוך
היום על לבבך אחר כונת הלב הן הן
הדברים השתא דאתית להכי אפילו תימא
רבי יהודה כרביה סבירא ליה והא דתני
יהודה ברירה דר' שמעון בן פי ר"מ היא:
ר' יהודה מכשיר בקמין: (דתניא) א"ר
יהודה קמן היית וקריתיה למעלה מרבי
טרפון וזקנים בלוד אמרו לו אין מביאין
ר'יה מן הקמן תניא אומר רבי קמן היית
וקריתיה למעלה מרבי יהודה אמרו לו אין
מביאין ראיה מן המותר ולימור ליה אין
מביאין ראיה מן הקמן חדא ועוד קאמרו ליה
חדא דקמן היית ועוד אפילו גדול היית
אין מביאין ראיה מן המתיר: מתני' אין
קורין את המגילה ולא מולין ולא טובלין
ולא מוקין וכן שומרת יום כנגד יום לא
תטבול עד שתנין החמה וכולן שעשו
משעלה עמוד השחר כשר: גמ' מגלן
דאמר קרא והימים האלה נוכרים ונעשים
ביום אין בלילה לא לימא תהויה תיובתא
דר' יהושע בן לוי דאמר ריב"ל חייב אדם
לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום
כי קתני אדיוס: ולא מולין וכו': דכתיב
וביום השמיני ימול: ולא טובלין ולא מוקין
וכו': דכתיב והוזה השחר על המזמא [וגו']
ביום השביעי ואיתקש מביילה להויה: וכן
שומרת יום כנגד יום לא תטבול עד שתנין
החמה וכו': פשיטא מ"ש שומרת יום כנגד
יום מכל חייבי טבילות איצטריך סלקא דעתך
אמינא תהויה כראיה ראשונה של זב וראיה
ראשונה של זב איתקש לבעל קרי דכתיב
וזאת תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת
זרע מה בעל קרי טובל ביום הוא נמי
ליטבול בזומיה והא ביממא לא מצי
טבולא (ב) דכתיב כל ימי זובה כמשכב
נדתה יהיה לה בלייליא מיהת ליעביד מוקצת
שימור ויתטבול קמ"ל כיון דבעיא ספירה
ספירה

ועולם ר' יהודה. ואפי' לתחילה מכשיר ומתני' רבי יוסי היא ואפי'
ליעבד לא: והאי דתורם לכתחילה ר' יהודה: והאי דכרסהמ"ו:
דרביה משמו של ר' אלעזר בן עזריה אמרה שצריך להשמיע והאי
לישנא משמע לבתחילה אבל ליעבד
לראשונותין הא פלוגתא דר' יהודה
דלמנר
ו"מ: אפי' סימא ר' יהודה. דלמנר
קמ"ש יאך ליעבד אין לבתחילה לא
ומתני' נמי לבתחילה הוא דפסלה
למרש ור' יהודה היא וכן דברכת
המקון נמי ר' יהודה היא ודקשיא
לן קד דיהודה ברירה דר' שמעון בן
פי מני לא ר' יהודה ולא ר' יוסי
ר"מ היא דמכשר לבתחילה: מן
המסיר. ר' יהודה שקרית לפניו
הוא המתיר את הקטן ואין לך להציא
לרביה ממנו שהרי רבים מולקין עליו:
מתני' ולא טובלין. משיגע שזעי
לזב ולטמא מת אין אומרים
משמשיה ככניסת שזעי ראוי לטבול
אע"ג לילה מחילת יום היא הכל יוס
זעין אבל משעבר היום מותר
לטבול בלילה. ונגמירא ליהף לה
לכולהו: וכן שומרת יום כנגד יום.
נגמירא מפרש מאי שנא דנקט להא
מו בזנפי נפשה הא תנא ליה אין
טובלין: עד הנה החמה. שיהא מספק
לינה: ופוטן שעשו כו'. דמעלות
השחר יומתה הוא אבל לפי שאין הכל
נפישין בו זרימין להמתין עד הנן
החמה: גמ' כי קסני. עד שפשה
הנן החמה אדיוס אקרייה שניה
וקאמר שיהא של יום זיום: ואיסקס
עטילה. דכתיב צפיה ורחק זמים
וה"ה לזב זיהא ה"ג פשיטא מאי
שנא שומרת יום כנגד יום כו':
שומרת יום כנגד יום. לאחר כלו
שבעה ימי זיהא נכנסין י"א יום
קריתו ימי זיהא ששם תראה זמן
ג' ימים לרופין הרי היא זכה וטעונה
ספירת שבעה וקריתו ואם תראה יוס
אחד שומרת יום למחרת וטובלת.
ומתקיל יליף לה תורת כהנים ומיית
לה צשמעתא צמרייתא דמסקת נדה: :
סיסוי. הך ראיא של זכה כראיה
לראשונה של זב דאיתקש לבעל קרי
דכתיב זאת תורת הזב ואשר תצא
ממנו שכבת זרע חדא זיהא כתיב
הכל והיינו ראיא לראשונה ואשר
תצא ממנו שכבת זרע היינו צעל
קרי: משום דקפיז יהי נרפין.
כל ימי זב וזב טומאתה כמשכב נדמה
יהיה לה והך קרא צראית שומרת
יוס כנגד יום קאי מרבו כל ימי
דרשין לה במסקנת נדה (דף עג.)
ואמרינן התם יהיה הן מלמד שסופרת אחד לאחד קאת סימור:
ועכשו הוא טבול בשמיני אין זו טבילה בזמנה ולא דמיא יוס
הכפורים וז"ל שקיצל ההאזה מקטן או צשוג או שעבר והוא:
דכתיב וביום השמיני ימול. קשיא דנפרק ר' אליעזר אומר אם לא הציץ (שנת דף קנ"ב) ושם הציץ הרי קרא לומר אפילו בשבת
ומזן שמונת ימים דרש ולא צלילה ומתני' דרבי יוחנן וז"ל להכי מייתי הדרשה הדרשה יותר כראית נגעים ו

והקשה הר"ר אפרים כיון דמילה אינה צלילה אם כי היא מלכות פירש שיש לה מקום שבו היא צלילה
דקדושין (דף עג.) ושם קרא דלומר לומר דלשה אינה מייבת למוט מיעובד עשה שהזמן גרמא עשה שהזמן גרמא
ממעטין נשים אבל מילה שיש בה כרת ונכרתה עליה שלש עשרה צרימות הוא אמינא דמחייב בהו כרת ומנייהו
דלא חי נמי למילה שלא בזמנה וכמאן דלמנר (ד) דנהיגין בין זיום צין צלילה (ז) :

ועולם ר' יהודה ואפי' לכתחילה ולא קשיא
הא דירידיה הא דרביה דתניא ר' יהודה אומר
משום ר"א בן עזריה הקורא את שמע צריך
שישמיע לאזנו שנאמר ושמע ישראל ה'
אלהינו ה' אחד השמע לאזנך מה שאתה
מוציא מפיו ר"מ אומר אשר אנכי מצוך
היום על לבבך אחר כונת הלב הן הן
הדברים השתא דאתית להכי אפילו תימא
רבי יהודה כרביה סבירא ליה והא דתני
יהודה ברירה דר' שמעון בן פי ר"מ היא:
ר' יהודה מכשיר בקמין: (דתניא) א"ר
יהודה קמן היית וקריתיה למעלה מרבי
טרפון וזקנים בלוד אמרו לו אין מביאין
ר'יה מן הקמן תניא אומר רבי קמן היית
וקריתיה למעלה מרבי יהודה אמרו לו אין
מביאין ראיה מן המותר ולימור ליה אין
מביאין ראיה מן הקמן חדא ועוד קאמרו ליה
חדא דקמן היית ועוד אפילו גדול היית
אין מביאין ראיה מן המתיר: מתני' אין
קורין את המגילה ולא מולין ולא טובלין
ולא מוקין וכן שומרת יום כנגד יום לא
תטבול עד שתנין החמה וכולן שעשו
משעלה עמוד השחר כשר: גמ' מגלן
דאמר קרא והימים האלה נוכרים ונעשים
ביום אין בלילה לא לימא תהויה תיובתא
דר' יהושע בן לוי דאמר ריב"ל חייב אדם
לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום
כי קתני אדיוס: ולא מולין וכו': דכתיב
וביום השמיני ימול: ולא טובלין ולא מוקין
וכו': דכתיב והוזה השחר על המזמא [וגו']
ביום השביעי ואיתקש מביילה להויה: וכן
שומרת יום כנגד יום לא תטבול עד שתנין
החמה וכו': פשיטא מ"ש שומרת יום כנגד
יום מכל חייבי טבילות איצטריך סלקא דעתך
אמינא תהויה כראיה ראשונה של זב וראיה
ראשונה של זב איתקש לבעל קרי דכתיב
וזאת תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת
זרע מה בעל קרי טובל ביום הוא נמי
ליטבול בזומיה והא ביממא לא מצי
טבולא (ב) דכתיב כל ימי זובה כמשכב
נדתה יהיה לה בלייליא מיהת ליעביד מוקצת
שימור ויתטבול קמ"ל כיון דבעיא ספירה
ספירה

מאן שומרת יום כנגד יום

ואמרינן התם יהיה הן מלמד שסופרת אחד לאחד קאת סימור:
ועכשו הוא טבול בשמיני אין זו טבילה בזמנה ולא דמיא יוס
הכפורים וז"ל שקיצל ההאזה מקטן או צשוג או שעבר והוא:
דכתיב וביום השמיני ימול. קשיא דנפרק ר' אליעזר אומר אם לא הציץ (שנת דף קנ"ב) ושם הציץ הרי קרא לומר אפילו בשבת
ומזן שמונת ימים דרש ולא צלילה ומתני' דרבי יוחנן וז"ל להכי מייתי הדרשה הדרשה יותר כראית נגעים ו

והקשה הר"ר אפרים כיון דמילה אינה צלילה אם כי היא מלכות פירש שיש לה מקום שבו היא צלילה
דקדושין (דף עג.) ושם קרא דלומר לומר דלשה אינה מייבת למוט מיעובד עשה שהזמן גרמא עשה שהזמן גרמא
ממעטין נשים אבל מילה שיש בה כרת ונכרתה עליה שלש עשרה צרימות הוא אמינא דמחייב בהו כרת ומנייהו
דלא חי נמי למילה שלא בזמנה וכמאן דלמנר (ד) דנהיגין בין זיום צין צלילה (ז) :

תורה אור השלם

1. שמע ישראל יי
אלהינו יי אדור:
2. והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך וכו' דברים ו ו ו
3. ותמיים האלה וקריים ונעשים בכל יום ויום ויום
4. וביום השמיני ימול בשר קריתו:
5. והנה החרש על הקמא ביום השלישי וביום השביעי והשוא ביום השביעי ובבס בגדי ורחץ בפני וטהר עקבו: כדבר יו ט
6. וזאת תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת זרע לקמאתה:
7. כל המשכב אשר תשכב עליו כל ימי זובה כמשכב נדחה יהיה לה וכל הבל אשר תשב עליו טמא יהיה טמאת נדחה: ויקרא טו כו

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ולא טובלין וכו' וזב צרי' מביילה לאחרית. עי' מנינה דף כג ע"א תוס' ד"ה עשאוהו ב"א יאי לפני ההואה היאך מותר לטבול ביה"ב. עי' שם דף ק"א ע"א תוס' ד"ה ס"ד :

הגרות ה"ב

- (א) גמ' לא מני טעלה משרום דכתיב כל:
- (ב) תוס' ד"ה ולא טובלין וכו' והי הכי וזכה וטמא מן טובלין כדברין ביום הכפורים ר' יוסף אומר:

מוסף רש"י

ולשנותה ביום. זכר לנג שפיו ועוקין צמי רמתו יוס לילה (ע"ד ע"ד.)

עין משפט
גר מצוה

ב:

הקורא למפרע פרק שני מגילה

מסורת הש"ס

א) ברכת כ"ג פסחים ב.
ב) ברכת כ"ג פסחים ב.
ג) ברכת כ"ג פסחים ב.
ד) ברכת כ"ג פסחים ב.
ה) ברכת כ"ג פסחים ב.
ו) ברכת כ"ג פסחים ב.
ז) ברכת כ"ג פסחים ב.
ח) ברכת כ"ג פסחים ב.
ט) ברכת כ"ג פסחים ב.
י) ברכת כ"ג פסחים ב.

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ביום אומן
וכי הקריב משמע
ב) ד"ה ר"ח (ב) ד"ה ר"ח
הילכה וכי לפי שאין עתה
אלה הוצרכו לצנון:

מוסף רש"י

למאיר ובא קראו יום
משעה שמחיל להאיר
(פסחים ב.) ואינו
מקדמין משמיה קודם
היום, דלמאן לא ח"י
עד הן התמה והס, חס
מקדמין מעלת השם,
דח"י כמו מהלך ח"י
(ברכות ב.) ע"פ פסחים ב.
ומהשכיב ויענין מלאכה
בלילה משקעת המה
על הכוכבים (ברכות ט.
ב) ת"ש והוי לנו הלילה
משמרו והיום מלאכה.
מקדמין והיום מלאכה
אלמא דלא נפטר מעלת
השחר עד אח"כ הכוכבים
ימנאו הוא (טו).
למאוספי. ולבדש שקדמי
מוספין למדע של צ"ן
העיר, דלמך מר עליה
השאל כל הקרנות טולט
(תוספות ד.) ולהקריב
הלבים. ווארי. מ.
שמעל מן המוצא מחזיר
כל הלילה (תוספות ב.).
דבר שמצוה ביום.
כגון שמיה חוקיק נדמט
דכתיב ביום אומן או בני
טוראל וגו' (טו). יום
תרעה יהיה לבס. יום
ולא לילה (ר"ה כח.) ע"ש
(ד).

רבינו חננאל

ובין שעשו משעלה עמוד
השחר כשר. שנאמר
ואנטו עשרי במלאכה
[הוציאים חוקיקים ברחמיים
מעלות השחר עד צאת
הכוכבים, שמע מינה
מעלות השחר ועד צאת
הכוכבים יום הוא, שנאמר
היום למלאכה, כלומר לא
היו עושים מלאכה אל

ביום. [מתני'] כל היום כשר לקריאת המגילה, [שנא] ביום אשר שברו אויבי היהודים וגו'.
לקריאת הלילה, שנאמר זה היום עשה ה'. לתקיעת שופר, שנאמר יום תרועה יהיה לכם. למוספין שנא' ביום צווחו את בני
ישראל, ואיתקש תפלת המוספין למוספין. נגשית לולב, שנאמר ולקחתם לכם ביום הראשון וגו'. פי לרודי הפרים ולרודי
המעשר ולרודי יום הכיפורים, לסמיכה, לשיחיתו לתנופה ולכפרה ולהגשה, לקמיצה ולהקטרה, למליקה ולקבלה, להזאה,

1. ויקרא אלהים
לאור יום ולחשב
קרא לילה ויהי ערב
ויהי בקר יום אחד:
בראשית א ה
ואנטו עשרים
בפלאכה וחקיקים
בדומים
מעלות השחר עד צאת
הכוכבים: ד. חוקיקים
בכריתם כגל דור יודו
ונגשים כגל דור יודו
הפרישם ויהיה יום
דפרים האלה לא עברו

ספירה ביממה היא. מאלך קשיא לפירוש רש"י דלכ"ד לולין
(פסחים דף פא. טז) לפירך ולר' יוסי דלמר מקלת היום
ככולו וזכה שאלתה בשבעה לספירתה אינה קומרת אם כן זכה גדולה
לדידה היכי משכחת לה ומשני [ביראתה כל שני] צין השימעות דלא
הוי סוף היום ותחלת האחר בטומאה
וקשיא אמאי לא אמר בזרעה עלילות
דהא ספירת לילה לאו ספירה היא
וגמלא שכל היום טומא כיון שחמילמו
הוי טומא וי"ל דסבר ר' יוסי דסוף
היום מהני לשמור כמו תחלת היום
והי"ע משמע פרק שני דניזיר (דף טז.)
בסופו דקממר [לר"י דבר] וגמורה
היכי משכחת לה אי דחוי צפלגא
דיומא איך צפלגא ליהוי לה שימור
ואם תאמר אם כן רבי יוסי דסבר
מקלת היום ככולו אי"כ היה לו
להקשות ר' יוסי כדומאי אמרה
לשמעיה דקספריך לרבי צנדה (טו.)
וי"ל דכומאי אמרי אפי' מיוס
לאשון שפסקה זו דסופרתו ליוס
ראשון ור' יוסי לא אמר אלף מיוס
בשעה ש' ור' הורא קיי"ל דעם צאת
הכוכבים לילה הוא. ואם תאמר כיון
דקיי"ל צלצלת הכוכבים הוי לילה אי"כ
אמאי פליגי ר' יוסי ור' יהודה צצין
השימעות ל' למירו צלצלת הכוכבים
וי"ל דלף צשיעור אלת הכוכבים יש
חילוק שיש כוכבים נראין ביום ל'
והיה לנו הילכה למשמר. קשיא
דהא אמרינן צצרכות (דף
ג.) וס' גצי אלת הכוכבים לילה הוא
ואע"פ שאין ראה לדבר וזכ לדבר
דכתיב והיה לנו הלילה למשמר ואמאי
לא הוי ראה גמורה כדמסקין הכל
מקרא ויש לומר דהתם צדי לאסוקי
זמנן שכינה דגצי ק"ש הוי אלת
הכוכבים ומש"ה קאמרינן התם דלין
רו ראה גמורה דנהי דהוי לילה
צזומה עשה מ"מ לא הוי זמן שכינה
לל אדם: ור' יודן ר' יוד"ב דתניא.
קשיא אמאי איצטרך למימר האי כיון
למנא כל היום כשר לסמיכה והלא
היודי אינו אלא בשעת סמיכה וי"ל
דאי לאו האי הוה אמינא יודי זה
ש' (כוודי) דשאר סמיכות דלינו כשר
כל היום ויגרוס נמי לסמיכה שלא
מהא כשרה כל היום כשאר סמיכות
מש"ה איצטרך למתני היודי:
ל'קמיצה ולהקטרה דכתיב ביום
צזוותו. אבל שמיטה
לא מפקינן מהאי קרא ללא עודה
היא שהי כשרה צזו קרא משמעי
צצזודה דכתיב להקריב את קרביה
וכן מנופה והגשה י' אין לרין צזו
כהן צצנמה לפני הקמילה:
ב' הילכה כשר לצצירת העומר.

זכירה לא יצרך ביום כדמשמע בהאי
הכא עדיפא דהא קמי' לה גצי הלכתא פסיקתא דדינא ועוד נראה דלפי' למאן דמכשר קצירת העומר ביום דיעבד מודה הוא גצי
ספירה דלין צצרך ביום משום דשנה עליה הכתוב לעבד דכתיב (ויקרא ג.) תמימות ואי אתה מואל תמימות אלא כשאלתה מונה צלילה וכן
כמו צבלכות עזרת וכה"ג כמד דהיכא דלינשי צצרך צלילה ימנה למחר צלא צצכה וכן הלכה אבל אם שכח לילה ויום לא ימנה עוד צצרכה
דצעינן תמימות וליתא י' ואחר צצריך על כהספירה אומר י"ר שיצנה וכו' מה שאין כן בתקיעת שופר וולוב היינו טעמא לפי שאין (ב) אלף
הזכירה עמה לצצין צציהמ"ק אבל לשופר אולוב ש: עשה:
6. וזו היתה שבת יום קדש ה' ויום
שבת ויום קדש ה' ויום קדש ה'
7. והלכותם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר פת תמרים ופגע עץ
עבת ועריב ונחל ושמחתם לפני י' אללהים שבעת ימים: יקרא כ ט
8. ובחדש השביעי באחד לחדת מקרא קדש
ויקה לכם כל המקרא שבת לא תקשו יום תרועה וקהל לכם: במדבר כ ט א
9. אלה מועדי י' אשר תקראו אתם
מקראי קדש למקראי אלה ל' עלה ומנחת ובה וטקבים דבר יום יומת: יקרא כ ט א
10. ויקריב אדתי' את פרי
הקטאת אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו: יקרא טו א
11. ביום ה' ויהי יקרא כ ט א
12. ואמרת לפני י' אללהיך בערתי הקדש מן הבית וגם נתתי ללוי ולגר לתיוון ולאמנה בכל
היום עשה י' נגילה ונסחמה: ב' הללים יקה כד
13. היום ה' ה' הלויך מןון קלוש את החוקים ה'אלה את המשפטים ושמת' וישת' אותם בכל לבך ובכל פיותך: דברים כ ט א
14. וטקרא את דוד ראש קולנו
עבת ועריב ונחל ושמחתם לפני י' אללהים שבעת ימים: יקרא כ ט
15. ביום ח' ויקרא כ ט א
16. יום השלישי בשש שבתך יקרא י ט
17. ולקח הבהן מיד האשה את מנחת הקנאות
והניף והקריב ולמליקה ולקמיצה ולהקטרה
ולהויה דכתיב י' ויהי
18. אשר יקה י' את משה בדר סיני ביום צווחו את בני ישראל להקריב את קרבניהם לוי מנדבר
סיני: יקרא ז א
19. או איש אשר תעבר עליו רוח קנאה וקא את אשתו והעמיד את האשה לפני י' ויעשה לה הבהן את כל התורה הזאת: במדבר ה ל'
20. על פי התורה אשר יודרך וצל המשפט אשר יאמרך לוי תעשה לא תסור מן
הדבר אשר יצידו ימין ושמאל: דברים י א

א) ברכת כ"ג פסחים ב.
ב) ברכת כ"ג פסחים ב.
ג) ברכת כ"ג פסחים ב.
ד) ברכת כ"ג פסחים ב.
ה) ברכת כ"ג פסחים ב.
ו) ברכת כ"ג פסחים ב.
ז) ברכת כ"ג פסחים ב.
ח) ברכת כ"ג פסחים ב.
ט) ברכת כ"ג פסחים ב.
י) ברכת כ"ג פסחים ב.

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ביום אומן
וכי הקריב משמע
ב) ד"ה ר"ח (ב) ד"ה ר"ח
הילכה וכי לפי שאין עתה
אלה הוצרכו לצנון:

מוסף רש"י

למאיר ובא קראו יום
משעה שמחיל להאיר
(פסחים ב.) ואינו
מקדמין משמיה קודם
היום, דלמאן לא ח"י
עד הן התמה והס, חס
מקדמין מעלת השם,
דח"י כמו מהלך ח"י
(ברכות ב.) ע"פ פסחים ב.
ומהשכיב ויענין מלאכה
בלילה משקעת המה
על הכוכבים (ברכות ט.
ב) ת"ש והוי לנו הלילה
משמרו והיום מלאכה.
מקדמין והיום מלאכה
אלמא דלא נפטר מעלת
השחר עד אח"כ הכוכבים
ימנאו הוא (טו).
למאוספי. ולבדש שקדמי
מוספין למדע של צ"ן
העיר, דלמך מר עליה
השאל כל הקרנות טולט
(תוספות ד.) ולהקריב
הלבים. ווארי. מ.
שמעל מן המוצא מחזיר
כל הלילה (תוספות ב.).
דבר שמצוה ביום.
כגון שמיה חוקיק נדמט
דכתיב ביום אומן או בני
טוראל וגו' (טו). יום
תרעה יהיה לבס. יום
ולא לילה (ר"ה כח.) ע"ש
(ד).

רבינו חננאל

ובין שעשו משעלה עמוד
השחר כשר. שנאמר
ואנטו עשרי במלאכה
[הוציאים חוקיקים ברחמיים
מעלות השחר עד צאת
הכוכבים, שמע מינה
מעלות השחר ועד צאת
הכוכבים יום הוא, שנאמר
היום למלאכה, כלומר לא
היו עושים מלאכה אל

ביום. [מתני'] כל היום כשר לקריאת המגילה, [שנא] ביום אשר שברו אויבי היהודים וגו'.
לקריאת הלילה, שנאמר זה היום עשה ה'. לתקיעת שופר, שנאמר יום תרועה יהיה לכם. למוספין שנא' ביום צווחו את בני
ישראל, ואיתקש תפלת המוספין למוספין. נגשית לולב, שנאמר ולקחתם לכם ביום הראשון וגו'. פי לרודי הפרים ולרודי
המעשר ולרודי יום הכיפורים, לסמיכה, לשיחיתו לתנופה ולכפרה ולהגשה, לקמיצה ולהקטרה, למליקה ולקבלה, להזאה,

ב) ד"ה ר"ח (ב) ד"ה ר"ח
הילכה וכי לפי שאין עתה
אלה הוצרכו לצנון:

מוסף רש"י

למאיר ובא קראו יום
משעה שמחיל להאיר
(פסחים ב.) ואינו
מקדמין משמיה קודם
היום, דלמאן לא ח"י
עד הן התמה והס, חס
מקדמין מעלת השם,
דח"י כמו מהלך ח"י
(ברכות ב.) ע"פ פסחים ב.
ומהשכיב ויענין מלאכה
בלילה משקעת המה
על הכוכבים (ברכות ט.
ב) ת"ש והוי לנו הלילה
משמרו והיום מלאכה.
מקדמין והיום מלאכה
אלמא דלא נפטר מעלת
השחר עד אח"כ הכוכבים
ימנאו הוא (טו).
למאוספי. ולבדש שקדמי
מוספין למדע של צ"ן
העיר, דלמך מר עליה
השאל כל הקרנות טולט
(תוספות ד.) ולהקריב
הלבים. ווארי. מ.
שמעל מן המוצא מחזיר
כל הלילה (תוספות ב.).
דבר שמצוה ביום.
כגון שמיה חוקיק נדמט
דכתיב ביום אומן או בני
טוראל וגו' (טו). יום
תרעה יהיה לבס. יום
ולא לילה (ר"ה כח.) ע"ש
(ד).

רבינו חננאל

ובין שעשו משעלה עמוד
השחר כשר. שנאמר
ואנטו עשרי במלאכה
[הוציאים חוקיקים ברחמיים
מעלות השחר עד צאת
הכוכבים, שמע מינה
מעלות השחר ועד צאת
הכוכבים יום הוא, שנאמר
היום למלאכה, כלומר לא
היו עושים מלאכה אל

ביום. [מתני'] כל היום כשר לקריאת המגילה, [שנא] ביום אשר שברו אויבי היהודים וגו'.
לקריאת הלילה, שנאמר זה היום עשה ה'. לתקיעת שופר, שנאמר יום תרועה יהיה לכם. למוספין שנא' ביום צווחו את בני
ישראל, ואיתקש תפלת המוספין למוספין. נגשית לולב, שנאמר ולקחתם לכם ביום הראשון וגו'. פי לרודי הפרים ולרודי
המעשר ולרודי יום הכיפורים, לסמיכה, לשיחיתו לתנופה ולכפרה ולהגשה, לקמיצה ולהקטרה, למליקה ולקבלה, להזאה,

הדבר אשר יצידו ימין ושמאל: דברים י א

כב:

הקורא עומד פרק שלישי מגילה

מסורת הש"ס

(א) תענית כט: טז (ז) שבת קמו. וי"ג: א) על פני כולל (ז) וי"ג: ד) תענית ד: (ח) כרכות ל: שבתות טו: (י) תענית כה: סוכה ג: (יא) (י) תענית לד: זש"ג: (כ) (א) תענית קג: טו (יג) (כג) (י) וי"ג: ט"ו תענית כה: י"א ד"ה ר"ח ומו"ק שבת כד. ד"ה י"א משום ומו"ק שבת כד. ד"ה י"א על דלמאן.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואיבעית אמונא וכו' על פני כולל שיהיה חסם: (ב) תענית ד"ה ולכך אשי וכו' דלא היה ממשע בני בלב שבהוא חל בשליש ודבריו: (ג) ד"ה ואיבעית אמונא וכו' לא היה יודע דבעי לשנוי: (ד) ד"ה קריה וכו' גמיר ליה מצייה ולא מייחתי קרא אלא דגני לשון קריה:

מוסף רש"י

קורין שלשה ומפטיר אחד. מלפניו שלשה חמורין מפטיר משום שאין מוסיפין בחול יותר מג' אגשים ולא יברח על ד', שאין לו להוסיף אלא שבת ויב"ט, ולפיכך קורין ג' זמנן ספר מורה הוא ובלאו הכי הוא קרו שלשה, שהוא מתקת עולא לקריות בניו ומפטייר כהן ולוי וישראל (תענית כה). קורא אחד ומפטיר אחד. אחר קורא והוא עגמו המפטיר (שם). אין אדם חשוב ורשאי ליפול על פניו. לגמור כלונו בפינו מלא כל אדם יענה ימרוסו, כך שמעתי, אלא אם כן ידעתי על שהוא חשוב כיהושע שמר לו הקב"ה קוס לך גמיה זה ששנו נופל על פניו (תענית יד). להשתחוות לך ארצה. לברות בשמעת שמעך (ברכות ד:). לשון שיעור (שבתות טו). לוי אחרי קידה. טעם שני גדולו בלתי וסומו וטעם את הרצפה (תענית כה). ואיטלע. נעשה תיגר לפי ששוקף גופו מאלו ואת ששן על דיו במקוה לדמוק גופו למעלה ממנו כל אדם זקופו על מנתו (סוכה ג:). ישיח. חרוק. לשון (בראשית כג) כעמיו קשט (שם). הטיח דברים. כמ' תענית (כה). עלית וימתך על כמירוס וכו' אהם תענית על בנין (סוכה טו). הא רחא גרמיה ליה. הטיח גרסו לו שולל קריה (תענית כה). נעש כמחלת דברים ונעש בשבת המאכיל כדלמרינן בשבת אכילת אלא על טעם חסות (סוכה טו) מולא חרד לכמיל (סוכה ג:).

עין משפט ור מוצה

לא א מיי פ"ב מהלכות תפלה הלכה טו טור א"ח סי' תקנ"ט וסי' תקע"ט: לב ב מיי' טס (טור א"ח סימן תקנ"ט): לג ג מיי' פ"ו מהלכות תפלה הלכה ו' ופ"ה מה' תפלה הלכה יד טו"ש ע"ה סי' קל"ג סע"ף ח טה"ה: לד ד מיי' פ"ה מה' תפלה הלכה יד ופ"ו מהלכות ע"ה הלכה ו': לה ו מיי' פ"ה מהלכות תפלה הלכה ד' מוש"ע א"ח סימן קל"ג סע"ף ח: ז מיי' טס הלכה יג:.

תורה אור השלם

- לא תעשו לכם אילם ופסל ומוצא לא תקימו לכם באבן משבית לא תתנו בארצכם להשתחוות עליה כי אני יי אלהיכם:
- ויאמר ר' יהודה וישיע קם לך למה זה אתה נפל על פניך: וירשעו י ויתקד בת עובדי אפים ארץ ותשתחוו לך ותאמר ידי אדני הפלך עליכם:
- מליכא א א לא יהי ככלות יוצאם שלמה לתפלה אל י א את כל התפלה והתקנה האות קם מלפני מוצא ד מפרע על ברביו ובפי פשוות והשמים:
- מליכא א ח נד יתקד אל אביו ואל אחיו ויגבר בו אביו ויאמר לו מה התקוה הזה אשר קלמית אבוא נבוא אני ואמך ואחייך להשתחוות לך ארצה: בראשית י ו

רבינו חננאל

מתני ביום טוב המשה ויום הכפורים ששה בו. ואסיקא דקמי הא כללא בריך לן טעם מילתא מחבריה טפי בה גרסא יתירה. בראשית ח' ודברים ובמועד דאיכא קרבן טוב קורין ארבעה, ביום סוכה קורין ארבעה בבשית מלאכה חמשה, ביום הכפורים דגרש כרת ששה, בשבת דאיסור סקילה שבעה. גוצר רב איקלע לתענית ציבור קם קרא סביפיה במקום קהן אפילו רבי ורבי' כהני חשיבי מיכא הוו כיפיי ליה. ושמואל דהוא הוה לא הוה חתם. פתח בריך, חתם לא בריך. נפול כולי עלמא אפיייהו ורב לא נפל, משום הרצפה של אבנים הווח קמיה. דתניא ואבן משבית לא תתנו בארצכם. פי רצפה כדכתיב על רצפת בהט ושש ורד וסוחרות, וכדנתינ עמוד והנפ על רצפה. וברצפה של אבני בית המקדש הוה משתחוה ולא ברצפה זולתי המקדש. ואקשינן אי הכי כלולי עלמא אסור. ופרקינן קמיה דרב הווא. אביעת אימא פישוט ידים ורגלים הוה עביד רב, וכדעולא דאמר לא אסרה תורה [א]לא פישוט ידים ורגלים. איבעית אימא אמאי לא נפיל רב אפיה, משום דר' אלעזר דאמר אין אדם חשוב רשאי ליפול על פניו בציבור אלא אם כן נענע כיהושע בן נון. שנאמר ויאמר ה' אל יהושע קום לך וגו'. ת"י קידה על אפים, כריעה על ברכים, השתחוה פישוט ידים ורגלים. וכלוהו מקרא. לוי אחוי קידה קמיה דרבי ונפול מלאכה ר' אלעזר ליעול אל ישיח אדם דברים כלפי מעלה כ'.

ושאין בהן בימינו מלאכה בגון ראש חדש קורין ארבעה. וקשיא להא צפרק אין דורשין צמגינה (דף י"ג). וס' אמרינן ראש חדש יוכיח שיש בו קרבן מוסף ומותר בעשיית מלאכה וי"ל דודאי מותר הוא בעשיית מלאכה לאנשים אבל נשים אסורות במלאכה לפי

שלא פקדו מותניהו במעשה העגל: **ולרב** אשי מותני' מני לא תנא קמא ורא רבי יוסי דתניא ב' רבי יוסי אומר לעולם קורין שלשה ומפטיר אחד. ואת דלמא ר' יוסי היא והכי קאמר נפולס קורין שלשה והכי רצונו מפטיר אחד ולא צני למימר אחד מן השלשה וי"ל דכי היכי דלמ"ק ליכא למימר מפטיר אחד דהיינו רצוני דהא (ב) הוא ממעט בנ' בצא שהוא בשלישי ורצוני יותר משני וה' דעלמא ור"י מסתמח לא יתמיר בנ' בצא שהוא צנ' וה' לקרות רצוני ואינו מחמיר לקרות אלא להפטיר הכי נמי לר' יוסי הו המפטיר אחד מן השלשה שקראו: **ואיבעית** אמונא רב פישוט ידים ורגלים הוא דעבר כדעולא. וקשה וכו' לא היה יודע (ג) דמני לשנוי הכי וכו' ס"ד מעיקרא שיהא אסור בלא פישוט ידים ורגלים וי"ל דמעיקרא אסר ליה מדרבנן בלא פישוט ידים ורגלים וכסוף קאמר ואיבעית אמונא אין אסור מדרבנן ורב פישוט ידים ורגלים הוא דעבר דאסור מן התורה ומיהו קשה ללישנא קמא דאסור מדרבנן בלא פישוט ידים ורגלים י"ל לתמוה על נמי כנסיות שלנו שיש בהן רצפה הישן נופל שליח צבור על פניו ונראה לי דמנלי אליו וצנכי שרי והכי נמי משמע בסמוך דמייית היא דפרק אין עומדין דזכרות (דף ל: וס') דחזינן להו לאציי ורצא דמנלי אליו

כן פירש רב האי גאון: **אין** אדם חשוב רשאי ליפול על פניו. צירושלם מפרש היכא שמתפלל צעזעל הצבור אצל זינו לבין עמנו שפיר דמי: **קידה** על אפים. לא מכה הקרא הוא מפיך לה דהא כתיב נמי (ישעיה מז) אפים ארץ שמתחו לך אלה מני ליה מרציה (ד' דגני לשון קידה שייך אפים: ה' אלעזר דאמר רבי אלעזר אין אדם חשוב רשאי ליפול על פניו אלא אם כן נענה כיהושע בן נון דכתיב ויאמר ה' אל יהושע קום לך [וגו'] תנו רבנן קידה על אפים שנאמר ותקד בת שבע אפים ארץ כריעה על ברכים וכן הוא אומר כמרוע על ברכיו השתחוהו זו פישוט ידים ורגלים שנאמר ה' הוא אלהיך והשתחוה לך ארצה לוי אחוי קידה קמיה דרבי ואיטלע והא קא גרמא ליה והאמר רבי אלעזר לעולם אל ישיח אדם דברים כלפי מעלה והא גרמא ליה אמר רב חייה בר אבין חזינא להו לאבוי ורבא

מיפק לא נפקי. הלך לפניה בריך גזירה משום הנכנסין כדלמרינן לעיל לחסריה לא בריך דלא חייש ליוצאין: **זה הכלל כל שיש בו ציטול מלאכה נעם**. צמנה שהן מאחרין צבית הכנסת: **כגון פעולות צבור**. שמתור במלאכה. רוב תענית צבור מותרין במלאכה חוץ משל גשמים

מלאכה לא נפקי ת"ש זה הכלל כל שיש בו ציטול מלאכה לעם כגון תענית צבור ותשעה באב קורין ג' ושאין בו ביטול מלאכה לעם כגון ראשי חודשים וחולו של מועד קורין ד' שמע מינה אמר רב אשי והא אנן לא תנן הכי זה הכלל כל יום שיש בו מוסף ואינו יום טוב קורין ארבעה לאתויי מאי לאו לאתויי תענית ציבור ותשעה באב ורב אשי מתניתין מני לא תנא קמא ולא רבי יוסי דתניא חל להיות בשני ובחמישי קורין ג' ומפטיר אחד בשלישי וברביעי קורא אחד ומפטיר אחד רבי יוסי אומר לעולם קורין ג' ומפטיר אחד ואלא קשיא זה הכלל לא לאתויי ראש חודש ומועד הא בהדיא קתני לה בראשי חודשים ומועד קורין ארבעה סימנא בעלמא היב דלא תימא יו"ט וחולו של מועד כי הדידי גינהו אלא נקוט האי כללא בידך כל דטפי ליה מילתא מחבריה מפי ליה גברא יתירא הלך ב"ר"ח דאסור דאיכא קרבן מוסף קורין ארבעה ב"ר"ח דאסור בעשיית מלאכה חמשה ביה"כ דענוש כרת ששה שבת דאיכא איסור סקילה שבעה גופא רב איקלע לבבל בתענית צבור קם קרא בספרא פתח בריך חתם ולא בריך נפול כולי עלמא אפיייהו ורב לא נפל על אנפיה מ"ט רב לא נפיל על אפיה: רצפה של אבנים היתה ותניא יואבן משבית לא תתנו בארצכם להשתחוות עליה עליה אי אתה משתחוה בארצכם אבל אתה משתחוה על אבנים של בית המקדש כדעולא דאמר עולא לא אסרה תורה אלא רצפה של אבנים בלבד אי הכי מאי אריא רב אפילו כולהו נמי קמיה דרב הווא וליזיל לגבי ציבורא ולינפול על אפיה לא בעי למיטרה ציבורא ואיבעית אימא רב פישוט ידים ורגלים הוה עביד וכדעולא דאמר עולא י"ל אסרה תורה אלא פישוט ידים ורגלים בלבד וליפול על אפיה ולא ליעביד פישוט ידים ורגלים לא משני ממנהגיה ואיבעית אימא אדם חשוב שאני כדדרכי

אדם חשוב רשאי ליפול על פניו אלא אם כן נענה כיהושע בן נון דכתיב ויאמר ה' אל יהושע קום לך [וגו'] תנו רבנן קידה על אפים שנאמר ותקד בת שבע אפים ארץ כריעה על ברכים וכן הוא אומר כמרוע על ברכיו השתחוהו זו פישוט ידים ורגלים שנאמר ה' הוא אלהיך והשתחוה לך ארצה לוי אחוי קידה קמיה דרבי ואיטלע והא קא גרמא ליה והאמר רבי אלעזר לעולם אל ישיח אדם דברים כלפי מעלה והא גרמא ליה אמר רב חייה בר אבין חזינא להו לאבוי ורבא

זוהי ומתוך שאינו יכול להשען על גודליו ואין ידיו מסייעות אותו צוקיפתו וזכרן להתחמך צמתינו ומתוך כך נללע צוקא דלמנא: **הטיח דברים כלפי מעלה**. במסכת תענית ט) עלית למרום ואין אתה משגיח על בנין: **הא והא גרמא ליה**. דעת המגלי

בית המקדש הוה משתחוה ולא ברצפה זולתי המקדש. ואקשינן אי הכי כלולי עלמא אסור. ופרקינן קמיה דרב הווא. אביעת אימא פישוט ידים ורגלים הוה עביד רב, וכדעולא דאמר לא אסרה תורה [א]לא פישוט ידים ורגלים. איבעית אימא אמאי לא נפיל רב אפיה, משום דר' אלעזר דאמר אין אדם חשוב רשאי ליפול על פניו בציבור אלא אם כן נענע כיהושע בן נון. שנאמר ויאמר ה' אל יהושע קום לך וגו'. ת"י קידה על אפים, כריעה על ברכים, השתחוה פישוט ידים ורגלים. וכלוהו מקרא. לוי אחוי קידה קמיה דרבי ונפול מלאכה ר' אלעזר ליעול אל ישיח אדם דברים כלפי מעלה כ'.

הקורא עומד פרק שלישי מגילה

בר.

עין משפט גזר מצוה

- א מ"י פ"ב מהל' תפלה לכה די:
- בא ב ג מ"י שם הלכה [ח] י' קמח ע"ט ע"י טושי"ע ח"ח סי' קמד
- בב ד מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די
- בג ה מ"י פ"ט מהל' תפלה לכה די
- בח ו מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די
- בז ז מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די
- כא ח מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די
- כב ט מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די
- כג י מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די
- כד י"א מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די
- כה י"ב מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די
- כז י"ג מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די
- כח י"ד מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די
- כט י"ה מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די
- ל' מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די

ובנביא ש'אשה. ועכשיו אין לנו מקרין למתורגמן אפילו צנצאי אלא פסוק אחד שלא יצא לטעות רק בתחילת ההפטרות אנו מקרין ג' למתורגמן להודיע כי כן הדין אי לא דמישישין שיטעה: **ואם** היו ש'ששתן של ש'ש פרשיות קורין אחד אחד. קשיאלעל

ובנביא ש'אשה. אם ירצה ולא חיכתת לן אם יטעה דלא נפקא מיניה הוראה: **ואם היו ש'ששתן** כו'. בגמ' מפרש היכא משכחת לה לרופין: **מדלגין צנצאי**. מפרשה לפרשה: **ואין מדלגין צנצאי** ששומע את הקופץ ממקום המקום אין לבו מיושב דלמאעט: **ועד כמה הוא**

מה שאנו מתרגמין ואומר יהושע אל העם המדקדקו (יהושע ג) ויש שם א' פסוקים עד צעת היא ומקרין אותן למתרגם שלשמן ציחד ואע"פ שש פרשה צסוק שני פסוקים והא שאנו מתרגמין הפטרות של פסח ועזרת טפי משאר י"ט שיהן מצדיות מצדיות צננן היום כ"ט לפרסס הנס וכן צמתן תורה כדי לפרסס הנס: **אבל** אינו פורס על שמוע. ואפילו לרבי יהודה דמכשיר ליה

ובנביא שלשה היו שלשתן שלש פרשיות קורין אחד אחד ימדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה ועד כמה הוא מדלג עד כדי שלא יפסוק המתורגמן: **גמ'** הני ג' פסוקים כנגד מו' אסר רב אסר כנגד תורה נביאים וכתובים ולא יקרא למתורגמן יותר מפסוק אחד ובנביא ג' פסוקים ואם היו שלשתן שלש פרשיות קורא אחד אחד כגון יכי כה אמר ה' חנם נמכרתם יכי כה אמר ה' אלהים מצרים ירד עמי בראשונה יעתה מה לי פה נאם ה': **מדלגין בנביא** ואין מדלגין בתורה: **ורמינהו** קורא אחרי מות ואך בעשור והא קא מדלג אמר אביי לא קשיא כאן בכדי שיפסוק התורגמן וכאן בכדי שלא יפסוק התורגמן והא עלה קתני מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה ועד כמה הוא מדלג עד כדי שלא יפסוק התורגמן מכלל דבתורה כלל כלל לא אלא אמר אביי לא קשיא כאן בענין אחד כאן בשתי עניינות והתניא מדלגין וכאן בכדי שלא יפסוק התורגמן תניא אידך

צנצאי ע"י מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די: **ובנביא** ש'אשה. ועכשיו אין לנו מקרין למתורגמן אפילו צנצאי אלא פסוק אחד שלא יצא לטעות רק בתחילת ההפטרות אנו מקרין ג' למתורגמן להודיע כי כן הדין אי לא דמישישין שיטעה: **ואם** היו ש'ששתן של ש'ש פרשיות קורין אחד אחד. קשיאלעל מה שאנו מתרגמין ואומר יהושע אל העם המדקדקו (יהושע ג) ויש שם א' פסוקים עד צעת היא ומקרין אותן למתרגם שלשמן ציחד ואע"פ שש פרשה צסוק שני פסוקים והא שאנו מתרגמין הפטרות של פסח ועזרת טפי משאר י"ט שיהן מצדיות מצדיות צננן היום כ"ט לפרסס הנס וכן צמתן תורה כדי לפרסס הנס: **אבל** אינו פורס על שמוע. ואפילו לרבי יהודה דמכשיר ליה

ובנביא שלשה היו שלשתן שלש פרשיות קורין אחד אחד ימדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה ועד כמה הוא מדלג עד כדי שלא יפסוק המתורגמן: **גמ'** הני ג' פסוקים כנגד מו' אסר רב אסר כנגד תורה נביאים וכתובים ולא יקרא למתורגמן יותר מפסוק אחד ובנביא ג' פסוקים ואם היו שלשתן שלש פרשיות קורא אחד אחד כגון יכי כה אמר ה' חנם נמכרתם יכי כה אמר ה' אלהים מצרים ירד עמי בראשונה יעתה מה לי פה נאם ה': **מדלגין בנביא** ואין מדלגין בתורה: **ורמינהו** קורא אחרי מות ואך בעשור והא קא מדלג אמר אביי לא קשיא כאן בכדי שיפסוק התורגמן וכאן בכדי שלא יפסוק התורגמן והא עלה קתני מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה ועד כמה הוא מדלג עד כדי שלא יפסוק התורגמן מכלל דבתורה כלל כלל לא אלא אמר אביי לא קשיא כאן בענין אחד כאן בשתי עניינות והתניא מדלגין וכאן בכדי שלא יפסוק התורגמן תניא אידך

מסורת הש"ס

- (א) געלעבן ל"ג (ב) זימל סח: סוטה מהל' (ג) חובבי פ"ג (ד) צנצאי כ"ג (ה) פ"ד ה"ה (ו) זימל חובבי (ז) זימל חובבי (ח) זימל חובבי (ט) זימל חובבי (י) זימל חובבי (יא) זימל חובבי (יב) זימל חובבי (יג) זימל חובבי (יד) זימל חובבי (טו) זימל חובבי (טז) זימל חובבי (יז) זימל חובבי (יח) זימל חובבי (יט) זימל חובבי (כ) זימל חובבי (כ"א) זימל חובבי (כ"ב) זימל חובבי (כ"ג) זימל חובבי (כ"ד) זימל חובבי (כ"ה) זימל חובבי (כ"ו) זימל חובבי (כ"ז) זימל חובבי (כ"ח) זימל חובבי (כ"ט) זימל חובבי (ל) זימל חובבי

תורה אור השלם

1. כי בה אמר יי חכם ונבחרתם ולא כבסוף תנא: ישיבה ג ב
2. כי בה אמר אדני יי מצרים ירד עמי קראשנה לגור שם ואשור קאפט עשוק: ישיבה ג ב
3. ויקרא מה לי פה נאם כי די לקח עמי חכם משלי והילולו נאם יי ותמיד קל היום שמי מנא: ישיבה ג ב
4. ויקרא טו א
5. ויקרא כב ו

גליון הש"ס

גמ' א"ר אביי כנגד תורה. ע"י מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די: **ובנביא** ש'אשה. ועכשיו אין לנו מקרין למתורגמן אפילו צנצאי אלא פסוק אחד שלא יצא לטעות רק בתחילת ההפטרות אנו מקרין ג' למתורגמן להודיע כי כן הדין אי לא דמישישין שיטעה: **ואם** היו ש'ששתן של ש'ש פרשיות קורין אחד אחד. קשיאלעל מה שאנו מתרגמין ואומר יהושע אל העם המדקדקו (יהושע ג) ויש שם א' פסוקים עד צעת היא ומקרין אותן למתרגם שלשמן ציחד ואע"פ שש פרשה צסוק שני פסוקים והא שאנו מתרגמין הפטרות של פסח ועזרת טפי משאר י"ט שיהן מצדיות מצדיות צננן היום כ"ט לפרסס הנס וכן צמתן תורה כדי לפרסס הנס: **אבל** אינו פורס על שמוע. ואפילו לרבי יהודה דמכשיר ליה

הגרות הב"ח

(א) גמ' א"ר אביי כנגד תורה. ע"י מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די: **ובנביא** ש'אשה. ועכשיו אין לנו מקרין למתורגמן אפילו צנצאי אלא פסוק אחד שלא יצא לטעות רק בתחילת ההפטרות אנו מקרין ג' למתורגמן להודיע כי כן הדין אי לא דמישישין שיטעה: **ואם** היו ש'ששתן של ש'ש פרשיות קורין אחד אחד. קשיאלעל מה שאנו מתרגמין ואומר יהושע אל העם המדקדקו (יהושע ג) ויש שם א' פסוקים עד צעת היא ומקרין אותן למתרגם שלשמן ציחד ואע"פ שש פרשה צסוק שני פסוקים והא שאנו מתרגמין הפטרות של פסח ועזרת טפי משאר י"ט שיהן מצדיות מצדיות צננן היום כ"ט לפרסס הנס וכן צמתן תורה כדי לפרסס הנס: **אבל** אינו פורס על שמוע. ואפילו לרבי יהודה דמכשיר ליה

צנצאי ע"י מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די: **ובנביא** ש'אשה. ועכשיו אין לנו מקרין למתורגמן אפילו צנצאי אלא פסוק אחד שלא יצא לטעות רק בתחילת ההפטרות אנו מקרין ג' למתורגמן להודיע כי כן הדין אי לא דמישישין שיטעה: **ואם** היו ש'ששתן של ש'ש פרשיות קורין אחד אחד. קשיאלעל מה שאנו מתרגמין ואומר יהושע אל העם המדקדקו (יהושע ג) ויש שם א' פסוקים עד צעת היא ומקרין אותן למתרגם שלשמן ציחד ואע"פ שש פרשה צסוק שני פסוקים והא שאנו מתרגמין הפטרות של פסח ועזרת טפי משאר י"ט שיהן מצדיות מצדיות צננן היום כ"ט לפרסס הנס וכן צמתן תורה כדי לפרסס הנס: **אבל** אינו פורס על שמוע. ואפילו לרבי יהודה דמכשיר ליה

ובנביא שלשה היו שלשתן שלש פרשיות קורין אחד אחד ימדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה ועד כמה הוא מדלג עד כדי שלא יפסוק המתורגמן: **גמ'** הני ג' פסוקים כנגד מו' אסר רב אסר כנגד תורה נביאים וכתובים ולא יקרא למתורגמן יותר מפסוק אחד ובנביא ג' פסוקים ואם היו שלשתן שלש פרשיות קורא אחד אחד כגון יכי כה אמר ה' חנם נמכרתם יכי כה אמר ה' אלהים מצרים ירד עמי בראשונה יעתה מה לי פה נאם ה': **מדלגין בנביא** ואין מדלגין בתורה: **ורמינהו** קורא אחרי מות ואך בעשור והא קא מדלג אמר אביי לא קשיא כאן בכדי שיפסוק התורגמן וכאן בכדי שלא יפסוק התורגמן והא עלה קתני מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה ועד כמה הוא מדלג עד כדי שלא יפסוק התורגמן מכלל דבתורה כלל כלל לא אלא אמר אביי לא קשיא כאן בענין אחד כאן בשתי עניינות והתניא מדלגין וכאן בכדי שלא יפסוק התורגמן תניא אידך

צנצאי ע"י מ"י פ"ח מהל' תפלה לכה די: **ובנביא** ש'אשה. ועכשיו אין לנו מקרין למתורגמן אפילו צנצאי אלא פסוק אחד שלא יצא לטעות רק בתחילת ההפטרות אנו מקרין ג' למתורגמן להודיע כי כן הדין אי לא דמישישין שיטעה: **ואם** היו ש'ששתן של ש'ש פרשיות קורין אחד אחד. קשיאלעל מה שאנו מתרגמין ואומר יהושע אל העם המדקדקו (יהושע ג) ויש שם א' פסוקים עד צעת היא ומקרין אותן למתרגם שלשמן ציחד ואע"פ שש פרשה צסוק שני פסוקים והא שאנו מתרגמין הפטרות של פסח ועזרת טפי משאר י"ט שיהן מצדיות מצדיות צננן היום כ"ט לפרסס הנס וכן צמתן תורה כדי לפרסס הנס: **אבל** אינו פורס על שמוע. ואפילו לרבי יהודה דמכשיר ליה

ובנביא שלשה היו שלשתן שלש פרשיות קורין אחד אחד ימדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה ועד כמה הוא מדלג עד כדי שלא יפסוק המתורגמן: **גמ'** הני ג' פסוקים כנגד מו' אסר רב אסר כנגד תורה נביאים וכתובים ולא יקרא למתורגמן יותר מפסוק אחד ובנביא ג' פסוקים ואם היו שלשתן שלש פרשיות קורא אחד אחד כגון יכי כה אמר ה' חנם נמכרתם יכי כה אמר ה' אלהים מצרים ירד עמי בראשונה יעתה מה לי פה נאם ה': **מדלגין בנביא** ואין מדלגין בתורה: **ורמינהו** קורא אחרי מות ואך בעשור והא קא מדלג אמר אביי לא קשיא כאן בכדי שיפסוק התורגמן וכאן בכדי שלא יפסוק התורגמן והא עלה קתני מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה ועד כמה הוא מדלג עד כדי שלא יפסוק התורגמן מכלל דבתורה כלל כלל לא אלא אמר אביי לא קשיא כאן בענין אחד כאן בשתי עניינות והתניא מדלגין וכאן בכדי שלא יפסוק התורגמן תניא אידך

ואם היה המפסיד קטן שאינו ראוי לכושר לפני התיבה ולא לפרוס על שמוע על ידו, ופרק י"ד דמכתב סופרים ה"ט. וי"ז ח"ל שם הלכה זו פוחה הנחלים כרעו או צנצאי פרומוס או מי שאלמו הגולה פורס את שמוע ע"כ וכבר כתבתי בשי"י דפוחה בשאין לו בני שוקים ולא יתק: (א) ר"ה מי שלא וכו' לעיל דקטן דלית ביה תרתי מדרבנן שהוא קטן ופירסת שמוע במי דלאו יכו' וכו' סומא שיש בו תרתי מדרבנן מוציא שפיר:

הקורא עומד פרק שלישי מגילה

מה לפנים מה לאחור. פ"י מה צדק גבולי העולם לומר ולמערב אי נמי מה היה קודם ששם ימי בראשית ומה היה אחר שיכלה העולם: **מעשה של עגל השני נקרא ולא מתרגם.** פירש רש"י שלא יאמר ממשות היה צו מדקאמר אהרן ואלא העגל הזה וקשה מהו דאלמן דתו צירושלמי פליגי אמוראי ואירכא מאן דלמן דתו ויאמר עד לשמנה צקמיהס"י (היה) מעשה עגל השני ויהיו ספייה דקרא דורא מעה ופירש"י לא היה לו לומר אלא עה תחלה הפסוק לכן נראה דמפרש צירושלמי דטעם הוא לפי שאין לצבור גנאי של יחיד צמיד או של צבור לצבור לגנאי של יחיד צבור ומשום כבודו של אהרן לא רצו למתגם:

הדרן עלך הקורא את המגילה עומד

בני העיר הוא הו"מ והעם מתפלאין בו בתעניות ובמעמדות. לא גרס וזממנות שהרי גבי מעמדות לא מנינו רחוב אלא לניח הכנסת היו הולכין כדמיא צפ"י במתא דתעניות (דף טו.) כ"י

בגבעה נקרא ומתרגם פשיטא מהו דתימא ליחוש לכבודו דבנימין קמ"ל יהודעי את ירושלה את תועבותיה נקרא ומתרגם פשיטא לאפוקי מדרבי אליעזר דתניא מעשה באדם אחד שהיה קורא למעלה מרבי אליעזר הודע את ירושלה את תועבותיה אמר לו עד שאתה בודק בתועבות ירושלים צא ובודק בתועבות אמך בדקו אחריו ומצאו בו שמץ פסול: ואלו נקרין ולא מתרגמין (רעבד"ן סימן) מעשה ראובן נקרא ולא מתרגם ומעשה ברבי חנינא בן גמליאל שהלך לכבוד והיה קורא חזן הכנסת ויהי בשכון ישראל ואמר לו למתורגמן (הפסק) אל תתרגם אלא אחרון ושביחורו חכמים מעשה עגל השני נקרא ולא מתרגם איזה מעשה עגל השני מן 3 ויאמר משה ער 4 וירא משה תניא ר"ש בן אלעזר אומר לעולם יהא אדם זהיר בתשובותיו שמתוך תשובה שהשיבו אהרן למשה פקרו המוערעים שנאמר 5 ואשליכהו באש ויצא העגל הזה: ברכת כהנים נקרין ולא מתרגמין מ"ט משום דכתיב 6 ישא: א מעשה דוד ואמנון [א] לא נקרין ולא מתרגמין והא אמת מעשה אמנון ותמר נקרא ומתרגם לא קשיא 7 מה אמנון בן דוד הא דכתיב אמנון שקראו ומתרגם לא המקראות הכתובים בתורה לגנאי קורין אותן לשבח כגון 8 וישגלה ישכבנה 9 עפולים במחורים 10 והריונים דביונים 11 לאכול את חוריהם ולשתות את מימיהם 12 שנייהם לאכול את צואתם ולשתות את מימי רגליהם 13 למחראות למוצאות ר' יהושע בן קרחה אומר למחראות כשמזן מפני שהוא גנאי לעבודת כוכבים 14 אמר רב נחמן כל ליצנותא אסירא יבר מליצנותא דעבודת כוכבים דשריא דכתיב 15 כרע כל קרם נבו וכתוב 16 קרסו כרעו יחדיו לא יכלו מלט משא וגו' ר' ינאי אמר מהכא 17 לעגלות בית און וגורו שכן שומרון כי אבל עליו עמו וכמריו עליו יגילו על כבודו כי גלה ממנו אל תקרי כבודו אלא כבירו אמר רב הונא בר מנחם משמיה דרב אחא ברביה דרב איקא שרי ליה לבר ישראל למימר ליה לעובד כוכבים שקליה לעבודת כוכבים ואנחיה בשין תיו שלו אמר רב אשי האי מאן דסנאי שומעניה שרי ליה לבזויה בנימ"ל ושי"ן האי מאן דשפיר שומעניה שרי לשבוחיה ומאן דשבחיה 18 וינוחו לו ברכות על ראשו:

הדרן עלך הקורא את המגילה עומד

בני העיר שמכרו רחובה של עיר לוקחין בדמיו בית הכנסת בית הכנסת לוקחין תיבה תיבה לוקחין מטפחות מטפחות יחוו

ומיתרגמין, ולא יהא אחד מחתיל ואחד גומר אלא המחתיל הוא גומר אל כולן. הוהוות ועושין נקראין ומתרגמין. מעשה אמנון ותמר נקרא ומתרגם, והני מילי דכתיב ביה אמנון סתמא אבל כל חיבא דכתיב אמנון בן דוד נקרא ולא מתרגם. מעשה אשלוחם בפליגש אביו נקרא ומתרגם, מעשה פילגש בבועה נקרא ומתרגם, וכל הני כולהו אמרינן ליהויה פשיטא כ"ל, הודע את ירושלה נקרא ומתרגם, ומעשה באחד שקראו לו ר' אליעזר צא ובודק בתועבות אמך. והמרכבה קורין אותה לרבים. מעשה ראובן נקרא ולא מתרגם ומעשה ב"ר גומיה ב"ר גמליאל שהלך ללבוש ועמר קרא ויך ואמרו ב"ר אמרו, מן יראמור משה (אל) למתורגמן אל התרגם אל און ויהי בני יעקב ושבוהו חכמים. מעשה תבעל השני נקרא ולא מתרגם, מן יראמור משה (אל) (לחודן) ער יורא משה את העם. ועוד כתוב נקרא ולא מתרגם, ויגן ח' את העם על אש וגו', תניא לעולם היה אדם זהיר בתשובותיו, שמתוך תשובה שהשיבו אהרן למשה פקרו המנינים, שנאמר ואשליכהו באש ויצא העגל הזה. ברכת כהנים נקרא ולא מתרגם, ומי ששמו רע, ומתו לכוותו ב' זונה דגיירא וגבירה, ונגלו שוליו ותמסו עקריו. (ופיר') [ופיר'] בן שפת בן גוי. כדורסינן בסנהדרין כמן קרינא לרישיע בר צדיק, רשיעא בר רביעא ומי הא גנאי כ"י ר' יהושע בן קרחה אומר וירשיעם למחראות קורין אותו בכינוי מפני שגניי לעבודה זרה הוא. הכתוב ליתיר זרה הוא. כתוב לרבים אין מבני אותו ליתיר. ר' יהודה אומר המתרגם כן בוצרתה היה זה בראי והמסין היה זה מנקה. פירוש המתרגם (8) העם בצורתו בראי והמסין עליו ולתתי התרגם שנתו היה זה מנקה. תורגמן העומד לפני חכם אינו רשאי ולא להוסיף ולא לפחות ולא לשנות אלא אם כן הוא אביו או רבו. וירושלמי תפלין מוזהו מי קורם, שמואל אמר מוזהו קורמת שכן נהוגת שבחות וכימים טובים מה שאין כן בתפלין. רב דבא אמר תפלין קורמן שנותיקן מפרישין חכם והובלי מברות מה שאין כן במוזהו. מתניתין קורמין לרשיעין שבלת עושין אותה מוזהו שבלת אין עושין אותה תפילה, למה שמעלין בקדש ולא מורדין. ארין עלך הקורא

קמ"ל שצחו הוא. שצח הוא ליהודה הקרייה: **דאודי.** שזהו הו"מ (3) ומתקו: **מהשנה.** של זכרות: **ומיראה.** של קללות. ואין לזן לשמים: **פיניג ועסיוניו.** יחלוש דעקן כשישמעו שיהו נעשקין ויאמרו טוב ליהנות מן העולם הזה בכל ראוניה ולא יתעשו: **אל ספרגס אלף אחרון.** והיו בני יעקב שנים עשר. והפסוק הזה נעשק בהפסק פרשה לכן קוריהו אחרון כלילי הוא פסוק לעצמו: **מן ויאמר משה אל אהרן.** מה עשה לך העם הזה (4): **פקרו המומרים.** והעיו פניהם לומר יש ממש צעזעו: **משום ישא.** שלח לאמרו הקב"ה נוסא לן פנים ואין יודעין שכלאי הן ישראל לשאת לן פנים כדאמרין בצרכות (דף כ'): לא כלאי הם ישראל לשאת לן פנים איני אמרתי ואללתי ושצעתם וזכרתם (דברים ט) וכן מתמירין על עצמן עד כזית טו כניאה: **ישגלנה.** לשון משכז דכתיבי והסגל וישצת אללו (נמטה ג.) וי"מ טו כנחשת: **נעפוליס.** לשון מפורש היה לגנאי יותר מתקורים ושניהם צנקה בית הרעים: **דביונים.** חרי לשון רעים: **דביונים.** הזכ כי היונים שלח לפרש שהיו ישראל אוכלין גלליהן בשומרין: **אם מוריס.** רעי היואל דרן הנקב: **מימי שנייהס.** שנייה יס כרכשתה וזאה לחה ורכה קרויה מימי שנייהס: **למחולות.** גבי צבודה זרה כתיב צספר מלכס כי חור לשון מואל רעי הוא: **לעגלוט ניס און.** לקול השמועה הצאה על עגלי בית און יגורו שנייהס שצשמרון כי אלל עליו זה העגל: **וכמריו** (7) (אשר) עליו יגילו. אשר היו רגילין לשמוע עליו עמה יתאבלו על כבודו כי גלה ממנו: **אלף כנידו.** כובד משאו של רעי 8 מהיה צו וכובד עגבותיו. ודומה לו צספר סטיה 9 (וכרעו קרסו) משאו לו יכלו מלט משא וגו' הוא מיעדו של רעי. ורבותי מפרשין וכמריו עליו יגילו ממש לשון שמה שהסלק משאו שלהן אלל אין לפרש כן שהעגל כולו גלה כאלד שנטלו קנחרי: **שי"ן ופי"ן.** לשון חסופי שט פרות מלכיס (ישעיה ס) **דמני שומעניה.** שיואלות עליו שמועות רעות ושמועות שהוא נושא: **ג' ושי"ן.** (8) צר גינתא וזנה שמה סרייא שס מוסרת כן הוא צמסות הגאונים מותר לזנות גם את אמנו שילדמו. ורבותי מפרשים גיפאץ שיעטא קטייל:

בני העיר הוא הו"מ והעם מתפלאין בו בתעניות ובמעמדות. לא גרס וזממנות שהרי גבי מעמדות לא מנינו רחוב אלא לניח הכנסת היו הולכין כדמיא צפ"י במתא דתעניות (דף טו.) כ"י

בגבעה נקרא ומתרגם פשיטא מהו דתימא ליחוש לכבודו דבנימין קמ"ל יהודעי את ירושלה את תועבותיה נקרא ומתרגם פשיטא לאפוקי מדרבי אליעזר דתניא מעשה באדם אחד שהיה קורא למעלה מרבי אליעזר הודע את ירושלה את תועבותיה אמר לו עד שאתה בודק בתועבות ירושלים צא ובודק בתועבות אמך בדקו אחריו ומצאו בו שמץ פסול: ואלו נקרין ולא מתרגמין (רעבד"ן סימן) מעשה ראובן נקרא ולא מתרגם ומעשה ברבי חנינא בן גמליאל שהלך לכבוד והיה קורא חזן הכנסת ויהי בשכון ישראל ואמר לו למתורגמן (הפסק) אל תתרגם אלא אחרון ושביחורו חכמים מעשה עגל השני נקרא ולא מתרגם איזה מעשה עגל השני מן 3 ויאמר משה ער 4 וירא משה תניא ר"ש בן אלעזר אומר לעולם יהא אדם זהיר בתשובותיו שמתוך תשובה שהשיבו אהרן למשה פקרו המוערעים שנאמר 5 ואשליכהו באש ויצא העגל הזה: ברכת כהנים נקרין ולא מתרגמין מ"ט משום דכתיב 6 ישא: א מעשה דוד ואמנון [א] לא נקרין ולא מתרגמין והא אמת מעשה אמנון ותמר נקרא ומתרגם לא קשיא 7 מה אמנון בן דוד הא דכתיב אמנון שקראו ומתרגם לא המקראות הכתובים בתורה לגנאי קורין אותן לשבח כגון 8 וישגלה ישכבנה 9 עפולים במחורים 10 והריונים דביונים 11 לאכול את חוריהם ולשתות את מימיהם 12 שנייהם לאכול את צואתם ולשתות את מימי רגליהם 13 למחראות למוצאות ר' יהושע בן קרחה אומר למחראות כשמזן מפני שהוא גנאי לעבודת כוכבים 14 אמר רב נחמן כל ליצנותא אסירא יבר מליצנותא דעבודת כוכבים דשריא דכתיב 15 כרע כל קרם נבו וכתוב 16 קרסו כרעו יחדיו לא יכלו מלט משא וגו' ר' ינאי אמר מהכא 17 לעגלות בית און וגורו שכן שומרון כי אבל עליו עמו וכמריו עליו יגילו על כבודו כי גלה ממנו אל תקרי כבודו אלא כבירו אמר רב הונא בר מנחם משמיה דרב אחא ברביה דרב איקא שרי ליה לבר ישראל למימר ליה לעובד כוכבים שקליה לעבודת כוכבים ואנחיה בשין תיו שלו אמר רב אשי האי מאן דסנאי שומעניה שרי ליה לבזויה בנימ"ל ושי"ן האי מאן דשפיר שומעניה שרי לשבוחיה ומאן דשבחיה 18 וינוחו לו ברכות על ראשו:

הגהות הגר"א

(א) גבי דלא נכתב פשיטא עין דלח"ט ופ"ג (מ"ו פ"ו פסוק טו) פ"ג מ"ה פסוק טו: (ב) גבי וברכות נקרין ומתרגמן פשיטא מהו דתימא ניווח ללח"ט אהו למיעבד מאהבה ומיראה קמ"ל אזהרות ועושין נקרין ומתרגמן פשיטא מהו דתימא ניווח ללח"ט פייגא דלח"ט אמנון כ"ל: (ג) רש"י ד"ה לאודי שהיה על הסואר: (ד) ד"ה מן ויאמר וכו' העם היה שזדון אהרן וספר המעשה נקרא מעשה העגל השני הס"ד: (ה) ד"ה ומכיו עליו כלל וזמית אשר נמחק: (ו) ד"ה בנימ"ל וי"ב שר"ה וכתיבה מרסו ירושלמי הנושא והסתפא גיורא וגיורתא:

הגהות הגר"א
(א) גבי מעשה דוד ואמנון (בל) מו"מ ובירמיה שנתו צמתי" וע' מו"מ):

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] גבי מעשה דוד ואמנון נקרין ולא מתרגמן כ"ל:

רבינו הננאל

מה לפנינו קודם נברא העולם ומה לאחור, כמיל דלא היישינן. מעשה לוט ובנותיו נקרא ומתרגם. מעשה תמר ויהודה נקרא ומתרגם. מעשה העגל הראשון נקרא ומתרגם. קללות וברכות נקראין מעשה אמנון ותמר נקרא ומתרגם. מעשה אשלוחם בפליגש אביו נקרא ומתרגם. מעשה פילגש בבועה נקרא ומתרגם. ומי ששמו רע, ומתו לכוותו ב' זונה דגיירא וגבירה, ונגלו שוליו ותמסו עקריו. (ופיר') [ופיר'] בן שפת בן גוי. כדורסינן בסנהדרין כמן קרינא לרישיע בר צדיק, רשיעא בר רביעא ומי הא גנאי כ"י ר' יהושע בן קרחה אומר וירשיעם למחראות קורין אותו בכינוי מפני שגניי לעבודה זרה הוא. הכתוב ליתיר זרה הוא. כתוב לרבים אין מבני אותו ליתיר. ר' יהודה אומר המתרגם כן בוצרתה היה זה בראי והמסין היה זה מנקה. פירוש המתרגם (8) העם בצורתו בראי והמסין עליו ולתתי התרגם שנתו היה זה מנקה. תורגמן העומד לפני חכם אינו רשאי ולא להוסיף ולא לפחות ולא לשנות אלא אם כן הוא אביו או רבו. וירושלמי תפלין מוזהו מי קורם, שמואל אמר מוזהו קורמת שכן נהוגת שבחות וכימים טובים מה שאין כן בתפלין. רב דבא אמר תפלין קורמן שנותיקן מפרישין חכם והובלי מברות מה שאין כן במוזהו. מתניתין קורמין לרשיעין שבלת עושין אותה מוזהו שבלת אין עושין אותה תפילה, למה שמעלין בקדש ולא מורדין. ארין עלך הקורא

מסורת הש"ס

(א) נמפרש"י נראה דגרסי דלמח עלמי לענדב מהחיה ובינא וקאמן צ"ל אהרות ועושין גרם דלמח פייג דעמייה וי"כ מהרש"ל ופ"ג ע"ג (1) נכתוב זכח. לא סופרים פ"ט ה"ה"ק. (2) נכ"י: (3) נכ"י: (4) נכ"י: (5) נכ"י: (6) נכ"י: (7) נכ"י: (8) נכ"י: (9) נכ"י: (10) נכ"י: (11) נכ"י: (12) נכ"י: (13) נכ"י: (14) נכ"י: (15) נכ"י: (16) נכ"י: (17) נכ"י: (18) נכ"י: (19) נכ"י: (20) נכ"י: (21) נכ"י: (22) נכ"י: (23) נכ"י: (24) נכ"י: (25) נכ"י: (26) נכ"י: (27) נכ"י: (28) נכ"י: (29) נכ"י: (30) נכ"י: (31) נכ"י: (32) נכ"י: (33) נכ"י: (34) נכ"י: (35) נכ"י: (36) נכ"י: (37) נכ"י: (38) נכ"י: (39) נכ"י: (40) נכ"י: (41) נכ"י: (42) נכ"י: (43) נכ"י: (44) נכ"י: (45) נכ"י: (46) נכ"י: (47) נכ"י: (48) נכ"י: (49) נכ"י: (50) נכ"י: (51) נכ"י: (52) נכ"י: (53) נכ"י: (54) נכ"י: (55) נכ"י: (56) נכ"י: (57) נכ"י: (58) נכ"י: (59) נכ"י: (60) נכ"י: (61) נכ"י: (62) נכ"י: (63) נכ"י: (64) נכ"י: (65) נכ"י: (66) נכ"י: (67) נכ"י: (68) נכ"י: (69) נכ"י: (70) נכ"י: (71) נכ"י: (72) נכ"י: (73) נכ"י: (74) נכ"י: (75) נכ"י: (76) נכ"י: (77) נכ"י: (78) נכ"י: (79) נכ"י: (80) נכ"י: (81) נכ"י: (82) נכ"י: (83) נכ"י: (84) נכ"י: (85) נכ"י: (86) נכ"י: (87) נכ"י: (88) נכ"י: (89) נכ"י: (90) נכ"י: (91) נכ"י: (92) נכ"י: (93) נכ"י: (94) נכ"י: (95) נכ"י: (96) נכ"י: (97) נכ"י: (98) נכ"י: (99) נכ"י: (100) נכ"י: (101) נכ"י: (102) נכ"י: (103) נכ"י: (104) נכ"י: (105) נכ"י: (106) נכ"י: (107) נכ"י: (108) נכ"י: (109) נכ"י: (110) נכ"י: (111) נכ"י: (112) נכ"י: (113) נכ"י: (114) נכ"י: (115) נכ"י: (116) נכ"י: (117) נכ"י: (118) נכ"י: (119) נכ"י: (120) נכ"י: (121) נכ"י: (122) נכ"י: (123) נכ"י: (124) נכ"י: (125) נכ"י: (126) נכ"י: (127) נכ"י: (128) נכ"י: (129) נכ"י: (130) נכ"י: (131) נכ"י: (132) נכ"י: (133) נכ"י: (134) נכ"י: (135) נכ"י: (136) נכ"י: (137) נכ"י: (138) נכ"י: (139) נכ"י: (140) נכ"י: (141) נכ"י: (142) נכ"י: (143) נכ"י: (144) נכ"י: (145) נכ"י: (146) נכ"י: (147) נכ"י: (148) נכ"י: (149) נכ"י: (150) נכ"י: (151) נכ"י: (152) נכ"י: (153) נכ"י: (154) נכ"י: (155) נכ"י: (156) נכ"י: (157) נכ"י: (158) נכ"י: (159) נכ"י: (160) נכ"י: (161) נכ"י: (162) נכ"י: (163) נכ"י: (164) נכ"י: (165) נכ"י: (166) נכ"י: (167) נכ"י: (168) נכ"י: (169) נכ"י: (170) נכ"י: (171) נכ"י: (172) נכ"י: (173) נכ"י: (174) נכ"י: (175) נכ"י: (176) נכ"י: (177) נכ"י: (178) נכ"י: (179) נכ"י: (180) נכ"י: (181) נכ"י: (182) נכ"י: (183) נכ"י: (184) נכ"י: (185) נכ"י: (186) נכ"י: (187) נכ"י: (188) נכ"י: (189) נכ"י: (190) נכ"י: (191) נכ"י: (192) נכ"י: (193) נכ"י: (194) נכ"י: (195) נכ"י: (196) נכ"י: (197) נכ"י: (198) נכ"י: (199) נכ"י: (200) נכ"י: (201) נכ"י: (202) נכ"י: (203) נכ"י: (204) נכ"י: (205) נכ"י: (206) נכ"י: (207) נכ"י: (208) נכ"י: (209) נכ"י: (210) נכ"י: (211) נכ"י: (212) נכ"י: (213) נכ"י: (214) נכ"י: (215) נכ"י: (216) נכ"י: (217) נכ"י: (218) נכ"י: (219) נכ"י: (220) נכ"י: (221) נכ"י: (222) נכ"י: (223) נכ"י: (224) נכ"י: (225) נכ"י: (226) נכ"י: (227) נכ"י: (228) נכ"י: (229) נכ"י: (230) נכ"י: (231) נכ"י: (232) נכ"י: (233) נכ"י: (234) נכ"י: (235) נכ"י: (236) נכ"י: (237) נכ"י: (238) נכ"י: (239) נכ"י: (240) נכ"י: (241) נכ"י: (242) נכ"י: (243) נכ"י: (244) נכ"י: (245) נכ"י: (246) נכ"י: (247) נכ"י: (248) נכ"י: (249) נכ"י: (250) נכ"י: (251) נכ"י: (252) נכ"י: (253) נכ"י: (254) נכ"י: (255) נכ"י: (256) נכ"י: (257) נכ"י: (258) נכ"י: (259) נכ"י: (260) נכ"י: (261) נכ"י: (262) נכ"י: (263) נכ"י: (264) נכ"י: (265) נכ"י: (266) נכ"י: (267) נכ"י: (268) נכ"י: (269) נכ"י: (270) נכ"י: (271) נכ"י: (272) נכ"י: (273) נכ"י: (274) נכ"י: (275) נכ"י: (276) נכ"י: (277) נכ"י: (278) נכ"י: (279) נכ"י: (280) נכ"י: (281) נכ"י: (282) נכ"י: (283) נכ"י: (284) נכ"י: (285) נכ"י: (286) נכ"י: (287) נכ"י: (288) נכ"י: (289) נכ"י: (290) נכ"י: (291) נכ"י: (292) נכ"י: (293) נכ"י: (294) נכ"י: (295) נכ"י: (296) נכ"י: (297) נכ"י: (298) נכ"י: (299) נכ"י: (300) נכ"י: (301) נכ"י: (302) נכ"י: (303) נכ"י: (304) נכ"י: (305) נכ"י: (306) נכ"י: (307) נכ"י: (308) נכ"י: (309) נכ"י: (310) נכ"י: (311) נכ"י: (312) נכ"י: (313) נכ"י: (314) נכ"י: (315) נכ"י: (316) נכ"י: (317) נכ"י: (318) נכ"י: (319) נכ"י: (320) נכ"י: (321) נכ"י: (322) נכ"י: (323) נכ"י: (324) נכ"י: (325) נכ"י: (326) נכ"י: (327) נכ"י: (328) נכ"י: (329) נכ"י: (330) נכ"י: (331) נכ"י: (332) נכ"י: (333) נכ"י: (334) נכ"י: (335) נכ"י: (336) נכ"י: (337) נכ"י: (338) נכ"י: (339) נכ"י: (340) נכ"י: (341) נכ"י: (342) נכ"י: (343) נכ"י: (344) נכ"י: (345) נכ"י: (346) נכ"י: (347) נכ"י: (348) נכ"י: (349) נכ"י: (350) נכ"י: (351) נכ"י: (352) נכ"י: (353) נכ"י: (354) נכ"י: (355) נכ"י: (356) נכ"י: (357) נכ"י: (358) נכ"י: (359) נכ"י: (360) נכ"י: (361) נכ"י: (362) נכ"י: (363) נכ"י: (364) נכ"י: (365) נכ"י: (366) נכ"י: (367) נכ"י: (368) נכ"י: (369) נכ"י: (370) נכ"י: (371) נכ"י: (372) נכ"י: (373) נכ"י: (374) נכ"י: (375) נכ"י: (376) נכ"י: (377) נכ"י: (378) נכ"י: (379) נכ"י: (380) נכ"י: (381) נכ"י: (382) נכ"י: (383) נכ"י: (384) נכ"י: (385) נכ"י: (386) נכ"י: (387) נכ"י: (388) נכ"י: (389) נכ"י: (390) נכ"י: (391) נכ"י: (392) נכ"י: (393) נכ"י: (394) נכ"י: (395) נכ"י: (396) נכ"י: (397) נכ"י: (398) נכ"י: (399) נכ"י: (400) נכ"י: (401) נכ"י: (402) נכ"י: (403) נכ"י: (404) נכ"י: (405) נכ"י: (406) נכ"י: (407) נכ"י: (408) נכ"י: (409) נכ"י: (410) נכ"י: (411) נכ"י: (412) נכ"י: (413) נכ"י: (414) נכ"י: (415) נכ"י: (416) נכ"י: (417) נכ"י: (418) נכ"י: (419) נכ"י: (420) נכ"י: (421) נכ"י: (422) נכ"י: (423) נכ"י: (424) נכ"י: (425) נכ"י: (426) נכ"י: (427) נכ"י: (428) נכ"י: (429) נכ"י: (430) נכ"י: (431) נכ"י: (432) נכ"י: (433) נכ"י: (434) נכ"י: (435) נכ"י: (436) נכ"י: (437) נכ"י: (438) נכ"י: (439) נכ"י: (440) נכ"י: (441) נכ"י: (442) נכ"י: (443) נכ"י: (444) נכ"י: (445) נכ"י: (446) נכ"י: (447) נכ"י: (448) נכ"י: (449) נכ"י: (450) נכ"י: (451) נכ"י: (452) נכ"י: (453) נכ"י: (454) נכ"י: (455) נכ"י: (456) נכ"י: (457) נכ"י: (458) נכ"י: (459) נכ"י: (460) נכ"י: (461) נכ"י: (462) נכ"י: (463) נכ"י: (464) נכ"י: (465) נכ"י: (466) נכ"י: (467) נכ"י: (468) נכ"י: (469) נכ"י: (470) נכ"י: (471) נכ"י: (472) נכ"י: (473) נכ"י: (474) נכ"י: (475) נכ"י: (476) נכ"י: (477) נכ"י: (478) נכ"י: (479) נכ"י: (480) נכ"י: (481) נכ"י: (482) נכ"י: (483) נכ"י: (484) נכ"י: (485) נכ"י: (486) נכ"י: (487) נכ"י: (488) נכ"י: (489) נכ"י: (490) נכ"י: (491) נכ"י: (492) נכ"י: (493) נכ"י: (494) נכ"י: (495) נכ"י: (496) נכ"י: (497) נכ"י: (498) נכ"י: (499) נכ"י: (500) נכ"י: (501) נכ"י: (502) נכ"י: (503) נכ"י: (504) נכ"י: (505) נכ"י: (506) נכ"י: (507) נכ"י: (508) נכ"י: (509) נכ"י: (510) נכ"י: (511) נכ"י: (512) נכ"י: (513) נכ"י: (514) נכ"י: (515) נכ"י: (516) נכ"י: (517) נכ"י: (518) נכ"י: (519) נכ"י: (520) נכ"י: (521) נכ"י: (522) נכ"י: (523) נכ"י: (524) נכ"י: (525) נכ"י: (526) נכ"י: (527) נכ"י: (528) נכ"י: (529) נכ"י: (530) נכ"י: (531) נכ"י: (532) נכ"י: (533) נכ"י: (534) נכ"י: (535) נכ"י: (536) נכ"י: (537) נכ"י: (538) נכ"י: (539) נכ"י: (540) נכ"י: (541) נכ"י: (542) נכ"י: (543) נכ"י: (544) נכ"י: (545) נכ"י: (546) נכ"י: (547) נכ"י: (548) נכ"י: (549) נכ"י: (550) נכ"י: (551) נכ"י: (552) נכ"י: (553) נכ"י: (554) נכ"י: (555) נכ"י: (556) נכ"י: (557) נכ"י: (558) נכ"י: (559) נכ"י: (560) נכ"י: (561) נכ"י: (562) נכ"י: (563) נכ"י: (564) נכ"י: (565) נכ"י: (566) נכ"י: (567) נכ"י: (568) נכ"י: (569) נכ"י: (570) נכ"י: (571) נכ"י: (572) נכ"י: (573) נכ"י: (574) נכ"י: (575) נכ"י: (576) נכ"י: (577) נכ"י: (578) נכ"י: (579) נכ"י: (580) נכ"י: (581) נכ"י: (582) נכ"י: (583) נכ"י: (584) נכ"י: (585) נכ"י: (586) נכ"י: (587) נכ"י: (588) נכ"י: (589) נכ"י: (590) נכ"י: (591) נכ"י: (592) נכ"י: (593) נכ"י: (594) נכ"י: (595) נכ"י: (596) נכ"י: (597) נכ"י: (598) נכ"י: (599) נכ"י: (600) נכ"י: (601) נכ"י: (602) נכ"י: (603) נכ"י: (604) נכ"י: (605) נכ"י: (606) נכ"י: (607) נכ"י: (608) נכ"י: (609) נכ"י: (610) נכ"י: (611) נכ"י: (612) נכ"י: (613) נכ"י: (614) נכ"י: (615) נכ"י: (616) נכ"י: (617) נכ"י: (618) נכ"י: (619) נכ"י: (620) נכ"י: (621) נכ"י: (622) נכ"י: (623) נכ"י: (624) נכ"י: (625) נכ"י: (626) נכ"י: (627) נכ"י: (628) נכ"י: (629) נכ"י: (630) נכ"י: (631) נכ"י: (632) נכ"י: (633) נכ"י: (634) נכ"י: (635) נכ"י: (636) נכ"י: (637) נכ"י: (638) נכ"י: (639) נכ"י: (640) נכ"י: (641) נכ"י: (642) נכ"י: (643) נכ"י: (644) נכ"י: (645) נכ"י: (646) נכ"י: (647) נכ"י: (648) נכ"י: (649) נכ"

מסורת הש"ס

(א) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (ב) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (ג) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (ד) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (ה) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (ו) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (ז) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (ח) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (ט) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (י) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (יא) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (יב) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (יג) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (יד) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (טו) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (טז) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (יז) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (יח) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (יט) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י
 (כ) גרסותיה. ו'ת"י ו'ת"י

בני העיר פרק רביעי מגילה

כו.

עין משפט גור מצוה

כא מ"י פ"י מהל' ס"מ
 הל' ה' טו"ש ע"ד מ"י
 רפ"ט ס"ף י"ט
 כא ב ג ד ה"י ט"ז ט"ח
 ז טו"ש ע"ד י"ד סימן
 ער ס"ף ח' טו"ש ע"ד א"ה
 סימן א ס"ף ז'
 כב ה ו מ"י פ"א מ"ג
 תפלה הל' טו ט
 טור ש"ע א"ח סימן קנ"ג
 ס"ף ע"ד
 כג ז ה ט"י פ"ז מהל'
 תמנות ענייני טל"ה ד'
 טו"ש ע"ד י"ד סימן ר"ט ס"ף
 י':

רבינו חננאל (המשך)

אפשר, כמה דלא אפשר
 למיכריה ולא ליהב דפא
 אחבריה. אלא כש
 שוכרין דפא אחבריה, כך
 מיתרין תורה על גבי תורה.
 ת"ש מיהא אין מוכרין ספר
 תורה אפי' יש ליקח בו
 חדש, ודחוקי התם משום
 פשיעה שמה ימכר הישן
 וליא יודמן ול ליקנות תורה
 כי קא מיבעיא לן דמנח
 ספר תורה לימכר, מהו
 לימכור ישן ולקנות מיד זה
 חדש. ת"ש אין מוכרין ספר
 תורה אלא ללמוד תורה
 ולישא אשה. ש"מ תורה
 בתורה שרי, ודחוקי שני
 תלמוד תורה דאמר מר
 גדול תלמוד שהתלמוד
 מביא לידו משה, ולא
 איפשרי כהניא. אין
 מוכרין ספר תורה
 לכתחילה. ת"ר לא ימכור
 אדם ספר תורה אפי' שאין
 צריך לו. ויתר על כן אמר
 רבן שמעון בן גמליאל
 אפילו אין לו מה יאכל
 ומכר ספר תורה או בתו,
 אינו רואה סימן ברכה
 לעולם. פ"קא מברך בית
 הכנסת לא יקחו רחוב וכן
 במותריהו. אמר רבה לא
 שנו שאם מכרו רחוב יקחו
 בריים בית הכנסת וכן
 במותריהו, כלומר אם
 מכרו רחוב וקנו כנסת
 ותשאר מן הדמים לא יקנו
 אלא כנסת וכן כל השניים
 במשתנות. לא שנו אלא
 אם מכרו והותירו, אבל אם
 גבו מעות ליקנות בית
 הכנסת וקנו בית הכנסת
 והותירו מן המעות, מותר
 להן ליקנות מה שירצו.
 (קתני מיהא אם מכרו רחוב
 לא יקחו אלא בית הכנסת
 וכו'). ומתניין עליה
 מיהא, כמה בריים אמורים
 שלא התנו, וראויקמנה הכי,
 כמה דברי אמורים שלא
 התנו בשעה שמכרו, אבל
 אם התנו מעיקרא, כלומר
 בשעה שמכרו, שבעה
 טובי העיר במעמד אנשי
 העיר, אפי' לדוכסאי,
 שהוא פירוש דוכסאי, שרי.
 אמר ר' יוחנן כל בני העיר
 שהלכו לעיר אחרת ופסקו
 עליהן צדקה, נותנין,
 וכשבאין מביאין אותה
 עמהן ומפרנסין בה עניי
 עירם. אבל יתיר שהלך

בוותיה דרב פפי מסתברא. מהכא משמע דהלכה כר' יהושע
 זן לוי לגבי דר' יוחנן מדמיתיה ראה דהלכה כרז פפי
 משום דרבי יהושע זן לוי קאי כוומיה אע"ג דרבי יוחנן פליג עליה י':
אבל התנו 'ז שובי העיר במעמד בו'. קשה דמיין שהתנו 'ז
 בוזי העיר צמעמד אנשי העיר להמה
 לי להותירו ואמנאי נקטיה והא אפי'
 ככל הדמים יכולין הן לעשות מה
 שירצו כדלמך לעיל אפילו למיטמי
 ציה שיכרל ופרס"י לקנות מן הדמים
 שכל לשמות ויש לומר דנקט והותירו
 לאשמועינן דלף צמותר צעי מנאי
 דסלקא דעתך דלס קנו מן הדמים
 דזר קדושה והותירו דמותר לעשות
 מן המותר כל מה שירצו אפילו צלל
 מנאי קמ"ל דלא:

רבי

למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר ומ"ד תפלה דכתיב ספרה נא הגדולות אשר
 עשה אלישע ואלישע דעבד ברחמי הוא דעבד תסתיים דר' יהושע בן לוי
 הוא דאמר מקום שמגדלין בו תורה דאמר ר' יהושע בן לוי בית הכנסת
 מותר לעשותו בית המדרש ש"מ: אבל מכרו תורה לא יקחו ספרים וכו':
 איבעיא להו מהו למכור ס"ת ישן ליקח בו חדש כיון דלא מעלי ליה אסור
 או דלמא כיון דליכא לעלווי עילוויי אחרניא שפיר דמי תא שמע אבל מכרו
 תורה לא יקחו ספרים ספרים הוא דלא הא תורה שפיר דמי מתני'
 דיעבד כי קא מיבעיא לן לכתחילה ת"ש גוללין ס"ת במטפחות חומשין
 וחומשין במטפחות נביאים וכתובים אבל לא נביאים וכתובים במטפחות
 חומשין ולא חומשין במטפחות ס"ת קתני מיהת גוללים ס"ת במטפחות
 חומשין מטפחות חומשין אין מטפחות ס"ת לא אימא סיפא ולא חומשין
 במטפחות ס"ת הא תורה בתורה ש"ד אלא מהא ליכא למישמע מינה
 תא שמע ^אמניחין ס"ת על גבי תורה ותורה ע"ג חומשין וחומשין ע"ג נביאים
 וכתובים אבל לא נביאים וכתובים ע"ג חומשין ולא חומשין על גבי תורה
 הנחה קאמרת שאני הנחה דלא אפשר דאי לא תימא הכי מיכרך היכי
 כרכינן והא קא יתיב דפא אחבריה אלא כיון דלא אפשר שרי הכא נמי
 כיון דלא אפשר שרי ת"ש דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן משום רשב"ג
 לא ימכור אדם ס"ת ישן ליקח בו חדש התם משום פשיעויהו כי קאמרין
 כגון דכתיב ומנח לאיפרוקי מאי ת"ש דא"ר יוחנן משום ר"מ ^אאין מוכרין
 ס"ת אלא ללמוד תורה ולישא אשה ש"מ תורה בתורה שפיר דמי דלמא
 שאני למוד ^בשהלמוד מביא לידו מעשה אשה נמי ^גאשה נמי ^דאשה נמי אלא שבת
 יצרה אבל תורה בתורה לא ת"ר לא ימכור אדם ס"ת אע"פ שאינו צריך
 לו יתר על כן ארשב"ג ^האפי' אין לו מה יאכל ^וומכר ס"ת או בתו אינו
 רואה סימן ברכה לעולם: וכן במותריהו: אמר רבא הל"ש אמר שמכרו והותירו
 אבל גבו והותירו מותר איתביה אביי בד"א שלא התנו אבל התנו
 אפילו לדוכסוסיא מותר ה"ד אילימא שמכרו והותירו כי התנו מאי הוי
 אלא שגבו והותירו טעמא דהתנו הא לא התנו לא לעולם שמכרו והותירו
 וה"ק יבד"א שלא התנו שבעה טובי העיר במעמד אנשי העיר אבל
 התנו שבעה טובי העיר במעמד אנשי העיר אפילו לדוכסוסיא נמי מותר

לעשות מצית הכנסת בית המדרש: וישקף אס ציה ה' ואס כל ציה
 גדול. צנכוראלון כתיב: ספסיים יס סימן: מוסר לעשות ציה
 המדרש. אלמא ציה המדרש הוי ציה גדול: דיעבד. שמכרוהו ככר
 כדקתני מכרו תורה ומשום הכי מותר
 לאן מה יקחו מהם כי קא מיבעיא
 לן למכור לכתחילה לכן: **חומשין.**
 ספר תורה שאין בו אלא חומש אחד:
אזל לא נביאים וכתובים במטפחות
ספר תורה. שמוריד המטפחות
 מקדושתן: **במטפחות של חומשין.**
 דקא מעלי להו למטפחות: **אזל**
במטפחות ספר תורה לא. אלמא
 אין משנין לכיואל צה אלא למעלה
 הימנה: **אימא סיפא ולא חומשין**
במטפחות של ספר תורה. דהא
 ירדה היא: **וקא מוכיז דפא**
אחבריה. דף גנלל על חצירו:
משום פשיעויהו. שמא משימכור שז
 לא יקנה ומתוך כך יפסדו הדמים:
כי קאמרין דמנח לאיפרוקי. שכמו
 ככר החדש צנית הסופר ואינו מעוכב
 אזל לתם לו דמים: **אלא לנמוד**
תורה. להסתפרנס צו כשנמוד תורה.
 וקס"ד דה"ה לקנות ספר תורה:
שאינו צריך לו. שיש לו אחר: **אינו**
רואה סימן ברכה לעולם. צלותן
 הדמים: **שמכרו והותירו.** מכרו
 אחד מן הקדושות הללו ולקחו
 ממקלט הדמים קדושה מעולה
 והותירו מהן: **אזל גזו.** מעות
 מן הצבור לנורן ספר תורה וקנאוהו
 וימכר צינן מן הדמים מותר להודינן
 שהרי עדיין לא צלו לשימוש קדושה
 חמומה: **אלא הסנו.** על מנת
 לעשות רלווננו מן הדמים:
לדוכסוסיא. מפרש לקמן: **כי הסנו**
מאי הוי. הא דמי קדושה הן:
וטעמא דהסנו. שכגנו לעשות
 רלווננו וחספנו ממותר הדמים:
פרשא דמתא. בני העיר שוכרין
 אדס רוכב סוס שיהא להן מוזמן
 לשולחו בשלימות למושל העיר
 כשצ"טרכו: **נוסחין.** אותה לגבאי
 אותה העיר כדי שלא יחדוס
 פוסקים ואינן נותנין: **וכשון צאיס.**
 וחוריס למקוונ מוכעיס אותן מן
 הגבאים ומפרנסין צה עניי עינן:
 מצר

תורה אור השלם

1. וישקף אס ציה ה' ואת
 בית המלך ואת כל בית
 וירושלם ואת כל בית
 גדול שרף באש:
 מליכס ב כה ט
 2. ה' חפץ למען צדקו
 יגדיל תורה ויאדיר:
 שיעויהו מכ כא
 3. והפך מדרב אל
 גחיו נער איש האלהים
 לאמר ספרה גזי לי את
 כל הגדולות אשר עשה
 אלישע מליכס ב ח ד
 4. כי כה אמר ה' ברא
 השמים הוא האלהים
 יציר הקרן ועשה הוא
 כוננה לא תהו בראה
 לשבת לקרה אני ה' ואין
 עוד: ישעיהו מה יח

גליון הש"ס

גמ' אלא ללמוד תורה.
 ג' צ"ד ק"ח ט"ז ע"ב דמ"ה
 ג' צ"ד ק"ח ט"ז ע"ב דמ"ה
 ג' צ"ד ק"ח ט"ז ע"ב דמ"ה
 ג' צ"ד ק"ח ט"ז ע"ב דמ"ה
 ג' צ"ד ק"ח ט"ז ע"ב דמ"ה
 ג' צ"ד ק"ח ט"ז ע"ב דמ"ה
 ג' צ"ד ק"ח ט"ז ע"ב דמ"ה
 ג' צ"ד ק"ח ט"ז ע"ב דמ"ה
 ג' צ"ד ק"ח ט"ז ע"ב דמ"ה
 ג' צ"ד ק"ח ט"ז ע"ב דמ"ה

מוסף רש"י

אלמא מיהא. ליכא
 למישמע מיהא. דודאי
 ממני לאו טלה דוקא, דלא
 חלף מנייהו דוקא, או
 ריכא או סופא, ונלף אדך
 אטו הווא ולא דיעני ה'
 מנייהו דוקא דנעמר מנייה
 (שבת ע"בא).

רבינו חננאל

כתיב ואת [כל] בית גדול
 שרף באש, ו'ת"י ו'ת"י
 אפי' בית המדרש שהא,
 מקום שמגדלין בו תורה,
 כדכתיב יגדיל תורה
 ויאדיר. ו'י יוחנן אמר בית
 הכנסת, מקום שמגדלין בו
 תפילה. פ"קא אבל
 (מקום) אם מכרו תורה לא
 יקחו ספרים. איבעיא [להן]
 מהו למכור ספר תורה
 וליקח בריים חדש.
 ודייקין ממתניין דקתני
 אם מכרו תורה לא יקחו
 ספרים, את תורה (ל) ויבכר
 שרי, ומתניין לן לכתחילה מאי.
 ואיתנין למיפשטה מיהא דתניא גוללין ספר תורה במטפחות חומשין וחומשין במטפחות נביאים
 וכתובים כו'. ואסיקא ליכא למשמע מינה. ת"ש מניחין תורה על גבי תורה ותורה על גבי חומשין כו'. ורחיקי שני הנחה דלא

לעיר אחרת ופסקו עליו צדקה, נתן לעני אותה העיר. רוב האנשים גור תעניתא, עול לביה בר הווא בן חנילאי וכל בני מאתיה,
 רמו עליהון צדקה ויהבו. כדכתיב למיהרד, אמרו ליה ליהב לן מר וכי' עד כמה דברים אמורים שאין שם
 (א) ז"ל בתורה ש"ד ממני דיעבד וכו'.

כה:

בני העיר פרק רביעי מגילה

מסורת הש"ס

עין משפט גר מצוה

א) עירובין סה. ע"ט.
ב) נבשמש משמט (ח) לפנות
שקלא: אשתא יום אורח
היא ונחה לכל ע"י רש"י
בעירובין וכן מוס' בקידושין
י: ד"ה א"ר אבהו דרובי
מונח משמט (א) [תענית
כ: מולין קב"ה (ד) אבות
פ"ה מ"ג. (ס) ג"י העמור
ע"ך מנ אמר ריש לקיש ט"ו].
ו) בברכות ז' לא. גדה דף ס"ו.
ז) שם דף ע"ח. וי"ח מוס'.
ח) ג' ד"ה ע"עילין.

א נמי פ"ה מהלכות
תפלה הלכה ה טו"ש
א"ר אבהו קודם טעף טו:
ב [טו"ש] שם טעף א"ן:
ג ד ג ד ה מ"י פ"ה
מהל' תפלה הלכה ו' ו'
ט טמ עשין יט טו"ש
א"ר פ"י קתא פ"ה:
ל ד ר מ"י ט"ה הלכה ו'
טו"ש ע"י א"ר אבהו
וטו"ש י"ד ט"י שם
טעף ט':
ז נמי פ"ה מהלכות אכל
הלכה ה טו"ש י"ד טו"ן
שם טעף ט':
לה ח מ"י פ"ה מהלכות
מ"ה הלכה ז' טמ
עשין יט טו"ש י"ד ט"י
רמו טעף פ"ה כה"ה:
לו ט מ"י פ"ה מהל'
אסורי ביאה הל' ד'
טמ לאין קוד טו"ש י"ד
טו"ן קפ"ג:

בתי כנסיות שא' בבב' ע"ה הנאי הן עשויות. רואה לומר כל זמן שהן בטלן דהא חזוין צברייתא דלעיל וגם (ה) שהאמוראים לא היו רואים ליכנס בהן בשמשים מפני גשמים אללא משום דשמעתא זעני צילותא והכל מיירי כשחזר דלא צבזבז מהני התנאי שהרי לעת זא גואל צמחיה צמינו תפקע קדושתן אזל לאותן שצדדן ישראל לא מהני תנאי שהרי קדושתן לעולם קיימת וא"ר כיון דמהני תנאי לאותן צבזבז א"ר קשה מההיא דלעיל (דף טו): דרבינא דהוה ליה (ו) כי כנישתא בצריעה ואמר ליה כי צד אשי זיל זבנה ומשעה טובי העיר ואמאי איתריר לעשות כן אחר שנחרב ו"ל משום דזרעה דזרעה הוי קלות ראש ביותר ועגמת נפש ומשום הכי אסור אפי' צבורנה (ז):

ואעפ"כ אין נוהגין בהן קלות ראש. פירוש צבנינה שהרי צבורנה שרי בכל הני ואכטריר לאשמעינן משום דלקלא דעתך אמייא דדווקא אחילה ושמיה דהוי קלות ראש ציורה הוה לאסור אזל חשבות ללא הוי קלות ראש כל כך סלקא דעתך אמייא דשריא קמ"ל ללא: **שאפילו** רואות מפת דם כחרדל יושבות עליה שבעה נקיים. ולא קשיא מהא דאמר גדדה (דף טו). וצפרק יואל דופן (טו ד' מג). דקאי ביה רב אסורא או רב ששת וביצה בהם. ורפס ספאה לכלתיה כבנישתא בר. ור' זידא ספדיה להאור מרבנן כבנישתא בר. ומבדוין ומבדוין איתן. אמר ר' יודיה אבד אימתי בישובן אבד בחורבנן מניחין אותן ועולין בהן עשבים מפני עגמת נפש. שראין כשרה ורע. אמר רב אשי בתי כנסיות [שבן]בבל על תנאי הן עשויות. לל עשה שריצה יחיד לשיבתו. ואף על פי כן אין נוהגין בהן קלות ראש. ומאי ניהו חשבות. דאמר רב ששת בתי כנסיות משמשין בהן חשבות של רבים לטוף מלינין בהן מת מצוה. ואין נאותין בהן. אמר רבא חכמים ותלמידיהן מותרין בהן. מאי בי רבנן. ביהא רבנן. מאן דאיצטרך למישרי בני כנישתא. או צורבא מרבנן הוה לימא שמעתא. אי גואל הוה לימא הילכתא. אי קרא אבד לימא ספואק ואי לא לימא ליה ליינוקא מאי ספואק. ווי יתבייש בתנא חלף. פ"ה המשמש במאן דבתי המשמשא. אמר רבנא דרבי תנאי דהוה לימא ספואק ואי לא לימא ליה ליינוקא מאי ספואק. ווי יתבייש בתנא חלף. פ"ה המשמש במאן דבתי המשמשא. אמר רבנא דרבי תנאי דהוה לימא ספואק ואי לא לימא ליה ליינוקא מאי ספואק. ווי יתבייש בתנא חלף. פ"ה המשמש במאן דבתי המשמשא. אמר רבנא דרבי תנאי דהוה לימא ספואק ואי לא לימא ליה ליינוקא מאי ספואק. ווי יתבייש בתנא חלף. פ"ה המשמש במאן דבתי המשמשא. אמר רבנא דרבי תנאי דהוה לימא ספואק ואי לא לימא ליה ליינוקא מאי ספואק. ווי יתבייש בתנא חלף. פ"ה המשמש במאן דבתי המשמשא.

תורה אור השלם

1. עמד המדרד ארץ ראה
ויתר גוים ויתפצעו הררי
עד שחוץ צביות עולם
הליכות עולם לה:
חקיקה 13

הנהגות הב"ח

א) נמי אי משום יקרא דמיחה לל' וזמית דרדיה נמחך: (ג) שם ואמתי ליה לרב נתמן בר יצחק לייספדיה מר: (א) שם שהמחשבת צמי צביות ההלכות ואמר עולא לל' וזמית כתיבה על מורה נמחך: (ז) רש"י ד"ה שהמירו וכו' פעמים שאלתי דם גדה פעם אחת מוקינא: (ח) טו"ם ד"ה נמי וכו' וגם האמוראים שלא היו: (י) בא"ד רדוא ליה תיראל ב' כנישתא:

מוסף רש"י

דשמעתא בעא צילותא. דעת לולה כיומא דאסתא. אורה הוה ויה לל. כדאמר צימות נפק הערל (עב). מפני מה לא מלו שאלא מנדבד מפני שאלא טעבא הוה רוח אפיות. אכל צימות דשאמר אמר הוה לא מהלין ביה ולא מסוכנין ביה (ע"ב) ור' יודיה אבד מוט סה"ה. ספירא. מוט סה"ה. וספירא. ספר ודבר ומשנה מורה (סנהדרין 18). וראש המשמש בתגא חלף. המשמש כמורה של מורה כמו ששנו בגמרא (סנהדרין 18). כולו חלף ובעל מן (ע"ב):
א) עבר כסרו ממנו שרי כסר קבלו ככלן (אבות פ"א מ"ג ע"ג וי"ט פ"ד ט"ח). יושבות עליו שבעה נקיים. לנר המאורות לא שפואק. והיורה לא השריטה ז' נקיים אלל לניה שאלמא ווס טכרה מוטא. ואין זכה אלל הרואה שלמא ימיו ליופין בתוך י"ח יום שצין גדה לגדה (ברכות 18א) ולחמיה עליו שים קיבלו עליהם דבר יום (מנחות 98. מב"ד). כל השובה הליכות. משנה ובריימא הלכה למשה מטו (דף עב.).

ואין יניאווין בהם ואין מטיילין בהם והם נכנסין בהן בחמה ובגשמים מפני הגשמים ואין מספידין בהן הספד של יחיד אבל קורין בהן ושונין בהן ומספידין בהן הספד של רבים א"ר יהודה אימתי בישובן אבל בחורבנן מניחין אותן ועולין בהן עשבים ולא יתלוש מפני עגמת נפש עשבים מאן דכר שמייהו חסורי מחסרא והכי קתני 'אומכבדוין אותן ומרביצין אותן כדי שלא יעלו בהן עשבים א"ר יהודה אימתי בישובן אבל בחורבנן מניחין אותן לעלות עלו בהן עשבים לא יתלוש מפני עגמת נפש א"ר אשי יבתי כנסיות שבבבל על הנאי הן עשויות ואעפ"כ אין נוהגין בהן קלות ראש ומאי ניהו יחשבות אמר רב אשי בהכ"נ שמחשבין בו חשבות מלינין בו את המת מלינין סלקא דעתך לא סגי דלאו הכי אלא לסוף שילינו בו מת מצוה: ואין נאותין בהן: אמר רבא יחכמים ותלמידיהם מותרין דאמר ריב"ל מאי בי רבנן ביהא רבנן: ואין נכנסין בהן בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים: כי הוא דרבינא ורב אדא בר מתנה הוו קיימי ושאלי שאילתא מרבא אתא זילחא דמיטרא עיילי לבי כנישתא אמרי האי דעיילינן לבי כנישתא לאו משום מיטרא אלא משום (ב) דשמעתא בעא צילותא כיומא דאסתא א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי אי אצטרך ליה לאיניש למיקרי גברא מבי כנישתא מאי א"ל האי צורבא מרבנן הוה לימא מתני' ואי קרא הוה לימא פסוקא בהן הספד של רבים: ה"ד הספידא דרבים ימחויו רב חסרא כגון הספידא דקאי ביה רב ששת מחויו רב ששת כגון הספידא דקאי ביה רב אסורא או רב ששת וביצה בהם. ורפס ספאה לכלתיה כבנישתא בר. ור' זידא ספדיה להאור מרבנן כבנישתא בר. ומבדוין ומבדוין איתן. אמר ר' יודיה אבד אימתי בישובן אבד בחורבנן מניחין אותן ועולין בהן עשבים מפני עגמת נפש. שראין כשרה ורע. אמר רב אשי בתי כנסיות [שבן]בבל על תנאי הן עשויות. לל עשה שריצה יחיד לשיבתו. ואף על פי כן אין נוהגין בהן קלות ראש. ומאי ניהו חשבות. דאמר רב ששת בתי כנסיות משמשין בהן חשבות של רבים לטוף מלינין בהן מת מצוה. ואין נאותין בהן. אמר רבא חכמים ותלמידיהן מותרין בהן. מאי בי רבנן. ביהא רבנן. מאן דאיצטרך למישרי בני כנישתא. או צורבא מרבנן הוה לימא שמעתא. אי גואל הוה לימא הילכתא. אי קרא אבד לימא ספואק ואי לא לימא ליה ליינוקא מאי ספואק. ווי יתבייש בתנא חלף. פ"ה המשמש במאן דבתי המשמשא. אמר רבנא דרבי תנאי דהוה לימא ספואק ואי לא לימא ליה ליינוקא מאי ספואק. ווי יתבייש בתנא חלף. פ"ה המשמש במאן דבתי המשמשא. אמר רבנא דרבי תנאי דהוה לימא ספואק ואי לא לימא ליה ליינוקא מאי ספואק. ווי יתבייש בתנא חלף. פ"ה המשמש במאן דבתי המשמשא.

יחמירו אלל צנ' רופין כדמתיב ימים רבים צלל עת נדמה (ויקרא טו) פעמים שראיית דם גדה (ו) מוקינתא לשבעה נקיים מן התורה יקיד התחילה לספור שבעה נקיים לאחר שיתיה זכה מגורה וספרה שבעה נקיים וצבצעי ראתה אפי' כחרדל סתרה הכל וצריכה לחזור ולספור שבעה נקיים אז נמי נקיים ראתה שני ימים ולא ידעה והספור ראתה דהוה לכו שלשה ימים רופין וצריכה שבעה נקיים וכן להנחת

רבינו חננאל

ואין נאותין ויין מטיילין בהן ואין נכנסין בהן מפני החמה ומפני הגשמים, אמר ר' יודיה אבד אימתי בישובן אבד בחורבנן מניחין אותן ועולין בהן עשבים מפני עגמת נפש. שראין כשרה ורע. אמר רב אשי בתי כנסיות [שבן]בבל על תנאי הן עשויות. לל עשה שריצה יחיד לשיבתו. ואף על פי כן אין נוהגין בהן קלות ראש. ומאי ניהו חשבות. דאמר רב ששת בתי כנסיות משמשין בהן חשבות של רבים לטוף מלינין בהן מת מצוה. ואין נאותין בהן. אמר רבא חכמים ותלמידיהן מותרין בהן. מאי בי רבנן. ביהא רבנן. מאן דאיצטרך למישרי בני כנישתא. או צורבא מרבנן הוה לימא שמעתא. אי גואל הוה לימא הילכתא. אי קרא אבד לימא ספואק ואי לא לימא ליה ליינוקא מאי ספואק. ווי יתבייש בתנא חלף. פ"ה המשמש במאן דבתי המשמשא. אמר רבנא דרבי תנאי דהוה לימא ספואק ואי לא לימא ליה ליינוקא מאי ספואק. ווי יתבייש בתנא חלף. פ"ה המשמש במאן דבתי המשמשא.

בני העיר פרק רביעי מגילה

ל.

(א) [לעיל ט"ז:] (ג) דף ט"א (ד) [לעיל ט"ז].

תורה אור השלם

1. ועשיית כבוד נחשת וכן נחשת לרדף נחשת אתו בין אהל מועד ובין המזבח ונחשת שמה קמח: שמות ל יח
2. החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון והוא לכם לחדשי השנה: שמות יב ב
3. בה אמר יי צבאות ויפקדתי את אשר עשה עמלק לישראל אשר שם לו בדרך בעלתו ממקרים: שמות יב ב
4. ויפקדתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ונקבל גלגליכם אשר אתכם: יחזקאל לו כה
5. בה אמר אדני יי בראשון באחד לחדש תקח פר בן בקר תמים וטאת את המקדש: יחזקאל מה יח

הגהות הב"ה

- (א) רש"י ד"ה וכן מנא דני שמולל בתוספתא לה. שהלך כתיבתו זו אלו: (ב) ר"ה פ"ב בקר תמים כרבי חמא בר' חיננא:

מוסף רש"י

הל להיות. ר"ה אלו, בפרשה הסמוכה לה. לפטת שקלים וקמח כ"ח. וכופלין אותה. שנת שניה ע"פ שקלוה כלאשונה (טו).

אמרי אוקומי הוא דמוקמי הסס. כלומר אין הדבר ניכר לשם פרשת שקלים אלא סברי שלם נסמימה פרשת ואתה תזוה עד כאן: **ואד האני וקרי.** חוזר וזונה לקרות מני תשא עד ועשית כיוור נחוסת וגו'. **כופלה בשבסות.** שקורין אותה שני שבתות זו אחר זו: **רב אמר מקדימין.** וקורין בני משא לשבת שעבר כדמנן צמתני: **דאס פן.** דמאחרין צלרי לכו לשולחנות משני שבתות דמאמרין לעילי משום ששולחנות הולכרו לשבת צמדינה צט"ו מקדימין וקורין מראש חודש שיהו דורשין שמי שבתות לפנין כדבן שמעון בן גמליאל ואס מאחר עד למחרת ראש חדש אין כלן הקדמה שמי שבתות: **חמיסר צמני בשבסות אוקמע.** והוא היום לא ימחילו ללאת ולישב צמדינה מפני כבוד השבת: **לא נפקי עד כהד בשבסות.** וכי מאחרת נמי איכא שמי שבתות הלך מאחרין כדי שלא תאטרך להפסיק בן ז' פרשיות: **כחון שבת דוקא.** דלא מאחרת ודאי צברי להו יומי לשולחנות: **אמר שמואל.** האי שבתות דקמני לאו תוך שצבע אלף תוך שבת עלמנו: **וכן סנא דני שמואל.** בתוספתא (א) דהך צרייתא אי זו היא שבת ראשונה כל שחל ר"ח אדר להיות זה ציוס שבת עצמו ואפילו חל צערב שבת של אחרון כאלו חל זה. אלא מאחרין אשמועינין: **מסרגין.** לשון סריגין א. כלומר מפסיקין לשבתות זין פרשה לראשונה לשניה כשחל ר"ח צמול שמקדימין לשעבר דל"כ צברי להו יומי לשולחנות ומפסיקין לשבת הבאה ולשבת שלישית קורין וזכר כדי שמהא סמוכה וזכר לפורים: **אין מסרגין.** כדפרשט ואילו: **אימתי אני אומר אין מסרגין בזמן שחל להיות צערב שבת.** דני נמי מאחרין לא צברי יומי לשולחנות כדאמר שמואל לעיל סוף שולחנות לא יצני עד חד בשבת הלכך מאחרין ואין כאן סירוג: **אכל בזמן שחל להיות כחון שבת.** דלא מאחרת להו צברי להו יומי לשולחנות לא נפקי עד כחון נקדים ויש כאן סירוג: **הכי גרסינן כי היכי דלא ליקדום עשייה לזיכרה:** סגן **בשניה זכור.** קא סלקא דעתך **כראש חודש אדר שחל להיות שבת** קאי דמירי ציה רישא דמנמיטין: **שניה להפסקה.** כלומר לאו ארישא קאי אלף אסיפא קאי דקמני חל להיות בתוך השבת מקדימין לשעבר ומפסיקין לשבת הבאה ועלה קאי ואמר צמנת של אחר הפסקה קורין וזכר צמון שצבע שלאחריה יהא פורים: **איו היא שבת שניה.** כלומר שבת של פרשה שניה שניה שבת: **צטוה.** לאחריה ואפילו חל פורים צערב שבת: **צב.** ציוס שבת עצמו קורין הפרשה צו ציוס ואפילו חל צערב שבת אחרון כאלו חל לשבת שלמחרת והיינו כשמואל: **חל להיות פורים בשבת.** דברי הכל אין קורין וזכר לשעבר דהא השתא לא קדמה עשייה לזיכרה וגבי מוקפיין קדמה זכירה לעשייה: **עדיין היא מתלוננת.** אף צו אחר רב מקדימין כדי שתקדם זכירה לעשייה דעיריות:

אמרי אוקומי הוא דקא מוקמי התא אלא אמר אביי קרו שיתא מואתה תצוה עד יועשית וחד תני וקרי מכי תשא עד ועשית מיתבי (א) חל להיות בפרשה הסמוכה לה בין מלפניה בין מלאחריה קורין אותה וכופלין אותה בשלמא לאביי ניהא אלא לר' יצחק נפחא קשיא אמר לך ר' יצחק נפחא ולאביי מי ניהא תינח לפנייה לאחריה היכי משבחת לה אלא מואי אית לך למימר כופלה בשבתות הכא נמי כופלה בשבתות חל להיות בכי תשא עצמה א"ר יצחק נפחא קרו שיתא מן ועשית עד ויקהל וחד קרי מכי תשא עד ועשית מתקוף לה אביי השתא אמרי למפרע הוא דקרי אלא אמר אביי קרו שיתא עד ויקהל וחד תני וקרי מכי תשא עד ועשית תניא בוותיה דאביי חל להיות בכי תשא עצמה קורין אותה וכופלין אותה: **חל להיות בתוך השבת** מקדימין לשבת שעברה: **איתמר ר"ה** אדר שחל להיות בערב שבת רב אמר מקדימין ושמואל אמר מאחרין רב אמר מקדימין דאם כן בצרי להו יומי שולחנות ושמואל אמר מאחרין אמר לך סוף סוף חמיסר במעלי שבתא מיקלע ושולחנות לא נפקי עד חד בשבא הלכך מאחרין תנן חל להיות בתוך השבת מקדימין לשעבר ומפסיקין לשבת אחרת מואי לאו אפילו בע"ש לא בתוך השבת דוקא ת"ש איוו היא שבת ראשונה כל שחל ר"ח אדר להיות בתוכה ואפילו בערב שבת מואי לאו אפילו בע"ש דומיא דתוכה מה תוכה מקדימין אף ע"ש מקדימין אמר שמואל בה וכן תנא דבי שמואל בה כתנאי מסרגין לשבתות דברי ר' יהודה הנשיא ר"ש בן אלעזר אומר אין מסרגין אמר ר"ש בן אלעזר אימתי אני אומר אין מסרגין בזמן שחל להיות בע"ש אבל בזמן שחל להיות בתוך השבת מקדים וקורא משבת שעברה אע"פ שהוא שבט: **בשנייה זכור וכו'.** איתמר פורים שחל להיות בע"ש רב אמר מקדימין פרשת זכור ושמואל אמר מאחרין רב אמר מקדימין כי היכי דלא תיקדום עשייה לזיכרה ושמואל אמר מאחרין אמר לך כיון דאיכא מוקפיין דעבדי בחמיסר עשייה וזיכרה בהדי הדדי קא אתיין תנן בשנייה זכור והא כי מיקלע ריש ירחא בשבת מיקלע פורים בערב שבת וקתני בשניה זכור אמר רב **פפא מאי שניה שניה להפסקה** תא שמע יאיוו שבת שניה כל שחל פורים להיות בתוכה ואפילו בערב שבת מואי לאו ערב שבת דומיא דתוכה מה תוכה מקדימין אף ערב שבת מקדימין אמר שמואל בה וכן תנא דבי שמואל בה חל להיות בשבת עצמה אמר ר"ה לדברי הכל אין מקדימין ורב תנמן אמר עדיין היא מחלוקת איתמר נמי א"ר חייא בר אבא אבא רבי אבא אמר רב פורים שחל להיות בשבת ומפסיקין וקורא בשבת שעברה וכו': **בשלישית פרה אדומה וכו'.** תנו רבנן פורים היא שבת שלישית כל שסמוכה לפורים מאחריה איתמר ר' חמא בר' חנינא אמר שבת הסמוכה לר"ח ניסן ולא פליגי הא דאיכלע ר"ח ניסן בשבת הא דאיכלע באמצע שבת: **ברביעית החדש הזה לכם:** תנו רבנן ר"ח אדר שחל להיות בשבת קורין כי תשא ומפטירין ביהודיע ואי זו היא שבת ראשונה כל שחל ר"ח אדר להיות בתוכה ואפילו בערב שבת יבשניה זכור ומפטירין בפדתי ואי זו היא שבת שניה כל שחל ר"ח אדר להיות בתוכה ואפילו פורים להיות בתוכה ואפילו בערב שבת הישית כל שסמוכה מאחריה ברביעית החדש הזה ומפטירין בה אמר ה' [אלהים] בראשון באחד לחדש ואיוו

עדיין היא מחלוקת איתמר נמי וכו'. קשיא אמאי לא פריך מצרייתא דקמני לחויה שבת שניה כל שחל פורים להיות בתוכה ואפילו צערב שבת ולרצ הו מנאי למימר ואפי' שבת שאלחר כך וכל שכן צערב שבת שלפניה מקדימין לשבת שעברה וי"ל דהך צרייתא היינו צרייתא דצממון אחר ממני דצריציעת המדס הזה ואנצ דמני ואפילו צערב שבת גבי שבת ראשונה וגבי שבת צריציעת דהו דוקא מנא גבי שבת צערב שבת ולא שבת אף על גז דלא הו דוקא: **ושאל**

ותהוה תניא בוותיה דאביי חל להיות בכי תשא עצמה קורין אותה: **חל להיות בתוך השבת** מקדימין לשבת שעברה: **איתמר ר"ה** אדר שחל להיות בערב שבת רב אמר מקדימין ושמואל אמר מאחרין רב אמר מקדימין דאם כן בצרי להו יומי שולחנות ושמואל אמר מאחרין אמר לך סוף סוף חמיסר במעלי שבתא מיקלע ושולחנות לא נפקי עד חד בשבא הלכך מאחרין תנן חל להיות בתוך השבת מקדימין לשעבר ומפסיקין לשבת אחרת מואי לאו אפילו בע"ש לא בתוך השבת דוקא ת"ש איוו היא שבת ראשונה כל שחל ר"ח אדר להיות בתוכה ואפילו בערב שבת מואי לאו אפילו בע"ש דומיא דתוכה מה תוכה מקדימין אף ע"ש מקדימין אמר שמואל בה וכן תנא דבי שמואל בה כתנאי מסרגין לשבתות דברי ר' יהודה הנשיא ר"ש בן אלעזר אומר אין מסרגין אמר ר"ש בן אלעזר אימתי אני אומר אין מסרגין בזמן שחל להיות בע"ש אבל בזמן שחל להיות בתוך השבת מקדים וקורא משבת שעברה אע"פ שהוא שבט: **בשנייה זכור וכו'.** איתמר פורים שחל להיות בע"ש רב אמר מקדימין פרשת זכור ושמואל אמר מאחרין רב אמר מקדימין כי היכי דלא תיקדום עשייה לזיכרה ושמואל אמר מאחרין אמר לך כיון דאיכא מוקפיין דעבדי בחמיסר עשייה וזיכרה בהדי הדדי קא אתיין תנן בשנייה זכור והא כי מיקלע ריש ירחא בשבת מיקלע פורים בערב שבת וקתני בשניה זכור אמר רב **פפא מאי שניה שניה להפסקה** תא שמע יאיוו שבת שניה כל שחל פורים להיות בתוכה ואפילו בערב שבת מואי לאו ערב שבת דומיא דתוכה מה תוכה מקדימין אף ערב שבת מקדימין אמר שמואל בה וכן תנא דבי שמואל בה חל להיות בשבת עצמה אמר ר"ה לדברי הכל אין מקדימין ורב תנמן אמר עדיין היא מחלוקת איתמר נמי א"ר חייא בר אבא אבא רבי אבא אמר רב פורים שחל להיות בשבת ומפסיקין וקורא בשבת שעברה וכו': **בשלישית פרה אדומה וכו'.** תנו רבנן פורים היא שבת שלישית כל שסמוכה לפורים מאחריה איתמר ר' חמא בר' חנינא אמר שבת הסמוכה לר"ח ניסן ולא פליגי הא דאיכלע ר"ח ניסן בשבת הא דאיכלע באמצע שבת: **ברביעית החדש הזה לכם:** תנו רבנן ר"ח אדר שחל להיות בשבת קורין כי תשא ומפטירין ביהודיע ואי זו היא שבת ראשונה כל שחל ר"ח אדר להיות בתוכה ואפילו בערב שבת יבשניה זכור ומפטירין בפדתי ואי זו היא שבת שניה כל שחל ר"ח אדר להיות בתוכה ואפילו פורים להיות בתוכה ואפילו בערב שבת הישית כל שסמוכה מאחריה ברביעית החדש הזה ומפטירין בה אמר ה' [אלהים] בראשון באחד לחדש ואיוו

עין משפט
גר מצוה

גה א מיי פ"ג מהל
תפלה הלכה כג:
נו ב ג מיי טס הלכה כ
טושיע א"ח סימן
מפרס עוף ה'
גו ד ה מיי טס הלכה כ
גה ו מיי טס טושיע טס
טפ"ג:
גפ"ז מיי טס טושיע טס
טפ"ג:
ה ה מיי טס טושיע טס
טפ"ג:
סא ט מיי טס טושיע
טס טפ"ג:
טפ"ג:

רבינו חננאל

אמר אביי קרי שיתא מואתה תצוה עד ועשית כיוור נחוסת וחד תני וקרי מכי תשא עד ועשית כיוור נחוסת. וקיימא לן כוותיה. חל להיות ראש חודש אדר בכי תשא עצמה, אמר אביי קרי שיתא מן תשא עד ויקהל, וחד חוזר וקורא מכי תשא ועד ועשית כיוור נחוסת. וקיימא לן כוותיה דתניא ויתמר ראש חודש אדר שחל להיות בערב שבת, רב אמר מקדימין וקורין פרשת שקלים בשבת שריא כ"ו יום בשבט, שאם לא תקרא כך אלא בשבת שריא שני ימים באדר בצרי יומי שולחנות, בענן משעה שמפטירין בשקלין עד ט"ו [באדר, ט"ו יום] ואחר כך יוצאין השולחנות, והנה אם שבת בשני ימים לאור נמצאו השולחנות יוצאין ב"ד יום ופרק שמואל דאמר מאחרין וקורין בשבת שהיא שני ימים באדר, כיון ששולחנות כל אימת דחל י"ה באדר בערב שבת לא נפקי עד חד בשבת, לא בצרי ואקשיין לשמואל דתניא איוו היא שבת ראשונה כל שחל ראש חודש אדר להיות בתוכה [ואפילו בערב שבת], ודייקין מאי לאו ערב שבת דומיא דתוכה מה כשחל להיות בתוכה מקדימין וקרינן פרשת שקלים, אף כשחל ראש חודש אדר בערב שבת מקדימין וקרינן משבת שעברה. ופרק שמואל לא תימא בתוכה אלא בה. וכך היא סוגיא דמנמיא, איוו היא שבת ראשונה כל שחל ראש חודש אדר להיות בתוכה [בתוכה] ואפילו בערב שבת. כשה, בשבת עצמה, כשה שחל להיות ראש חודש אדר בשבת עצמה קורין בו פרשת שקלים, כך אפי' אם חל להיות בערב שבת קורין בשבת עצמה. והא פלוגתא דרב ושמואל כתנאי היא, דתניא מסרגין לשבתות דברי ר' יהודה כו'. פי מסרגין מפסיקין, דתנן קריא סריגין ומפטירין פסיקין פסיקין, ואמר ר' שמעון (מ)אימתי אני אומר אין מסרגין, כלומר שאין מפסיקין אלא שקורין שבת אחר שבת, בזמן שחל ראש חודש אדר

לחיות ערב שבת. מכלל דסבר שקורין פרשת שקלים למחר כשמואל ולפיכך אין מפסיקין. ותנא קמא סבר מקדימין וקורין משבת שעברה אע"פ שהיא שבט כרב, ומפסיקין בשבת שריא שני ימים באדר. וקיימא לן כרב גוי' דפרק שמואל לטעמיה לית הילכתא כוותיה. ת"ר ראש חודש אדר שחל להיות בשבת קורין בכי תשא ומפטירין ביהודיע ואיוו היא שבת ראשונה כל שחל ראש חודש אדר להיות בתוכה וכו'. בפרשת שבת. בשלישית פרה אדומה ומפטירין ויהי עליכם, ואיוו היא שבת שלישית כל שסמוכה לפורים מאחריה והא כשחל ראש חודש ניסן באמצע שבת אבל ואם חל ראש חודש [חודש] ניסן להיות בשבת נמצאת שבת שלישית הסמוכה לראש חודש ניסן. ברביעית החדש הזה ומפטירין כה אמר ה' בראשון באחד לחדש כו'. ד"ש"למי ר' בא בשם ר' חייא בר אשי אין מפסיקין בין פורים לפרה. ר' לוי אמר אין מפסיקין בין פרה לחדש. וסמינתוהו של פרשיות הללו, בין המוסות הללו אם רצה לשלוח ויחתן בני שליש רביעי לא ישתא. ובדין הוא שיקדום החדש לפרה. שבאדר ביסן הוקם המוסך ובשני ימים בניסן נשרפה הפרה, ולמה הקדימה מפני שהיא טהורה של ישראל.

בני העיר פרק רביעי מגילה

לא

מסורת הש"ס

(א) והם סימני ראשי פרשיה
 דיניו יום ראשון משכו וקחו
 יום ב' שור או כשז יום
 ג' קדש לי כל כבוד יום
 ד' אש כסף תלוה יום ה'
 פסל כל יום ו' כמדרגה
 להיווה ויזכר וגו' מנדב
 מינו ועשו בני ישראל את
 הפסח ביום ו' בשלח ביום
 ח' ביכר אל הכבוד אשר
 יולד וגו' משנה בבורה
 ט' וכן חוקי יום ז' שהיה
 ח' וי' נתינת ז' פ' דה
 ט' וי' צ' ח' וי' נתינת ז'
 ו' וי' וי' וי' נתינת ז'
 ז' וי' וי' וי' נתינת ז'
 ח' וי' וי' וי' נתינת ז'
 ט' וי' וי' וי' נתינת ז'
 י' וי' וי' וי' נתינת ז'
 י"א וי' וי' וי' נתינת ז'
 י"ב וי' וי' וי' נתינת ז'

תורה אור השלם

1. וידבר משה את מדיני
2. (וישעה ה')
3. (מלכים ב-ב כג)
4. (שמות י')
5. (שמואל ב-ב כג)
6. (דברים טו)
7. (ישעיהו י')
8. (דברים טו)
9. (חבקוק י')
10. (שמות יט)
11. (דיוקאל א')
12. (במדבר כט)
13. (ירמיהו לא)
14. (בראשית כא)
15. (שמואל א-ב)
16. (בראשית כב)
17. (ויקרא טו)
18. (ישעיהו כז)
19. כי ה' אלהיכם הוא
- אלהי האלילים ואגדי
- האדנים האל הגדל
- הגבר והנורא אשר לא
- ישא קרנו ולא יתקדש
- עשה מושפט יתום
- ואלקנה ואתבדד קהת
- לו להם ושמלתי
- ברכי י-ד-ה
- כי ביה חזק רם
- ונשא שכן עד וקדוש
- שמו מרומם וקדוש אשכנז
- אזת דבא ושפי לא
- לחיות רוח שפלים
- ולקחיתו ואתבדד קהת
- לוי להם ושמלתי
- שיעיהו יו טו
- שירו ואלהים יגידו
- שמו סלו לרוב ערבבות
- ביה שמו ויעלו לפניה
- אזת יתומים ויתן אלמנות
- אלהים במעון קדשו
- החליטו ח ה-ו
22. (וכריה י')
23. (מלכים א-א ח)
24. (מלכים א-א ט)
25. (שמות לג)
26. (דיוקאל לו)
27. (דיוקאל לח)
28. (וכריה ג')
29. (מלכים א-א ז')
30. (שמות יז')
31. (במדבר כח)
32. (ישעיהו ח')
33. (שמואל א-א ב')

מוסף רש"י

ובמנחה קורין בעריות.
 זו שקורין ממנה בעריות
 מפני מה, כצד הבית
 אין מתקשרין בו עונות עד
 שיחורו בתשובה, ואף על
 גב דלמדין (יומא פה) כל בעירות שצבור בין עשה תשובה בין לא עשה תשובה יום הכפורים מביא ליה ה' אלהי ישראל וכו' ענינו שיהיה ביה כבוד והוא יתעורר ויזכר שיהיה ביה כבוד והוא יתעורר ויזכר שיהיה ביה כבוד והוא יתעורר ויזכר

כריות וקללות. דלם בחקומי' להודיע של על עסקי המטע צלה פורענות לעולם ויחזרו בתשובה וינללו מלכה שהן מתענין עליה: **אין מפסיקין בקללות**. כדמפרש מילתא שאין שנים קורין בהן אלא אחד קורא את כולן ושנים הראשונים קורין פרשת כריות: קורין

בכרות וקללות אין מפסיקין בקללות בשבת אחר קורא את כולן בשני ובחמישי בשבת במנחה קורין כסדרן ואין עולים להם מן החשבון שגמאר יודבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל מצותן שיהו קורין כל אחד ואחד בזמנו: **גמ' ת"ר** בפסח קורין בפרשת מועדות ומפטיירין ב' בפסח גלגל והאידינא דאיכא תרי יומי יומא קמא בפסח גלגל ב'ולמחר ב' בפסח יאשיהו ושאר ימות הפסח מלקט וקורא מענינו של פסח מאי היא אמר רב פפא מאפ"ו סימן יום טוב האחרון של פסח קורין ויהי בשלח ומפטיירין וידבר דוד ולמחר ב' כל הבכור ומפטיירין עוד היום אמר אביי והאידינא נהגו עלמא למיקרי ב' משך תורא קדש בכספא פסל במדברא שלח בכורא בעצרת שבעה שבועות ומפטיירין ב'בחבוק אחרים אומרים ב' בחדש השלישי ומפטיירין ב' במדברא והאידינא דאיכא תרי יומי עבדין בתרווייהו ואיפכא בראש השנה ב' בחדש השביעי ומפטיירין ב' הבן יקור לי אפרים ויש אומרים ב' וה' פקד את שרה ומפטיירין ב' בחנה והאידינא דאיכא תרי יומי יומא קמא כיש אומרים למחר ב' והאלהים נסה את אברהם ומפטיירין הבן יקור ביוה"כ קורין ב' אחרי מות ומפטיירין ב' כי כה אמר רם ונשא ובמנחה קורין בעריות ומפטיירין ב' ביונה אמר ר' יוחנן כל מקום שאתה מוצא גבורתו של הקב"ה אתה מוצא ענוותנותו דבר זה כתוב בתורה וישנוי בבניאים ומשולש ככתובים כתוב בתורה ב' כי ה' אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדוני האדונים וכתוב בתורה עושה משפט יתום ואלמנה שנוי בבניאים כה אמר רם ונשא שוכן עד וקדוש וגו' וכתוב בתורה ואת דכא ושפל רוח משולש בכתובים דכתיב ב' וסלו לרובב בערבות ביה שמו וכתיב בתורה אבי ויתומים ודיין אלמנות וי"ט ראשון של חג קורין בפרשת מועדות בשבתות כהנים ומפטיירין ב' הנה יום בא לה' והאידינא דאיכא תרי יומי ב' למחר מקרא ה"ג קרינא אפטורי מאי מפטיירין ב' ויקהל אל המלך שלמה וישאר כל ימות החג קורין בקרבנות החג וי"ט האחרון ב' קורין כל הבכור מצות וחוקים ובכור ומפטיירין ב' יהי ככלות שלמה ב' למחר קורין וזאת הברכה ומפטיירין ב' ויעמד שלמה אמר רב הונא אמר רב בשבת שחל להיות בחולו של מועד בין בפסח בין בסוכות מקרא קרינא ב' ראה אתה אפטורי בפסח העצמות היבשות ובסוכות ב' ביום בא גוג ב' בחנוכה בנשיאים ומפטיירין ב' בגרות דוכריה ו' ואי מיקלעי שתי שבתות קמיייתא בגרות דוכריה בתריותא בגרות שלמה ב' בפורים ב' ויבא עמלק ב' בראשי חדישים ב' ובראשי חדשיכם ב' ראש חדש שחל להיות בשבת מפטיירין ב' והיה מדי חדש בחדשו חל להיות באחד בשבת מאתמול מפטיירין ב' ויאמר לו יתנות מחר חדש אמר רב הונא ב' ראש

שחוקת הבית היתה צאותה אסיפה וצחג הסוכות: קורין כל הצבור. אלא שמתחילין עשר תעשר ב' לפי שיש צאותה פרשה מלות וחוקים הרבה הנהוגות צחג צאותו ומן שהוא ומן אסף ועת שהעניים רכיבין לאסוף ומאלל לביתם ועוד ש' צאותה פרשה מלות מעשר עני ומלות נתון ומן תתן ומנות ומעטק לעבד עברי ושילוח פתשי והעבט בעציתו: ויהי **כללות שלמה**. על שם ציוס השמיני שלח את העם: **מקרא קרינא** ראה אפס. שיש שם מלות שבת ורגלים וחולו של מועד דמתיב את לפי שיש ב' חגים ושבתות ורגלים ויזכור יום יצאנו ממצרים ויזכור יום יצאנו ממצרים ויזכור יום יצאנו ממצרים ויזכור יום יצאנו ממצרים

בצלמות היבשות. שילאו מנמרים לפי הק: **ציוס צא גוג**. והוא ההלכות האמורה בזכריה ב' צנהה יום צא לה' יום **ציוס דוכריה**. רני ושמי על שם ראיתי והנה מנורת זהב כולה וגו': **גרות דשלמה**. יעש חירוס [וגו'] ואת המנורות חמש מינין וגו':

והאידינא נהגו עלמא למקרי משך תורא וכו'. אומר ר"י דזה הסדר לא ישמנה רק כשחל פסח ביום חמישי שא' ב' קורין משך תורא וציוס שלישי שהוא שבת של מול המועד קורין ראה אתה אומר אלו וצקלא היו פסל לך כדלמדין לקמן דשבת של חול המועד אין ציוסין זין בחדשי קורין

ראה אתה אומר אלו וציוס ד' וחמישי וששי של פסח שהוא אצ"ג דשבת לא יקראו פסל לך בחמישי של פסח כמו שרגילין בשאר שנים אלא ציוס (ה') ארבע וחמישי וששי יקראו קדש צנספא כדמדברא:

במנחה קורין בעריות. לפי שהשנים מוקדשות בשביל כבוד היום לפיכך ריין להזכירם שלא ישלכו בהן ובמדרש יש שלכן קורין בעריות לפי שישאר עושין רמז להקצ"ה שכשם שהזכיר אותם שלא לגלות ערוה כך לא תגלה ערותם בעונותם:

למחר קרינא וזאת הברכה ומפטיירין ויעמוד שלמה. ויש מקומות שנהגו להפטיר ביהי אחרי מות משה וציוס הוא ש"ה הש"ס אין אומר כן ויש אומרים שזכר האי גאון תקן לומר ויהי אחרי מות משה אצל אינן יודעין הסדרא אמאי שיהא סדר הש"ס:

מפטייר ויאמר לו יתנות מחר חדש. קראו למלאין אין עושין כן כשחל ר"ח אדר וראש חדש ניסן צלחד בשבת ולמלאי מפטיירין ציהודע וצלחשון צלחד לחדש וי"ל משום דהפטרה ליהודע מדברת שקליס ומוכרת שראש חדש אדר יהיה צלמות שבע ב':

אמה מוצא ענוותנותו דבר זה כתוב בתורה וישנוי בבניאים ומשולש ככתובים כתוב בתורה ב' כי ה' אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדוני האדונים וכתוב בתורה עושה משפט יתום ואלמנה שנוי בבניאים כה אמר רם ונשא שוכן עד וקדוש וגו' וכתוב בתורה ואת דכא ושפל רוח משולש בכתובים דכתיב ב' וסלו לרובב בערבות ביה שמו וכתיב בתורה אבי ויתומים ודיין אלמנות וי"ט ראשון של חג קורין בפרשת מועדות בשבתות כהנים ומפטיירין ב' הנה יום בא לה' והאידינא דאיכא תרי יומי ב' למחר מקרא ה"ג קרינא אפטורי מאי מפטיירין ב' ויקהל אל המלך שלמה וישאר כל ימות החג קורין בקרבנות החג וי"ט האחרון ב' קורין כל הבכור מצות וחוקים ובכור ומפטיירין ב' יהי ככלות שלמה ב' למחר קורין וזאת הברכה ומפטיירין ב' ויעמד שלמה אמר רב הונא אמר רב בשבת שחל להיות בחולו של מועד בין בפסח בין בסוכות מקרא קרינא ב' ראה אתה אפטורי בפסח העצמות היבשות ובסוכות ב' ביום בא גוג ב' בחנוכה בנשיאים ומפטיירין ב' בגרות דוכריה ו' ואי מיקלעי שתי שבתות קמיייתא בגרות דוכריה בתריותא בגרות שלמה ב' בפורים ב' ויבא עמלק ב' בראשי חדישים ב' ובראשי חדשיכם ב' ראש חדש שחל להיות בשבת מפטיירין ב' והיה מדי חדש בחדשו חל להיות באחד בשבת מאתמול מפטיירין ב' ויאמר לו יתנות מחר חדש אמר רב הונא ב' ראש

שחוקת הבית היתה צאותה אסיפה וצחג הסוכות: קורין כל הצבור. אלא שמתחילין עשר תעשר ב' לפי שיש צאותה פרשה מלות וחוקים הרבה הנהוגות צחג צאותו ומן שהוא ומן אסף ועת שהעניים רכיבין לאסוף ומאלל לביתם ועוד ש' צאותה פרשה מלות מעשר עני ומלות נתון ומנות ומעטק לעבד עברי ושילוח פתשי והעבט בעציתו: ויהי **כללות שלמה**. על שם ציוס השמיני שלח את העם: **מקרא קרינא** ראה אפס. שיש שם מלות שבת ורגלים וחולו של מועד דמתיב את לפי שיש ב' חגים ושבתות ורגלים ויזכור יום יצאנו ממצרים ויזכור יום יצאנו ממצרים ויזכור יום יצאנו ממצרים ויזכור יום יצאנו ממצרים

עין משפט
נר מצוה

כו א מיי פ"ג מהל
תפלה הלכה ט
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"ג:
כו ב מיי פ"ג טו"ש"ע
ד"ח"ט סי' טפח
כה ג מיי פ"ג טו"ש"ע
טפ"ק:
כה ד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
כז ה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
כח ו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
כט ז מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ל מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
מ מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
נ מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ס מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ש מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
פ מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
צ מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"א מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"ב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"ג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"ד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"ה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"ו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"ז מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"ח מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"ט מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"י מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יו מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יא מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יב מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יג מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יד מיי פ"ג טו"ש"ע
טו"ש"ע ד"ח"ט סי' טפח
ק"יה מיי פ"ג טו"ש"ע
ט

מסורת הש"ס

(א) גיטין פ"ח. מנחות ל: ועיי' קדושין פ"ג ט"ז. (ב) נ"ג מוס' מנחות ל: ד"ה וילפול. (ג) נ"ג הראש' קדושת ארון ויש בהן קדושת כהנים, (ד) נ"מ פ"ג א"ח. (ה) נ"ג פ"ג א"ח. (ו) נ"ג פ"ג א"ח. (ז) נ"ג פ"ג א"ח. (ח) נ"ג פ"ג א"ח. (ט) נ"ג פ"ג א"ח. (י) נ"ג פ"ג א"ח. (יא) נ"ג פ"ג א"ח. (יב) נ"ג פ"ג א"ח. (יג) נ"ג פ"ג א"ח. (יד) נ"ג פ"ג א"ח. (טו) נ"ג פ"ג א"ח. (טז) נ"ג פ"ג א"ח. (יז) נ"ג פ"ג א"ח. (יח) נ"ג פ"ג א"ח. (יט) נ"ג פ"ג א"ח. (כ) נ"ג פ"ג א"ח. (כ"א) נ"ג פ"ג א"ח. (כ"ב) נ"ג פ"ג א"ח. (כ"ג) נ"ג פ"ג א"ח. (כ"ד) נ"ג פ"ג א"ח. (כ"ה) נ"ג פ"ג א"ח. (כ"ו) נ"ג פ"ג א"ח. (כ"ז) נ"ג פ"ג א"ח. (כ"ח) נ"ג פ"ג א"ח. (כ"ט) נ"ג פ"ג א"ח. (ל) נ"ג פ"ג א"ח.

בני העיר פרק רביעי מגילה

ל"ב.

עין משפט
גור מצוה

צ"א א מ"י פ"ג מהל' מפלה הלכה ה' סגנ עשין יט טושי"ע א"ח סימן קלנ"ט סעף ד:
צ"ב ב מ"י א"ח מהל' טושי"ע א"ח סימן קמ"ה סעף א:
צ"ג ג מ"י פ"י מלמט ס"ט הל' ד טושי"ע א"ח סי' קנ"ד סעף ז וטושי"ע י"ד סי' רפ"ב סעף ז:
צ"ד ד מ"י פ"ג מהל' מפלה הל' ד סגנ עשין יט טושי"ע א"ח סי' קמ"ה סעף ג:
צ"ה ה ו מ"י ט טושי"ע א"ח סי' קנ"ד סעף ז:
צ"ו ו טושי"ע א"ח סי' קנ"ד סעף א:
צ"ז ז מ"י ט טושי"ע א"ח סי' קנ"ד סעף א:
צ"ח ח מ"י פ"י מהל' ס"ט הל' ו טושי"ע א"ח סי' קנ"ד סעף ז:
צ"ט ט מ"י פ"ג מהל' מפלה הלכה ה' סגנ עשין יט טושי"ע א"ח סימן קלנ"ט סעף ד:
ק ב מ"י פ"ג מהל' מפלה הלכה ה' סגנ עשין יט טושי"ע א"ח סימן קלנ"ט סעף ד:

רבינו חננאל

ת"ר פותח ורואה, מברך וקורא, דברי ר' יהודה. והלכה כמותו. מפני מה אמרו הקורא בתורה לא ישיע לתורגמן, כדי שלא יאמר תרגום טובא מברך. אמר שמואל הלוחות והבימות, פי' החלק של המלה ושל מטה השני בין הדפיני של ספר תורה. אין בהן משום קדושה, א"ל כלומר אם יכלה ויעגו ויחתך החלק שבו אין בו משום קדושה. אמר ר' יוחנן הגולל ספר (כ"ה) [תורה צ"ח] שייעמידנו על התפוח. פי' שאם יקרע יקרה התפוח. ועוד אמר הגולל ספר כ"ה, פי' מבחוץ כלומר כשהוא מונח הספר בחיקו. (ל) הכרך החיצון שאם גולל מן הכרך הפנימי, שם יגולל על הפנימי מן החיצון יפול החיצון לארץ. וכשהוא מהדק במחוץ החיצון מהדק הפנימי. ואמר ר' יהושע בן לוי יי שקראו בתורה, הגולל ספר תורה, כלומר המשלים, נוחטין לו שבר כנגד כולם. ואמר ר' יוחנן מנין שמשמשין בבת קול, שבאמר ואתוויך תשמענה דבר מאחוריך. וי' והוא דשמע קל בברא במתא וקל איתתא דברא, והוא דאמר חוץ איהו לא לא. ועוד אמר הקורא בלא נעמה והשוכה בלא זמירה [וכר']. ומתהוין משום דלא ידע לבסומי קלא איתו חוקים לא טובים ומשפטים ולא יחיו חכמים היושבים בעיר אחת ואין נוחין זה את זה בהלכה, עליהם

הלוחות והבימות אין בהן משום קדושה. פירש בערוך (ג) גלויני ספר תורה שלמעלה ושלמטה ושל צדן דף דף לקף וקשיא דהא פרק כל כתיבי (שבת דף קט"ו). מנן כהדיל' דמטמאין את הידים ויש לומר דהתם ר"ל כל זמן שהן ממוזגין כספר תורה והכא מיירי היכא דגזי' ואכתי קשה שהרי התם מיציעיא לן היכא דגזי' איש ר' יצחק קדושה' אי לא ואמאי לא פשיט ליה מהכא: **ג'רל"ו** מבחוץ וכשהוא מהדקו מהדקו מבפנים. פ"ח

דקאי אקשר מטפחת כשקושר מטפחת כציב הס"ט יהא הקשר מצפנים כלפי הכתב שאם יהיה מאחוריו כשיטפתו הספר תורה יהיה לרין להפכו על הכתב להמיר הקשר ואין זה דרך כבוד. נהגו לומר כשמוציאין ספר תורה הני פסוקי דרחמי תורת ה' תמימה עדות ה' נאמנה פקודי ה' ישרים מצות ה' צרה לפי שמתן שכרם צדקם ואחר כך אומר גוללו שיש בו שם מצבות כנגד ששה עשרים של נשיא הארון (שמואל א' (1) ו') ומ' מצבות יש בתורת ה' תמימה כנגד המ' יום שזכר ימנה התורה ואמ"כ פותחו למקום שירצה לקרות בו וקורא כהן (ב) ולכתמילה הוא גוללו וקטמו קודם שיברך כדי שלא יאמרו והשונן שהצרכות כמותו זו אצל צדיעעמי אין לחוש שהרי לא שכימי עמי הארץ כל כך עמה אצל לאחר שקרא זו ודאי לרין לגוללו (ג) קודם שיברך (כ"ה) יהודה:

ג'רל"ז שבבבול' גורל' פי' שהוא כבודו וגם ל"ב. פי' שהוא גדול שצולו כד"י הוא ליטול שטר כנגד כולם כדאמר רבי יהושע:

מנין שמשמשין בבת קול. צירושלמי (שבת פ"ק פ"ג) מני מ"י ששן יחוש יש סימן: **והשונה** בלא זמרה. שהיו רביעין לשנות המשניות צומרה לפי שהיו שונים אותן על פה וע"י כך היו מוכרים יותר: **ב"א** אותה מצוה. י"מ מצות אחיה וקשה מאי רבותא פשיטא שאין לו שטר כיון שלא עשה המלוה כהוגן לכך פירש ריב"א בלא אותה מלוה שעשה צמותה שעה שאם אחז ספר תורה ערום וקרא בו אין לו שטר מן הקריאה וכן אחזו לגוללו או להגיהו אצל אחזו במטפחת אורך ימים צימינה בשמאלה עושר וכבוד:

הדרן עלך בני העיר
וסליקא לה מסכת מגילה

משום דאפכי להו. דרבי מאיר לדרבי יהודה ודרבי יהודה לדרבי מאיר: **איכא למיעו**. ואומר תרגום כמותו בתורה ואמרו למיכתב תרגום בתורה: **אצל צרכות**. הכל יודעין שאין צרכות מוכיזין בתורה: **הנחות**. לא ידעמי מה הן. יש מפרשין הן העשין לפרסי שאלו שאינן עשין צרכות: **צימה**. שהיו עשין למנך צרכות המנך כדלמרינן במסכת סוטה (דף מ"א): **יעמידנו על הספר**. כנגד המפרש ששם ראוי להדקו יפה: **הגולל ספר תורה**. מענין לענין והוא יחיד וספר תורה מונח לו על צרכיו גוללו מבחוץ העמוד שהוא חוזה לו גוללו ויגול מלך חוץ ללד פנים שאם יאמרו עמוד הפנימי ויגול ללד החוץ יתפשט החילוף ויפול לארץ: **וכשהוא מהדקו**. כשגמר מלגוללו וצא להדקו יאחזו צפנימו ויהדק על החילוף כדי שלא יכסה הכתב צורועותיו שמתלה להראות את [הכתב אלן] העם כשמהדקו במסכת סופרים (ט): **עשרה שקראו**. שנקראו וקראו הג' או ה' כחוק היום. ולפי שאין קורין בתורה פחות מעשרה נקט 'שקראו' בתורה: **משמשין צנה קול**. אם צללו להמחיל דבר ושמע קול או הין או לאו הולך אחריו ואין כאן משום מניו הוא וצת קול צנה אליו: והוא **דאמר הין הין או לאו לאו**. שנקפל ב' פעמים: **נעימה**. כגון טעמי המקראות: **ערום**. בלא מטפחת צבי ספר תורה: **ואל גוללו ספר סוטה**. בתוך המטפחת: **וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל** משה חיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין צנינו של יום הלכות פסח בפסח עולם עולם:

(ב) משום דאפכי להו ת"ר פותח ורואה גולל ומברך והוור ופותח וקורא דברי רבי מאיר רבי יהודה ואמר "פותח ורואה ומברך וקורא מאי טעמא דרבי מאיר כדעולא דאמר עולא מפני מה אמרו "הקורא בתורה לא ישיע למתורגמן כדי שלא יאמרו תרגום כתוב בתורה הכא נמי כדי שלא יאמרו ברכות כתובין בתורה ורבי יהודה תרגום איכא למויטעי ברכות ליכא למויטעי אמר רבי זירא אמר רב מתנה הלכה פותח ורואה ומברך וקורא ולויכא הלכה כר' יהודה *משום דאפכי להו אמר ר' זירא אמר רב מתנה הלוחות והבימות אין בהן משום *קדושה אמר ר' שפטיה אמר ר' יוחנן יהגולל ספר תורה צריך שייעמידנו על התפר ואמר ר' שפטיה א"ר יוחנן הגולל ספר תורה גוללו מבחוץ ואין גוללו מבפנים וכשהוא מהדקו מהדקו מבפנים ואינו מהדקו מבחוץ ואמר ר' שפטיה א"ר יוחנן עשרה שקראו בתורה יהגולל שבהם גולל ספר תורה יהגוללו נוטל שטר כולן דאמר ר' יהושע בן לוי עשרה שקראו בתורה הגולל ספר תורה קיבל שטר כולן *שטר כולן סלקא דעתך אלא אימא קיבל שטר כנגד כולם ואמר ר' שפטיה אמר ר' יוחנן *מנין שמשמשין בבת קול שנאמר 'ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר והני מילי דשמע קל גברא במתא וקל איתתא בדברא והוא דאמר הין הין והוא דאמר לאו לאו ואמר ר' שפטיה אמר ר' יוחנן כל הקורא בלא נעימה ושונה בלא זמרה עליו הכתוב אומר (ג) וגם אני נתתי להם חוקים לא טובים וגו' מתקף לה אבוי משום דלא ידע לבסומי קלא משפטים לא יחיו בהם קרית ביה אלא כדרב משרשיא דאמר שני תלמידי חכמים היושבים בעיר אחת ואין נוחין זה את זה בהלכה עליהם הכתוב אומר וגם אני נתתי להם חוקים לא טובים ומשפטים לא יחיו בהם *אמר רבי פרנך אמר רבי יוחנן *כל האוחז ספר תורה ערום נקבר ערום בלא מצות בלא מצות סלקא דעתך אלא אימא נקבר ערום בלא מצות אמר רבי ינאי כריה דרבי ינאי סבא משמיה דרבי ינאי רבה 'אומב תיגלל המטפחת ואל יגלל ספר תורה: *וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל מצותן שיהיו קורין אותן כל אחד ואחד בזמנו: ת"ר (ב) *משה חיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח עולם עולם:

הדרן עלך בני העיר
וסליקא לה מסכת מגילה

יוחנן *כל האוחז ספר תורה ערום נקבר ערום בלא מצות בלא מצות סלקא דעתך אלא אימא נקבר ערום בלא מצות אמר רבי ינאי כריה דרבי ינאי סבא משמיה דרבי ינאי רבה 'אומב תיגלל המטפחת ואל יגלל ספר תורה: *וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל מצותן שיהיו קורין אותן כל אחד ואחד בזמנו: ת"ר (ב) *משה חיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח עולם עולם:

הדרן עלך בני העיר
וסליקא לה מסכת מגילה

הכתוב אומר וגם אני נתתי להם חוקים, והם לא טובים זה לזה, ומשפטים לא יחיו בהם. אמר ר' יוחנן האוחז ספר תורה ערום נקבר ערום, בלא אותה מצוה. אמר ר' ינאי תיגלל המטפחת ואל יגלל ספר תורה, כלומר בלא מטפחת. (פיסקא) מצוותן שיהיו קורין כל אחד ואחד בזמנו. ת"ר משה חיקן לישראל שיהיו שואלין ודורשין הילכות הפסח ועצרת בעצרת והוצג בהג. הדרן עלך בני העיר

(א) פי' בתוס' כגון ד"ה הלכות מה שהקשו על פירוש הערוך שהוא כפירוש רבינו ואמנם לפי מש"כ רבינו דמיידי אם כלה הכתב וגזו א"ש ועשין זה מירך הש"ס בשבת קטו שאלו ע"ש הש"ס. (ב) אולי י"ל הכך החילוף יגולל על הכרך הפנימי שאם יגוללו מן הפנימי על החילוף יפול החילוף וכו' וכו' וכו'.